

**Statistiska centralbyråns
stencilerade publikationer
1952**

Statistiska centralbyråns stencilerade publikationer 1952 digitaliserad av
Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.
Vid digitaliseringen har en detaljerad innehållsförteckning skapats och lags till.
[urn:nbn:se:scb-stepu-1952_](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:scb-stepu-1952_)

Detaljerad innehållsförteckning 1952 (Kronologisk ordning. Byråvis)

P.M. rörande en utredningsavdelning vid statistiska centralbyrån med tillhörande intervjuorganisation.

Bilaga 1. Svar på rundskrivelse den 2 juni 1951 rörande arbetsuppgifter för en stickprovsorganisation för intervjuundersökningar.

Bilaga 2. Inventering av intervjuundersökningar som ägt rum under de senaste åren eller som ännu pågå eller som för närvarande förberedas.

Statistiska centralbyrån med förslag angående transportstatistik m.m.

Bilaga. P.M. rörande transportstatistikens organisation.

P.M. angående jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1950.

Tab. 1. Antal i deklarationsundersökningarna ingående brukningsdelar.

Tab. 2. Procentuell fördelning av antalet brukningsdelar på olika storleksgrupper.

Tab. 3. Jordbrukets kontanta inkomster åren 1946 och 1948-1950, miljoner kronor.

Tab. 4. Jordbrukets kontanta inkomster åren 1946 och 1948-1950. Indexl. 1946=100.

Tab. 5. Jordbrukets inkomster av vegetabiliska respektive animaliska produkter i procent av inkomster av samtliga försålda produkter inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948-1950.

Tab. 6. Jordbrukets kontanta utgifter åren 1946 och 1948-1950, miljoner kronor.

Tab. 7. Jordbrukets kontanta utgifter åren 1946 och 1948-1950. Indexl. 1946=100.

Tab. 8. Arbetslönernas och ränteutgifternas procentuella andel av jordbrukets kontanta utgifter inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948-1950.

Tab. 9. Kontanta inkomster och utgifter i kronor per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948-1950.

Tab. 10. Inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden 1946 och 1948-1950. Indexl. 1946=100.

Tab. 11. Kontanta inkomster i kronor per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948-1950.

Tab. 12. Kontanta utgifter i kronor per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948-1950.

Tab. 13. Jordbrukets taxerade nettointäkter inom olika områden, åren 1946 och 1948-1950.

Tab. 14. Familjens arbetsinkomst i kronor per brukningsdel åren 1946 och 1948-1950.

Nuvarande hästbestånd och framtida hästbehov inom jordbruket.

Tab. 1. Antalet för undersökningen uttagna brukningsenheter och antalet från dessa inkomna, användbara uppgifter.

Tab. 2. Skattat totalt antal brukningsenheter över 2 hektar åker enligt det större och det mindre urvalet.

Tab. 3. Redovisad åkerareal i hektar och redovisat antal hästar, 3 år och däröver, år 1951. Jämförelse mellan det större urvalet år 1951 och det mindre urvalet för här ifrågavarande undersökning (det senare har uppräknats till jämförbarhet med det större urvalet).

Tab. 4. Skattat antal arbetshästar, födda år 1949 eller tidigare, samt antal arbetshästar per brukningsenhet och per 100 hektar åker, den 1/2 1952.

Tab. 5. Beräknade förändringar i beståndet av arbetshästar och i användningen av traktorer.

Tab. 6. Den huvudsakliga användningen av arbetshästarna den 1/2 1952 och den beräknade huvudsakliga användningen i framtiden. Procentuell fördelning av antalet hästar.

Tab. 7. Den huvudsakliga användningen av arbetshästarna den 1/2 1952 och den beräknade huvudsakliga användningen i framtiden. Procentuell fördelning av

antalet brukningsenheter med hästar.

Tab. 8. Antalet brukningsenheter utan egna arbetshästar i procent av det skattade totala antalet brukningsenheter.

Tab. 9. Det beräknade framtida behovet av arbetshästar med fördelning på raser.

Tab. 10. Skattat totalt antal traktorer den 1/2 1952 – egentliga traktorer, epatraktorer och jeepar – samt skattat antal brukare, som anlita traktor med annan ägare.

Tab. 11. Antalet brukningsdelar, fördelade efter antalet traktorer resp. hästar, storleksgruppsvis.

Hela riket

1. Skåne-Hallands slättbygder

2. Sydsvenska mellanbygden

3. Mellersta Sveriges slättbygder

4. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder

5. Norra Sverige

Blankett. Arbetshästar och traktorer.

Anvisningar. Uppgift 2.

Yrkesfiskarens inkomster och utgifter m.m. år 1950.

Tablå A. Kostnader, beräknat kontant netto och taxerat netto av fiske i procent av bruttointäkten av fiske åren 1948, 1949 och 1950 enligt de i undersökningen ingående deklarationerna med fullständig redovisning av fisket.

Tablå B. Beräknat kontant netto av fiske, summa taxerad nettointäkt och behållen förmögenhet.

Tablå C. Båtlagsfiskarens taxerade nettointäkter och behållna förmögenhet, kr. i medeltal per fiskare.

Tabell 1. Bruttointäkt av fiske, kostnader för fiske, beräknat kontant netto av fiske samt summa taxerad nettointäkt enligt i materialet ingående yrkesfiskare med fullständig redovisning av fisket åren 1948, 1949 och 1950.

Tabell 2. Beräknat kontant netto av fiske, taxerad nettointäkt och förmögenhetsställning åren 1948, 1949 och 1950, medeltal per yrkesfiskare och summa för samtliga i undersökningen ingående yrkesfiskare.

Tabell 3. Procentuell fördelning av antalet yrkesfiskare och självägande jordbrukare (med en åkerareal å högst 30 hektar) efter samtliga taxerade nettointäkter.

Tabell 4. Median- och kvartil av summa taxerad nettointäkt för yrkesfiskare och självägande jordbrukare (med en åkerareal av högst 30 hektar åker).

Tabell 5. Medeltal av summa taxerad nettointäkt och behållen förmögenhet för yrkesfiskare i jämförelse med motsvarande uppgifter för självägande jordbrukare i vissa storleksgrupper.

Tabell 6. Båtlagens bruttointäkter, kostnader och nettointäkter åren 1948, 1949 och 1950; summa för samtliga undersökta båtlag och medeltal per båtlag samt index (år 1948=100).

Tabell 7. Båtlagens kostnader och nettointäkter åren 1948, 1949 och 1950 i procent av bruttointäkten. Bruttoförsäljningssumman respektive år = 100.0.

Svinräkningen den 22 oktober 1951.

Svin- och hönsräkningen den 21 april 1952.

Resultat från den representativa husdjursräkningen den 3 juni 1952.

[Tabell]. Preliminära resultat från den representativa husdjursräkningen den 3 juni 1952 i jämförelse med vissa tidigare husdjursräkningar. Avser hela riket.

Några resultat från arealinventeringen den 3 juni 1952.

[Tabell]. Den representativa arealinventeringen den 3 juni 1952 i jämförelse med motsvarande inventering den 1 juni 1951. Preliminära uppgifter för hela riket.

Svinstammens storlek och sammansättning samt förändringar däri i vissa län åren 1943, 1945 samt 1946-1948 (komplement).

Tab. 1. Antalet svinbesättningar och antalet svin samt deras relativa fördelning på storleksgrupper efter besättningarnas storlek. Vårräkningarna åren 1943-1948.

Tab. 2. Antalet svinbesättningar och antalet svin samt deras relativa fördelning på storleksgrupper efter besättningarnas storlek. Hösträkningarna åren 1943, 1945 och 1946-1948.

Tab. 5. Svinstammens storlek och sammansättning på våren och hösten i vissa län år 1948.

Antalet kreatur enligt den representativa kreatursräkningen den 3 juni 1952, med fullständig fördelning på storleksgrupper, efter åkerarealen, inom vissa större produktionsområden. Denna kreatursräkning omfattar endast brukningsenheter med mer än 2.00 hektar åker. Beträffande uppgifter för mindre brukningsenheter och lägenheter hänvisas till publikationen "Jordbruk och boskapsskötsel år 1949".

Tabeller

1. Skåne-Hallands slättbygder
 2. Sydsvenska mellanbygden samt Öland och Gotland
 3. Östgötslätten och Vänerslätten
 4. Värmlands slättbygd samt Mälar- och Hjälmabygden
 5. Sydsvenska högländet, Östsvenska dalbygden och Västsvenska dalbygden
 6. Södra Bergslagen, Västsvenska dalsjöområdet, Norra Bergslagen, Östra Dalarna och Gästrikland
 7. Norra Sverige, med undantag av Jämtlands läns fjällbygd samt inlanden i Västerbottens och Norrbottens län
- Hela riket, med undantag av Jämtlands läns fjällbygd samt inlanden i Västerbottens och Norrbottens län

Åkerjordens användning för olika växtslag år 1952, i hektar, enligt den representativa arealinventeringen den 3 juni 1952, med fullständig fördelning på storleksgrupper, efter åkerarealen, inom vissa större produktionsområden. Uppgifterna för lägenheter med högst 0.25 hektar åker samt för brukningsenheter med 0.26 – 2.00 hektar åker äro hämtade från 1944 års jordbruksräkning respektive 1949 års arealinventering.

Tabeller

1. Skåne-Hallands slättbygder
 2. Sydsvenska mellanbygden samt Öland och Gotland
 3. Östgötslätten och Vänerslätten
 4. Värmlands slättbygd samt Mälar- och Hjälmabygden
 5. Sydsvenska högländet, Östsvenska dalbygden och Västsvenska dalbygden
 6. Södra Bergslagen, Västsvenska dalsjöområdet, Norra Bergslagen, Östra Dalarna och Gästrikland
 7. Norra Sverige, med undantag av Jämtlands läns fjällbygd samt inlanden i Västerbottens och Norrbottens län
- Hela riket, med undantag av Jämtlands läns fjällbygd samt inlanden i Västerbottens och Norrbottens län

Arealinventeringen i oktober 1952.

[Tabell]. Resultat från den representativa arealinventeringen i oktober 1952 beträffande under hösten 1952 besådda arealer.

I jordbruket den 3 juni 1952 sysselsatt arbetskraft över 15 år och antal under år 1951 lejda dagsverken.

[Tabell]. I jordbruket den 1 juni 1951 och den 3 juni 1952 sysselsatt arbetskraft över 15 år samt antal lejda dagsverken under år 1951. Avser fastigheter med mer än 2 hektar åker.

4(4)

Svinräkningen den 13 oktober 1952.

Tabell 1. Resultat av den representativa svinräkningen den 13 oktober 1952 i jämförelse med vissa tidigare räkningar. Tabellen avser Svealand och Götaland.

Tabell 2. Den representativa svinräkningen den 13 oktober 1952. Antal svin i jämförelse med jordbruksräkningen den 15 september 1937 och svinräkningen den 22 oktober 1951.

Statistiken över galtar och betäckta suggor. [Tabeller]

Innehåll 1952.

(Kronologisk ordning. Byråvis.)

P.M. rörande en utredningsavdelning vid statistiska centralbyrån med tillhörande intervjuorganisationer & bilagor.
Statistiska centralbyrån med förslag angående transportstatistik m.m. & bilaga.
P.M. angående jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1950.
Nuvarande hästbestånd och framtida hästbehov inom jordbruket.
Yrkesfiskarnas inkomster och utgifter m.m. år 1950.
Svinräkningen den 22 okt. 1951.
Svin- och hönsräkningen den 21 april 1952.
Resultat från den representativa husdjursräkningen den 3 juni 1952.
Några resultat från arealinventeringen den 3 juni 1952.
Svinstammens storlek och sammansättning samt förändringar däri i vissa län åren 1943, 1945 samt 1946-1948.
Antal kreatur enligt den representativa kreatursräkningen den 3 juni 1952.
Åkerjordens användning för olika växtslag år 1952.
Arealinventeringen i oktober 1952.
I jordbruket den 3 juni 1952 sysselsatt arbetskraft över 15 år och antal under år 1951 lejda dagsverken.
Svinräkningen den 13 oktober 1952.
Statistiken över gältar och betäckta suggor.

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

30/8

P.M.rörande en utredningsavdelning vid statistiska centralbyrån med tillhörande intervjuorganisation.

Vid sammanträde i statistiska centralbyrån den 5 maj 1950, till vilket även representanter för andra ämbetsverk och institutioner inbjudits, tillsattes ett särskilt arbetsutskott med uppgift att utreda frågor rörande vissa centralbyråns arbetsuppgifter, vilka aktualiserats genom det nya folkbokföringssystemets införande. Detta utskott överlämnade den 14 oktober 1950 till statistiska centralbyrån en promemoria över resultatet av sina överläggningar. Denna innehöll bland annat ett kapitel rörande användningen av urvalsmetoden vari ingick ett avsnitt om intervjuundersökningar. Här uttalades att enligt arbetsutskottets uppfattning intervjuundersökningar representera ett utomordentligt viktigt hjälpmedel för modern statistikproduktion, för vilken snabbhet, låga kostnader och känd grad av tillförlitlighet oundgängligen äro nödvändiga. Arbetsutskottet förordade därför ökad användning av dylika undersökningar och avgav förslag till en organisation för detta ändamål.

Den 17 oktober 1950 framlade statistiska centralbyrån i skrivelse till Konungen förslag till en organisation för intervjuundersökningar i överensstämmelse med de i arbetsutskottets promemoria framförda synpunkterna. Detta förslag innebar i korthet att en utredningsavdelning skulle inrättas vid centralbyrån jämte en till denna knuten fältorganisation för intervjuundersökningar. I statsverkspropositionen uttalade departementschefen, att han i likhet med centralbyrån ansåg frågan om inrättande av en organisation för urvalsundersökningar i intervjuform värd att närmare utredas. För att möjliggöra för centralbyrån att för detta ändamål ävensom för övriga utredningar an-

lita tillfällig experthjälp tillstyrktes att högst 8 000 kronor ställdes till centralbyråns förfogande. Riksdagen beviljade sedermera dessa medel.

För utredning av hithörande frågor tillsatte statistiska centralbyrån ett nytt arbetsutskott, som erhöll benämningen arbetsutskottet för intervjuundersökningar. Utskottets arbete skulle ledas av överdirektören K. Kock och till övriga representanter utsågos t.f. förste aktuarien T. Dalenius, professorn G. Enequist, byråchefen E. von Hofsten, professorn C.-E. Quensel, byråchefen J. Sjöstrand, byråchefen I. Uhnborn och byråchefen O. Zetterberg. Till utskottets sekreterare utsågs aktuarien F. Lublin.

En viktig uppgift för arbetsutskottet var att söka kontakt med olika ämbetsverk, institutioner, organisationer m.m., som kunde förväntas ha intresse för en fältorganisation av i den nämnda promemorian antytt slag. Det gällde härvid närmast att få ett begrepp om arten av de arbetsuppgifter, som organisationen kunde beräknas komma att utföra. Det ansågs därför lämpligt att genom en cirkulärskrivelse företaga en så fullständig inventering som möjligt av dessa arbetsuppgifter. Skrivelsen utsändes till ett 40-tal olika myndigheter m.m., varibland märktes samtliga statistikutgivande ämbetsverk samt universitet och högskolor, näringsorganisationer m.m. I cirkulärskrivelsen anhölls om uppgift huruvida inom vederbörandes arbetsområde behov av stickprovsundersökningar kunde väntas uppkomma och, om så vore fallet, rörande arten av dessa undersökningar samt särskilt beskaffenheten av de enheter (hushåll, företag etc.), som därvid kunde bli föremål för undersökning. En kortfattad redogörelse för svaren ./.. redovisas i bilaga 1 till denna skrivelse. Det framgår av svaren på rundskrivelsen att intresset för den planerade organisationen är stort och att den på många håll anses fylla ett stort behov,

Som ett komplement till denna rundfråga har arbetsutskottet låtit företaga en inventering av undersökningar, som ha utförts under

senare år eller som förberedas av huvudsakligen statliga myndigheter, kommittéer m.m. och som skulle kunna verkställas genom en till centralbyrån ansluten organisation för intervjuundersökningar. Denna inventering gör ej anspråk på att vara fullständig men torde ge ett begrepp om i vilken grad en dylik organisation skulle kunna utnyttjas.

./. En redogörelse för inventeringen lämnas i bilaga 2 till denna skrivelse.

De intervjuundersökningar, som hittills företagits i statlig regi, ha måst genomföras som från varandra helt skilda undersökningar oberoende av att åtskilliga arbetsmoment varit av likartad beskaffenhet. Sålunda ha från fall till fall separata urval måst göras och nyrekrytering av intervjuare måst äga rum. Detta har fördyrat undersökningarna eller, uttryckt på annat sätt, de anslagna medlen ha icke kunnat utnyttjas på ett ur utredningssynpunkt rationellt sätt. Genom att för varje tillfälle anställa nya intervjuare har kvaliteten av intervjuarnas arbete ej kunnat bli densamma som inom en permanent organisation. Av kostnadsskäl har intervjuarnas utbildning ej kunnat bli så grundlig som önskvärt vore, vilket bl.a. medfört att bortfallsproblemet ej alltid kunnat tillfredsställande lösas. Det framgår även av inventeringen att ett betydande antal statliga utredningar måst överlämnas till privata organisationer.

Då stort intresse visats centralbyråns planer från representanter för samhällsvetenskaperna, har utskottet tagit kontakt med dessa för en diskussion av hithörande problem. Ett mera permanent samarbete med universiteten och högskolorna framstod även för utskottet som ett önskemål såväl ur organisationens som den akademiska undervisningens synpunkt. En konferens ägde sålunda rum den 4 september 1951, i vilken deltog, utom tjänstemän från centralbyrån och socialstyrelsen, representanter för universiteten i Uppsala och Lund samt Stockholms och Göteborgs högskolor. I överläggningen deltog även ordföranden och sekreteraren i 1948 års statistikutredning. Sedermera har kontakt tagits

med handelshögskolorna i Stockholm och Göteborg enligt ett på konferensen framlagt förslag. De nämnda universiteten och högskolorna liksom socialstyrelsen ha efter konferensen utsett var sin representant för samarbetet med centralbyrån under förberedelsearbetena.

På grundval av de överväganden som ägt rum inom arbetsutskottet och vid den ovannämnda konferensen har inom statistiska centralbyrån utarbetats förslag till en utredningsavdelning vid ämbetsverket jämte tillhörande intervjuorganisation.

Motiv.

Sammanfattningsvis kan sägas att den planerade organisationen skulle i första hand kunna användas för intervjuundersökningar, som redan nu förekomma mer eller mindre regelbundet och som skulle kunna bli billigare på detta sätt eller med samma kostnad ge ett bättre resultat. Vidare förekommer hos olika myndigheter behov av undersökningar, vilka icke kunna företagas, så länge en dylik organisation saknas. Man kan även förutse att vissa undersökningar, som nu med stora kostnader utföras som totala undersökningar skulle kunna omläggas åtminstone i viss utsträckning till urvalsundersökningar. Vissa privata forskningsinstitut räkna vidare med att kunna använda organisationen.

Redan fördelarna av att i den svenska statistikproduktionen på ett rationellt sätt kunna utnyttja intervjuundersökningar äro skäl nog för att skapa en organisation som den föreslagna.

Men även andra skäl tala härför. Vid sådana statistiska undersökningar, där blanketter tillställas uppgiftslämnare, vilka därefter ifylla dessa blanketter och per post återställa dem till vederbörande myndighet, är bortfallet, om uppgiftsplikt icke föreligger, ofta stort. Tillförlitligheten av en undersökning, som bygger på ett dylikt mer eller mindre stympat material, blir starkt lidande; i vissa fall torde direkt missvisande resultat erhållas. En möjlighet att an-

gripa bortfallsproblemet vid postundersökningar är att anlita intervjuare för att anskaffa svaren från dem, som underlåtit att svara. Oftast kan denna komplettering med fördel begränsas till ett på lämpligt sätt valt stickprov. Detta gör den planerade stickprovsorganisationen särskilt väl lämpad för att lösa det synnerligen allvarliga bortfallsproblemet.

En ytterligare möjlighet att använda en organisation sådan som den föreslagna är för kontroll av kvaliteten hos statistiska undersökningar; en mycket viktig tillämpning representerar kontroll av fullständigheten hos undersökningar, vilka äro avsedda att vara totala.

Organisationen kan vidare användas för komplettering av register. En statistisk undersökning, på vilken ställas krav på exakthet i resultaten, förutsätter att det finns något slags förteckning öfver de enheter, som skola undersökas; om en undersökning är avsedd att vara en postundersökning, måste förteckningen ha formen av adressregister. Många av de förteckningar, som i dag användas i statistikproduktionen, äro föråldrade. Exempelvis är socialstyrelsens detaljhandelsomsättningsstatistik baserad på ett register som uppgjordes 1946; därefter tillkomna detaljhandelsföretag äro i stort sett icke representerade i registret, vilket är ägnat att i för varje år allt högre grad göra statistiken otjänlig som mätare av omsättningen inom det aktuella företagsbeståndet. Med hjälp av en intervjuorganisation skulle en statistiskt tillfredsställande partiell förnyelse kunna åstadkommas av detta register, vilket vore ägnat att i hög grad höja statistikens värde.

Förutom ovanstående skäl för att skapa en intervjuorganisation skall här framhållas den utomordentligt stora betydelse en sådan organisation skulle få för framför allt den samhällsvetenskapliga forskningen i vårt land, såväl vid universitet och högskolor som i t.ex. de stora organisationernas forskningsinstitut. Den svenska samhällsvetenskapliga forskningens resurser, när det gäller att utföra vissa typer

av undersökningar av aktuella samhällsförhållanden, äro för närvarande ej tillfredsställande. En intervjuorganisation av föreslagen typ skulle därför fylla ett påtagligt behov; detta har starkt understrukits av företrädare för samhällsvetenskaperna vid de konferenser som varit ett led i utredningen av denna fråga. Man torde kunna räkna med att en icke obetydlig del av de anslag som bl.a. statens samhällsvetenskapliga forskningsråd utdelar kommer att användas för undersökningar under medverkan av intervjuorganisationen.

Organisationens uppbyggnad och arbetsuppgifter.

Vid statistiska centralbyrån inrättas en utredningsavdelning till vilken knyts statistiker med teoretiska och praktiska kunskaper framför allt inom det område, till vilket här ifrågakommande typ av undersökningar hör, och därvid såväl beträffande den metodik, som gäller för stickprovsundersökningar i allmänhet som beträffande förfaringssättet vid anordnandet av statistiska intervjuer.

Utredningsavdelningens främsta uppgifter blir att planera och genomföra statistiska specialundersökningar samt i förekommande fall meddela rådgivning till andra statistikproducerande verk, kommittéer m.m. Centralbyrån vill i detta sammanhang erinra om de synpunkter på kommittéernas statistiska utredningar, som ämbetsverket framförde i sitt remissutlåtande den 8 september 1950 över trycksakskommitténs betänkande angående det statliga utredningstrycket.

Redan på ett tidigt stadium ställes denna avdelning inför omfattande arbetsuppgifter. Dels måste förberedande åtgärder av olika slag vidtagas för att bygga upp den nya organisationen, dels har avdelningen därefter att ombesörja att aktuella utredningar, som verkställas i egen regi, planenligt genomföras eller att vid behov service lämnas i sådana fall, då utredningsuppdraget åvilar någon annan institution. Till den förra kategorien av arbetsuppgifter hör bl.a. att klarlägga urvalsmetodiken vid mera vanligt förekommande typer av ur-

valsundersökningar och verkställa erforderliga planeringsåtgärder för genomförandet av sådana undersökningar. För ett stort antal undersökningar, bl.a. den ofta förekommande typ, som har hushållet eller individen till enhet, kan ett enhetligt basurval göras och såsom planeringsåtgärd ingår därvid att uppdelat landet i ett antal primära urvalsenheter och att på grundval av tillgängligt uppgiftsmaterial verkställa en lämpligt avvägd stratifiering av dessa. Arbetet på detta basurval har redan påbörjats inom centralbyrån i samarbete med socialstyrelsen, som avser att använda detsamma i sin konsumtionsundersökning på nyåret 1953. Men även för andra undersökningstyper, där exempelvis företaget bildar enhet, måste förberedande åtgärder av närbesläktad karaktär men från andra utgångspunkter göras.

En annan förberedande arbetsuppgift av krävande omfattning blir att organisera fältarbetet, anskaffa intervjuare och ordna med utbildningen och träningen av dessa. Centralbyrån avser att under detta budgetår uppgöra planer för utbildningen.

Vid sidan av att i förekommande fall lämna erforderlig experthjälp åt utomstående uppdragsgivare - en uppgift som kan väntas bli av omfattande natur - kommer avdelningens ordinarie arbete att bestå i att verkställa utredningar i egen regi, där såväl planläggningsarbetet med utarbetande av formulär m.m. som riktlinjerna för bearbetningen och verkställandet av den statistiska analysen kommer att åvila avdelningen. Genom sin karaktär av stickprov av ofta varierande typ inrymma dessa undersökningar i regel problem av såväl teoretisk som praktisk statistisk natur, som med hänsyn till metodik och utförande ställer dem i särklass bland statistiska undersökningar.

Som exempel på dylika uppdrag kan i första hand hänvisas till den bilagda inventeringen av undersökningar, som under senare år verkställts av statliga verk, kommittéer m.fl. Det finns all anledning antaga att anslag även i fortsättningen komma att lämnas till undersökningar av detta slag. De förfrågningar som ingått till centralbyrån rö-

rande den planerade organisationen tyda på att man på flera håll endast väntar på att planerna komma att föras ut i verkligheten. Centralbyrån vill även hänvisa till att socialstyrelsen i skrivelse den 4 februari 1952 framlagt förslag om återkommande konsumtionsundersökningar, av vilka den första skulle äga rum på nyåret 1953. Medel har beviljats för en första undersökning av detta slag. Styrelsen framhöll i sin skrivelse de fördelar som skulle uppnås, om en permanent intervjuorganisation stödde till förfogande, samt beräknade de besparingar som i dylikt fall skulle kunna göras till 15 000 kronor eller 16 procent av kostnaderna. Enligt vad centralbyrån erfarit, kommer arbetsmarknadsstatistikkommittén att inom kort framlägga förslag om införandet av en sysselsättningsstatistik efter samma principer som tillämpats i Förenta staterna och vissa andra länder, bl.a. Danmark. Detta förslag kommer att bygga på den förutsättningen att en permanent intervjuorganisation upprättas. Om beslut fattas vid 1953 års riksdag rörande en dylik sysselsättningsstatistik, skulle den första intervjuundersökningen kunna göras hösten 1953. Vidare har byråchefen Arthur Eriksson såsom särskilt tillkallad utredningsman framlagt förslag till fortlöpande lagerstatistik. Han åberopar därvid det bistånd som den planerade organisationen skulle kunna lämna vid inhämtandet av vissa lageruppgifter.

Centralbyrån vill även erinra om att 1950 års riksdag begärt att en utredning av inkomstförhållandena för olika grupper, arbetare och tjänstemän, yrkeslärda och icke yrkeslärda, inom olika yrken måtte verkställas och att därvid särskild hänsyn borde ägnas frågan om utbildningens inverkan på inkomsten. Kungl. Maj:t har uppdragit åt statistiska centralbyrån och socialstyrelsen att gemensamt inkomma med förslag till åtgärder med anledning av riksdagens skrivelse även som med kostnadsberäkningar. Då en utredning som den föreslagna till betydande del icke kan företagas annat än som stickprovsundersökning på intervjubasis ha ämbetsverken icke ansett sig kunna framlägga ett

tillfredsställande förslag, förrän intervjuorganisationen kommit till stånd eller åtminstone förslag framlagts om en dylik organisation. Det är ämbetsverkens avsikt att nu utarbeta en plan för en dylik undersökning med anlitande av utredningsavdelningens och intervjuorganisationens resurser.

Centralbyrån är förvissad om att den föreslagna organisationen mycket snart kommer att anlitas för uppdrag av olika slag. Erfarenheterna från verkets maskincentral visa att redan från början uppdrag erhållits i mycket större utsträckning än man kunde antaga vid tidpunkten för beslutet.

Personalbehov och omkostnader.

Personalbehovet under budgetåret 1953/54 blir följande, varvid kostnaderna beräknats efter nu utgående löner:

Byrådirektör,	lönegrad Ce 31	24 408
Förste aktuarie,	" Ce 29	22 884
Amanuens i befordringsgången (21:21)		13 164
Kansliskrivare,	lönegrad Ce 15	11 340
Kanslibiträde,	" Ce 11	9 684
2 biträden i befordringsgången (8:8)		<u>15 096</u>
		96 576

Motivet för att placera den statistiskt utbildade personalen i de lönegrader som här skett är att särskilda krav måste ställas på vederbörande i fråga om deras teoretiska utbildning. Placeringen av biträdespersonalen motiveras av det kvalificerade räknearbete som måste förekomma på en avdelning av detta slag.

Personalen måste vid behov kunna utökas för kortare eller längre perioder beroende på arten av de utredningsuppdrag som inflyta. Kostnaderna för den extra personalen bör då bestridas av uppdragsgivarna.

Antalet intervjuare och kontrollanter är beroende av det antal

geografiska eller administrativa områden, som uttagas, och det antal intervjuare som kan anses nödvändigt för varje sådant område. Centralbyrån har försökt att avväga kostnader mot effektivitet för att komma fram till ett minimiförslag för fältorganisationen. Detta förslag omfattar 150 fältarbetare och 5 kontrollanter, som skola vara placerade i olika delar av landet. Kontrollanternas uppgift är att anskaffa intervjuare, medverka vid deras utbildning och övervaka arbetet. De skola ej vara heltidsanställda utan ersättas med ett mindre månadsarvode för löpande arbetsuppgifter jämte extraarvoden för speciella uppdrag. Fältarbetarna erhålla betalning i den mån de anlitas för intervjuarbete men denna utgift skall bestridas av uppdragsgivarna. På organisationen faller däremot kostnaden för utbildning av såväl kontrollanterna som intervjuarna. Till väsentlig del utgör denna kostnad en startkostnad, men man måste räkna med en viss omsättning av intervjuare och därför även med en mindre årlig utbildningskostnad. Om för visst uppdrag kräves särskild träning av intervjuare, bör detta bestridas av uppdragsgivaren.

Då erfarenheter av intervjuarbete i den form som här föreslagits icke finnas och kostnadsanalyser av smärre utredningar endast föreliggande i begränsad utsträckning, bereder det stora svårigheter att uppskatta kostnaderna för fältorganisationen. Viss ledning för kalkylerna har erhållits genom socialstyrelsens kostnadsberäkningar för dess konsumtionsundersökningar.

Centralbyrån räknar med att återstående förberedelsearbeten, bl.a. utbildning av kontrollanter och intervjuare m.m. - komma att kräva de första tre månaderna av budgetåret 1953/54 och att organisationen därför skulle stå färdig att börja mottaga uppdrag först omkring 1 oktober 1953. Kontrollanterna skulle sålunda icke träda i tjänstgöring förrän vid denna tidpunkt. Med ett beräknat arvode av 200 kronor per månad, skulle denna post uppgå till 9 000 kronor. Detta arvode är lågt beräknat, enär det förutses att verksamheten det första året icke blir

så omfattande. Om arbetsuppgifterna ökas, växer även arbetsbördan för kontrollanterna, varigenom en höjning av arvodet skulle bli nödvändig. Resekostnader beräknas till 7 000 kronor och utbildningskostnader till 35 000 kronor. Dessa senare kostnader beräknas minska med 20 000 å 25 000 kronor under ett kommande budgetår under förutsättning att organisationen ej ytterligare utbygges. Övriga expenser beräknas till 21 000 kronor.

Då organisationen skall mottaga uppdrag, uppkommer frågan om hur ersättning skall uttagas av uppdragsgivarna. Dessa skola i första hand bestrida de löpande omkostnader, som äro förenade med de speciella uppdragen och som ej medräknats i ovanstående kalkyl. Vad de fasta kostnaderna beträffar, kan man i de fall, då uppdragsgivaren är en statlig myndighet eller kommitté, forskningsinstitution vid universitet och högskolor och liknande, följa två principer. Antingen skola uppdragsgivare inom denna kategori i anslagen för de särskilda utredningarna beräkna ett belopp som täcker en rimlig andel av de fasta kostnaderna - på sätt som sker för uppdrag till ämbetsverkets maskincentral - eller också bestridas dessa kollektivt genom anslag till centralbyrån. De ovan angivna kostnaderna för utredningsbyrån och fältorganisationen komma då att till en del motsvaras av minskat anslagsbehov för andra myndigheter. Centralbyrån vill för sin del rekommendera det senare alternativet, åtminstone till dess större erfarenhet vunnits. Kommuner och privata forskningsinstitut böra lämna ersättning för fasta kostnader med hänsyn till redan existerande privata institut för marknadsundersökningar m.m., som även utföra undersökningar av icke-kommersiell natur. Vissa inkomster kunna sålunda förväntas som bidrag för täckande av ovan beräknade fasta kostnader, men det torde för närvarande ej vara möjligt att uppskatta dessa.

I ovan angivna belopp för reseersättningar ingår utgifter för sammanträden med ett vetenskapligt råd. Som ovan framhållits anser centralbyrån det vara av största värde om ett nära samarbete kan etable-

ras med universitetens lärare i socialvetenskapliga ämnen. För utredningsavdelningen bör den sakkunskap som där finnes samlad vara ett betydelsefullt stöd. För universiteten och högskolorna beredes möjlighet att som ett led i undervisningen placera studerande antingen som extra personal vid tillfälliga utredningar eller som intervjuare. Centralbyrån föreslår därför inrättandet av ett vetenskapligt råd bestående av två representanter för vardera universiteten i Lund och Uppsala samt Stockholms högskola och en representant för Göteborgs högskola, respektive för vardera av handelshögskolorna i Göteborg och Stockholm. Dessutom skulle i rådet sitta representanter för centralbyrån, kommerskollegium och socialstyrelsen. Ordföranden bör utses av Kungl. Maj:t. Centralbyrån ställer sekreterare till förfogande. Rådet skulle sammanträda minst en gång om året; under första året torde tätare sammanträden vara befogade. Utredningsavdelningen skulle även kunna anlita en eller flera av rådets medlemmar som experter för speciella frågor.

Stockholm den 30 augusti 1952.

~~2.2.52~~

Svar på rundskrivelse den 2 juni 1951 rörande arbetsuppgifter
för en stickprovsorganisation för intervjuundersökningar.

Socialstyrelsen uttalar att de största förhoppningar knytas till tillkomsten av en särskild permanent organisation för stickprovsundersökningar på intervjubasis, som dels torde kunna på ett såväl billigare som mera tillfredsställande sätt tjäna de undersökningar, som hittills utförts med hjälp av tillfälligt upprättade intervjuarorganisationer, och dels torde möjliggöra vissa socialstatistiska undersökningar, som nu ej alls kunna utföras. Troligt är att organisationen i betydande utsträckning kan utnyttjas för sådana statistiska utredningar, som falla inom styrelsens verksamhetsområde. Styrelsen nämner, att organisationen kan bli till nytta bl.a. för konsumtionsundersökningar utförda vart tionde år, kompletterade med begränsade undersökningar under mellantiden, vidare för vissa med konsumtionsundersökningar besläktade undersökningar, för statistik rörande detaljhandelspriser, löner, selsättning m.m. samt för specialundersökningar, exempelvis rörande frånvarofrekvensen inom industrien. Urvalsenheterna äro hushåll, familjer samt företag (företrädesvis småföretag).

Bostadsstyrelsen anser den föreslagna organisationen vara av stort värde och framhåller, att en tänkbar form för framtida bostadsräkningar är att låta intervjuarorganisationen komplettera vissa enkla data om bostäderna, som inhämtas i samband med folkräkningarna, ävensom att insamla material, avsett att belysa aktuella bostadspolitiska frågor. Urvalsenheterna äro här varierande, bl.a. individer inom vissa civilstånd och åldersklasser samt bostadshushåll och fastigheter.

Kommerskollegium anser att visst behov kan uppkomma längre fram. Önskvärt är att på basis av 1951 års företagsräkning inhämta komplet-

terande uppgifter för vissa typer av företag. Urvalsenheterna äro vissa företagstyper:

Kontrollstyrelsen har behov av information om de faktiska alkoholvänorna, om de intervjuades personliga inställning till alkohol, nykterhet och alkoholpolitik, om inverkan av höjningar av rusdrycksskatten, om inköps- och konsumtionsvanor inom olika befolkningsskikt samt om verkningar av annan indirekt beskattning än alkoholbeskattning. Urvalsenheter äro individer och hushåll.

Lantbruksstyrelsen anser att ett behov otvivelaktigt kommer att föreligga och att stickprovsorganisationen är av särskilt värde för sådana statistiska frågor, där man endast med hjälp av intervjuare kan förvänta ett någorlunda rättvisande primärmaterial.

Statens jordbruksnämnd anser ett starkt behov föreligga. Ett stort antal undersökningar av intresse för nämnden, där organisationen kan komma till användning, nämnas, såsom undersökningar rörande arbetskraftsförbrukningen inom jordbruk med binäringar, arbetslöner inom jordbruket, intäkter från olika produktionsgrenar, kostnader för exempelvis jordbruksmaskiner, produktionsmedelsinvesteringar inom jordbruket, lagerinventering inom såväl jordbruk som den handel och den industri, som arbetar med jordbruksprodukter, konsumtionsundersökningar i fråga om födo- och njutningsmedel, undersökningar rörande detaljhandelsomsättningen i fråga om livsmedel samt eventuellt arealinventeringar, kreatursräkningar och skördeuppskattningar. Brukningsenheter, hushåll och företag äro de möjliga urvalsenheterna.

Jordbrukets utredningsinstitut anser den föreslagna organisationen vara av stort intresse och visst värde för institutet exempelvis för jämförelser mellan jordbruksbefolkning och annan befolkning. Urvalsenhet är oftast hushåll.

Industriens utredningsinstitut hälsar förslaget med stor tillfredsställelse och räknar med att kunna utnyttja den föreslagna organisatio-

nen för undersökningar av olika slag, främst rörande ekonomiska och sociala förhållanden inom företag samt fysiska personers konsumtions- och sparförhållanden. Urvalsenheterna äro många, nämligen arbetsställe, företag i juridisk resp. finansiell mening, familj samt matlags- resp. bostadshushåll.

Hemmens forskningsinstitut anser att mycket stort behov föreligger, exempelvis beträffande undersökningar rörande konsumtions- och inköpsvanor, arbetsorganisation och arbetsförhållanden inom hushållen, bostädernas inredning och användning samt produktion och distribution av konsumtionsvaror för hushållen. Såsom urvalsenheter nämnas enskilda personer, hushåll samt produktions- resp. distributionsföretag av skilda slag.

Försäkringsinspektionen planerar visserligen för närvarande icke någon utredning av den art, som ifrågasattes i centralbyråns skrivelse, men anser det möjligt att behov av dylika utredningar senare inträda. Det föreligger exempelvis ett latent önskemål att erhålla närmare kännedom om olika livförsäkringsformers utbredning bland skilda social- och inkomstgrupper.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som hittills icke företagit några stickprovsundersökningar, men snart ämnar utföra en dylik undersökning rörande trafikarbetet på de olika vägarna, anser utnyttjandet av en eventuell fältorganisation bland annat bli beroende av de metoder, som användas vid insamlandet av uppgifterna. Såsom förmedlare av uppgifter synes organisationen emellertid i vissa fall kunna anlitas. Urvalsenhet är i regel företag.

Icke heller Generalpoststyrelsen har utfört några stickprovsundersökningar och planerar ej heller några. Det synes dock vara möjligt, att postverket framdeles kan komma att utföra dylika, exempelvis vid planering av sådana mera genomgripande förändringar i postverkets service, beträffande vilka det kan vara av värde att på förhand vinna kännedom om

allmänhetens inställning. Urvalsenheter bli sannolikt företrädesvis företag och hushåll.

Medicinalstyrelsen ställer sig tämligen skeptisk till förslaget. Styrelsen finner visserligen att den planerade organisationen under vissa förutsättningar kan lämna upplysningar av värde för styrelsens verksamhet men anser sig under nuvarande statsfinansiella läge nödsakad att "inränga organet tämligen långt ned på behovsskalan".

Vattenfallsstyrelsen har endast en gång utfört en stickprovsundersökning, och någon ökad frekvens på detta område förutses ej.

Arbetsmarknadsstyrelsen meddelar endast att dess behov för närvarande utredas av Arbetsmarknadsstatistikkommittén och Skogsstyrelsen att dess behov utredas av Skogsstatistikutredningen.

Sekreteraren i Kommittén för utredning av det psykologiska försvaret meddelar att kommittén i sitt förslag skisserat organisationen av ett statligt organ, kallat Statens upplysningscentral, som skall verka vid krig, krigsfara eller liknande utomordentliga förhållanden. Bland dettas arbetsuppgifter ingå kontinuerliga mätningar av motståndsviljan, attityderna till fientlig propaganda, åsikter rörande försörjningsläget och ransoneringar m.m. Kommittén har ännu icke avgivit förslag om någon permanent fredsorganisation av liknande art men har dock framhållit att det är av vikt att redan nu börja kartlägga och kontinuerligt följa den allmänna opinionens hållning. Ehuru det icke direkt uttryckes, synes avsikten vara att en stickprovsorganisation då skall kunna användas.

Konjunkturinstitutet är ytterst intresserat av att organisationen kommer till stånd men framhåller samtidigt att statistiska primärundersökningar endast i ringa utsträckning ske i institutets egen regi. Dess intresse är huvudsakligen knutet till statistiska undersökningar, som utföras av andra verk. I fråga om statistik över omsättningen inom detaljhandeln tänker sig institutet skriftliga enquêter, kompletterade med intervjuer för ett lämpligt antal företag, avsedda att belysa omsättnings-

förändringar, inköpspriser, lagerställning m.m. Institutet önskar vidare i en framtid undersökningar av individernas, hushållens och företagens reaktioner och beteenden i ekonomiskt avseende i olika situationer, t.ex. konsumtions- och sparvanornas utveckling på olika områden samt allmänhetens förväntningar och reaktioner inför konjunkturfluktuationer och prisförändringar. Även lagerutveckling och lagerpolitik samt import- och exportplaner böra studeras. Urvalsenheter äro individer, hushåll samt detaljhandels- och andra företag.

Krisförvaltningens syn på saken tolkas av byråchefen i Statens handels- och industrikommission Arthur Eriksson i hans egenskap av utredningsman beträffande organisationen av viss inom krisförvaltningen utarbetad statistik. Han anser stickprovsmetodiken ha sin största betydelse på lagerstatistikens område. Organisationens uppgift är därvid dels att inhämta upplysningar om lagerförhållanden m.m. exempelvis beträffande handeln och smärre lagerhållare inom andra områden, dels att medverka vid införskaffandet av uppgifter i vissa andra fall. Urvalsenheten är i regel företaget.

Radiotjänst hälsar tillkomsten av den planerade organisationen med tillfredsställelse och uppger sig ha stort behov av stickprovsundersökningar för mätning av lyssnarmassans storlek vid olika program och årstider och för undersökning av lyssnarnas attityder samt kartläggning av lyssnarvanor. Urvalsenheter äro individer, familjer och hushåll.

A.B. Tidningsstatistik säger sig ha behov av och stort intresse för samarbete med stickprovsorganisationen för läsekretsanalyser, varvid dels enskilda hushållsmedlemmar i deras egenskap av tidningsläsare, dels hela hushåll i deras egenskap av tidningsköpare bli urvalsenheter. Svenska Tidningsutgivareföreningen instämmer i detta yttrande men meddelar samtidigt att det för närvarande är omöjligt att bedöma i vilken utsträckning behov av intervjuundersökningar föreligger, emedan man först måste avvakta resultatet av vissa pågående undersökningar med syfte att klar-

lägga formerna för s.k. läsekretsundersökningar.

Tjänstemännens Centralorganisation (T.C.O.) har med stort intresse tagit del av de planer, som föreligga i vad gäller inrättandet av en ^{erjva} ~~intresse~~organisation. Härigenom kan det enligt T.C.O.:s uppfattning bli-
va möjligt att på olika områden erhålla en snabbstatistik, som ur orga-
nisationens synpunkt är synnerligen värdefull, exempelvis i fråga om ar-
betsmarknadsstatistik och budgetundersökningar. Det kan även tänkas att
T.C.O. kan komma att ha behov av mera speciella undersökningar, vid vil-
kas genomförande en stickprovsorganisation kan komma till användning.

Universiteten och högskolorna ha visat förslaget stort intresse.
Då emellertid cirkulärskrivelsen måste besvaras under juni månad, d.v.s.
under sommarferien, kunde svar icke erhållas från högskolorna, fakulte-
terna el.dyl. utan endast från vissa ämnesrepresentanter.

Statistiska institutionen vid Uppsala universitet framhåller genom
professor H. Wold att institutionen redan tidigare i en remiss uttalat
sitt stora intresse för saken. Institutionen betonar vidare att den fö-
reslagna organisationen kan bli av betydelse för såväl undervisning som
forskning. Så snart man kommer in på forskningsuppgifter, som kräva in-
tervjuundersökningar i någorlunda stor skala, blir det ogörligt att or-
ganisera dem i en enskild persons eller institutions regi. Exempelvis
pågå vid institutionen vissa förundersökningar rörande det orsakskom-
plex, som ligger bakom de stora nativitetsförändringarna under de senas-
te 10 åren. Här och vid liknande undersökningar är det utomordentligt
värdefullt att kunna utnyttja en fast organisation för intervjundersök-
ningar.

Från Lunds universitet har något uttalande icke inkommit, men då
professorn i statistik vid nämnda universitet C.-E. Quensel är medlem
av arbetsutskottet, ha universitetets synpunkter ändå framkommit.

Humanistiska Fakulteten vid Stockholms högskola har för direkt be-
svarande vidarebefordrat cirkulärskrivelsen till berörda ämnesrepresen-

tanter inom fakulteten. Svar har inkommit från professorn i praktisk filosofi Einar Tegen, som anser skapandet av en intervjuorganisation vara av utomordentligt stort värde för den empiriska sociologin och även av värde för undervisningen. Individer och familjer samt mera sällan företag äro urvalsenheter.

Göteborgs högskola har anmodat preceptorn i statistik Hannes Hyrenius att besvara skrivelsen. Denne anser att av de vid Göteborgs Högskola företrädde ämnena är det speciellt statistik, nationalekonomi, statskunskap, psykologi och praktisk filosofi (sociologi), som kunna ha nytta av den föreslagna organisationen. Ur statistisk synpunkt är den av särskild betydelse för arbetsmarknadsfrågor, befolkningsfrågor och sociala frågor. Bland annat är det av värde att kunna kontinuerligt följa arbetskraftens engagemang under olika tider av året, att studera bostadsförhållandena, den inrikes omflyttningen och yrkesväxlingen, de psykologiska faktorerna bakom familjeplaneringen, folks attityder till de miljesociala reformerna, deras åsikter om den fortsatta utvecklingen etc. För den sociologiska, psykologiska, nationalekonomiska och företagsökonomiska forskningen är organisationen av stort värde. Hushåll, familjer, vuxna individer samt företag uppgivas vara urvalsenheter.

För fullständighetens skull kan nämnas, att några myndigheter o.dyl. meddelat, att de icke ha något behov av stickprovsundersökningar, nämligen Domänstyrelsen, Fångvårdsstyrelsen, Pensionsstyrelsen, Överstyrelsen för yrkesutbildning, Statens handels- och industrikommission, Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap samt Svenska Bankföreningen.

Därtill komma slutligen följande, som icke besvarat cirkulärskrivelsen, nämligen Riksräkenskapsverket, Telegrafstyrelsen, Järnvägsstyrelsen, Riksförsäkringsanstalten, Skolöverstyrelsen, Svenska Arbetsgivareföreningen och Landsorganisationens utredningsinstitut.

Slutligen kan nämnas, att även inom de statistikgrenar, som falla inom statistiska centralbyråns eget verksamhetsområde, intervjuundersök-

ningar med fördel böra kunna komma till användning. Således kunna nämnas demografiska specialutredningar, där för klarläggandet av orsakssammanhanget analysen behöver göras mera ingående. Hit hör exempelvis utbildningsstatistik i samband med folkräkningar, uppgifter om gifta kvinnors förvärvsarbete och liknande uppgifter om yrkesverksamhet och dess omfattning ävensom familjestatistiska uppgifter. Vidare kunna nämnas jordbruksstatistiska undersökningar av viss typ samt en del ekonomisk statistik, t.ex. rörande sparandet och rörande företagens inkomstutbetalningar och vinster.

~~2.2.52~~

Inventering av intervjuundersökningar som ägt rum under de senaste åren eller som ännu pågå eller som för närvarande förberedas.

Socialstyrelsen har utfört en undersökning om nyblivna änkors ekonomiska förhållanden i samband med makens död. C:a 700 kvinnor, som blivit änkor under år 1948, intervjuades.

Socialstyrelsen har även utfört en undersökning om folkpensionärers ekonomiska förhållanden. Denna utredning utfördes år 1948, och 500 pensionärer intervjuades.

Vidare har Socialstyrelsen utfört konsumtionsundersökningar enligt intervjumetod. År 1947 utfördes en undersökning, då 199 hushåll i städer och tätorter intervjuades. Denna följdes redan år 1948 av en större undersökning, även denna avseende städer och tätorter; de intervjuade hushållen voro då 619. För närvarande pågår en liknande undersökning för landsbygden med c:a 700 intervjuade hushåll.

Nykterhetskommittén utförde en intervjuundersökning rörande ungdomens alkoholvanor, varvid 11 500 personer i åldern 17-26 år intervjuades. Det kan nämnas att icke mindre än 1 500 intervjuare användes. Vid en av kommittén gjord liknande undersökning för äldre personer verkställdes däremot icke intervjuer.

En mycket stor intervjuundersökning eller rättare sagt ett komplex av intervjuundersökningar utgjordes av de hushålls- och bostadsutredningar, som anordnades år 1946 av ett 50-tal större kommuner. Inom varje kommun skedde icke mindre än genomsnittligt c:a 1 000 intervjuer. Ehuru formellt undersökningen för varje kommun utgjorde en självständig utredning, utfördes bearbetningen efter enhetliga linjer centralt genom dåvarande Statens byggnadslånebyrås försorg. Utredningarna gällde hus-

hållens önskemål beträffande bostädernas storlek och utrustning, om de föredroge eget hem framför bostad i flerfamiljshus etc.

En utredning om bostadsvanor i familjebostäder påbörjades redan 1939 av Svenska Arkitekters Riksförbund och Svenska Slöjdföreningen. Resultatet har ännu ej publicerats. Intervjuer gjordes med 100 hushåll i Traneberg.

En liknande utredning om bostadsvanor utföres för närvarande av bostadsstyrelsen och A.B. Svenska Bostäder i samarbete med Hemmens forskningsinstitut. Här ha 60 hushåll i Kärrtorp och 30 i Svedmyra intervjuats.

En undersökning rörande ljudstörningar i bostäder utföres för närvarande inom Tekniska högskolans institution för akustik. Den avser 400 å 500 lägenheter och bygger dels på mätningar, dels på intervjuer med de i lägenheterna boende.

Vidare kan nämnas den s.k. lanthemsundersökningen, som igångsattes av dåvarande Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader, vilken numera ombildats under namnet Statens forskningsnämnd för lantmannabyggnader. Undersökningen, som utföres för 1 500 gårdar, omfattar dels undersökningar och mätningar, dels intervjuer.

I 1945 års allmänna bostadsräkning, som i övrigt icke byggde på intervjuer, ingick en mindre intervjuundersökning, avseende barnfamiljer. Denna skedde år 1948 och avsåg 3 790 lägenheter om minst 2 rum och kök, bebodda av familjer med minst 2 barn, i 30 kommuner.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen planerar en utredning rörande lastbilstrafiken. Detaljerna äro ännu icke utformade, men enligt planen komma uppgifterna att inhämtas genom intervjuer med lastbilsägarna.

Radiotjänst har förutom vissa skriftliga enquêter utfört en del telefonintervjuer rörande inställningen till vissa radionprogram.

De hittills nämnda undersökningarna ha utförts i vederbörande myndighets eller organisations egen regi. Förteckningen gör ej anspråk på att vara fullständig.

Därtill kommer emellertid att ett flertal statliga, kommunala och halvofficiella myndigheter m.m. låtit utföra intervjuundersökningar genom enskilda marknadsundersökningsföretag. Bland de undersökningar av dylikt slag, vilka utförts under de senaste åren, kunna bl.a. nämnas följande:

Vattenfallsstyrelsen: Elkaminer (1947).

Telegrafstyrelsen: Hushåll utan telefon (1944).

D:o Bostadstelefon (1945).

D:o Företagens synpunkter på utformningen av telefonkatalogens yrkesregister (1948).

Statens arbetsmarknadskommission: Tillgången på kvinnlig arbetskraft i Sundsvall med omnejd (1947).

D:o Arbetskraftens rörlighet (1947).

Radiotjänst: Radiolyssnandet (1943).

D:o Lyssnarfrekvens vid politiska radioprogram (1946).

D:o Gymnastik eller musik på morgonen (1947).

D:o Svenska folkets vardagsvanor (1947).

D:o Radioprogrammen och trafikolyckorna (1948).

D:o Radions insats i valkampanjen 1948 (1948).

D:o Motionsgymnastiken (1948).

D:o Tidiga väderleksrapporten (1948).

D:o Politiska diskussioner i radio (1948).

D:o Radions motions- och jordbruksprogram (1948).

D:o Radions religiösa program (1948).

D:o Lyssnarvanor i radio (1948).

D:o Tandbergsboxningen i radio (1949).

D:o Radions insatser i valkampanjen 1950 (1950).

D:o Lyssnandet i radio vid kungaskiftet (1950).

Kungl. Teatern: Operans publik (1949).

Svenska Tobaksmonopolet: Annonsering i dags- och veckopress (1949).

D:o Allmänhetens inställning och uppskattning (1949 och 1950).

D:o Vad vill man fråga "Monopolet" om? (1949).

Dalregementet: Intresseundersökning vid Dalregementet (1946).

1944 års nykterhetskommitté: Riks-Sara och motboken (1945).

D:o Motboken och alkoholvanorna (1946).

D:o Alkoholvanornas omfattning och karaktär (1946).

Kommittén för utredning av det psykologiska försvaret: Opinionsundersökning (1951).

1949 års skatteutredning: Sambeskattnings (1949).

Statens bokutredning: Allmänheten och boken (1949).

Aktiv Hushållning: Barnkläder (1945).

Svenska Kyrkans Diakonistyrelses byrå: Barnfilmerna, deras publik och föräldraopinionen (1947).

D:o Allmänheten och kyrkan (1948).

D:o Skilsmässorna (1949).

Svenska Röda Korset: Mors blomma (1949).

D:o Rödakorsveckan (1950).

D:o Medlemskap i Svenska Röda Korset (1950).

Stockholms stads statistiska kontor: Konsumtionen av sötsaker i Stockholm (1947).

D:o Husmoderssemestern (1948).

Stockholms elektricitetsverk: Hushållens köksutrustning, husmödrarnas hushållsvanor och valet av köksspis i Stureby (1944).

Stockholms Spårvägar: Hövligheten på bussar och spårvagnar (1944).

D:o Rökning i spårvagnar i stadstrafik (1945).

D:o Resevanor i Stockholm (1948).

Göteborgs stads kommunala nöjesfält å Liseberg: Försäljningslägen o.dyl.
inom nöjesfältet (1951).

Hälsovårdsnämnden i Norrköping: Trivseln i Norrköping (1950).

31/11

Till K o n u n g e n.

Den svenska transportstatistiken är fördelad på ett flertal statliga organ, av vilka de flesta ha exekutiva uppgifter inom transportväsendet. Av naturliga skäl har

Statistiska centralbyrån med
förslag angående transport-
statistik m.m.

deras statistiska verksamhet kommit att inriktas på deras eget behov av intern statistisk information, medan statistik som saknar sådan betydelse men är av vikt för att belysa transportväsendet som näringsgren och dess ställning gentemot andra grenar av det ekonomiska livet fått träda i bakgrunden. Genom splittringen på olika organ har statistiken för de olika transportgrenarna ej alltid blivit enhetligt upplagd, vilket försvårar jämförelser dem emellan och förhindrar en överblick av hela näringsgrenen. Detta har bl.a. medfört betydande svårigheter vid uppgörandet av nationalräkenskaper och nationalbudget. Vidare kommer enligt beslut vid det nordiska statistiska chefsmötet i juni 1952 det internordiska samarbetet på detta område att intensifieras, varvid bl.a. särskild vikt kommer att läggas vid transportstatistikens samordning med annan ekonomisk statistik. Under överläggningarna inom det av ECE:s Inland Transport Committee tillsatta Working Party of Experts on Statistical Information har även starkt understrukits, att en av förutsättningarna för en rationell transportpolitik är en fullständig kvantitativ kunskap om transportindustriens struktur, det av denna industri utförda arbetet samt de olika transporttypernas relationer sinsemellan och till andra sektorer av näringslivet. Denna kunskap vore betydelsefull för samordningen av investeringarna för olika transportändamål, för att bestämma transportkostnadernas storlek och för att fastställa lämpliga tariffer för utfört transportarbete. Decentraliseringen inom den svenska statistiken skapar även svårigheter för svensk representation vid internationella eller internordiska konferenser rörande transportstatistiken, åtminstone i de fall då samarbetet ej

avser strängt avgränsade delområden, samt för uppgiftsinsamlingen till internationella organ.

•/.

Det nuvarande läget ifråga om den svenska transportstatistiken framgår av bilagda översikt av de organ som utarbeta statistik på detta område. Den avser ej att ge en fullständig inventering utan endast en översiktlig bild av organisationen.

Av den i bilagan givna knapphändiga redogörelsen för det nuvarande läget ifråga om den svenska transportstatistiken framgår att denna utarbetas och publiceras av ett flertal olika myndigheter och att de för de olika transportgrenarna lämnade uppgifterna avsevärt variera. Med hänsyn till transporterernas alltmera ökade betydelse både nationellt och internationellt sett och till önskvärdenheten av att de avsevärda investeringarna för transportändamål komma till stånd enligt planer som uppgjorts med ledning av så fullständig kännedom som möjligt om transportväsendet i dess helhet synes det ändamålsenligt att genomföra en samordning av den svenska transportstatistiken, så att man för de olika transportgrenarna erhåller med varandra jämförbara siffror.

Innan man griper sig an problemet om hur bristerna i den svenska statistiken skola fyllas eller vilka förändringar, som eventuellt kunna bli nödvändiga för att åstadkomma jämförbara uppgifter från de olika grenarna, måste man klargöra, vilka frågor transportstatistiken skall besvara eller, med andra ord, uppgöra en plan för denna statistikgren. Därefter måste en inventering göras av den nuvarande statistikens olika grenar mot bakgrunden av denna målsättning. Denna uppgift torde icke kunna påläggas något av

de verk som var för sig svara för en viss ~~transportstatistisk~~ gren men skulle lämpligen kunna anförtros statistiska centralbyrån, som enligt sin instruktion skall vara den centrala statsmyndigheten på den officiella statistikens område. Ämbetsverket skulle även i fortsättningen kunna tjänstgöra som det samordnande organet i arbetet på att åstadkomma en tillfredsställande statistik över transportväsendet, sett som en enhet. Centralbyrån förutsätter därvid att det uppdrages åt de statistikproducerande verken på detta område att ställa expertis till förfogande och att lämna de uppgifter som efter samråd med dessa verk kunna anses nödvändiga för att centralbyrån skall kunna fullgöra denna samordnande uppgift.

I detta arbete bör nära kontakt hållas med de internationella och internordiska organ som arbeta på detta område. I den händelse samordningsuppgifterna åläggas centralbyrån, bör ämbetsverket erhålla i uppdrag att i samråd med de statistikproducerande organen svara för det internordiska och internationella statistiska samarbetet och att till de internationella organen lämna de uppgifter som erfordras för den internationella transportstatistiken. Härmed åsyftas icke det samarbete som äger rum i de specialiserade internationella organen, exempelvis inom järnvägstrafiken och luftfarten, vilket tillhör respektive verks arbetsområden, utan sådant samarbete som äger rum inom Europakommissionens ovannämnda utskott eller liknande organ.

Om den föreslagna samordningsuppgiften skall bli tillfredsställande löst, fordras även att resultaten komma ut till en större krets. Centralbyrån bör därför bemyndigas att utge ~~en~~ transportstatistisk årshök, vilken skall i över-

skådlig och jämförbar form ge de statistiska uppgifter från de olika grenarna, som kunna belysa transportväsendet som näringsgren.

För att fullgöra de arbetsuppgifter som enligt ovan skulle åläggas centralbyrån fordras viss förstärkning av ämbetsverkets anslag. Arbetet bör anförtros åt en förste aktuarie i Ce 29, som även bör svara för statistiken över vägtrafikolyckor. Genom en sådan omfördelning av arbetsuppgifterna på 4:e avdelningen, där den nya statistikgrenen skulle placeras, kan centralbyrån avstå från den förstärkning på tre amanuensmånader, som begärts i ämbetsverkets underdåniga skrivelse av den 30 augusti 1952. Vidare erfordras ett biträde i befordringsgången samt viss förstärkning av expensanslaget. Det är önskvärt att arbetet kan påbörjas så snart som möjligt, varför ämbetsverket hemställer att medel ställas till förfogande för budgetåret 1953/54. I den händelse förarbetena för en årsbok skulle kunna fortskrida så snabbt, att den kan utkomma före utgången av budgetåret 1953/54, hemställer centralbyrån att få inkomma med kostnadsberäkningar och förslag om överskridande av publikationsanslaget. Kostnaderna för budgetåret 1953/54 beräknas enligt nedanstående:

	Grundlön	Rörligt tillägg
1 förste aktuarie i Ce 29:29	13 224	6 924
1 biträde i Ce 8:8	<u>4 728</u>	<u>2 820</u>
Summa	17 952	9 744
Avgår tre amanuensmånader Ce 21:21	<u>2 157</u>	<u>1 134</u>
Återstår	15 795	8 610

Den totala löneutgiften skulle sålunda uppgå till 24 405 kronor. Härtill kommer ett expensanslag på 1 000 kronor.

Som redan framhållits är det icke möjligt för centralbyrån att på detta stadium framlägga konkreta förslag om kompletteringar av nu existerande statistik. På ett område är detta emellertid möjligt. Man kan nämligen redan nu konstatera, att den ekonomiska statistik som är nödvändig för att mäta det tillskott transportväsendet lämnar till nationalprodukten är mycket knapphändig (jfr bilagan sid. 3). En icke oväsentlig komplettering skulle kunna erhållas genom en utvidgning av den av centralbyrån förda statistiken över intäkter, kostnader och vinster, den s.k. vinststatistiken, att omfatta även transportföretagen, en utvidgning som ligger helt i linje med de ursprungliga planerna. Denna statistikgren, som tillkom genom beslut vid 1950 års riksdag, avsågs nämligen från början skola omfatta samtliga näringsgrenar utom offentlig förvaltning, jordbruk med binärningar samt bank- och försäkringsrörelse. Centralbyrån har emellertid för att vinna erfarenhet tillsvidare begränsat vinststatistiken till industri- och handelsföretag men har planerat att successivt utsträcka den till övriga näringsgrenar. Ämbetsverket föreslår nu att vinststatistiken utvidgas att omfatta i första hand företag som ha betydelse för godstransporterna, d.v.s. rederier och lastbilsföretag. Ur dessa två grupper skulle efter viss metod uttagas ett antal uppgiftslämnare, vilket antal uppskattas till 400 för rederierna och 500 för lastbilsföretagen.

Den årliga merkostnaden uppskattas till årslönen

för ett kontorsbiträde (Ce 8:8) eller 7 548 kronor, varav 2 820 kronor i rörligt tillägg, samt c:a 7 000 kronor, varav 2 400 kronor i rörligt tillägg, för tillfälligt anställd personal under den tid granskningsarbetet pågår. Avsikten vore att anställa två studerande, som avlagt tentamen i företagsekonomi eller angränsande ämnen, under en tid av fyra månader i syfte att från den akademiskt utbildade personalen avlasta en del av det merarbete som utvidgningen skulle innebära för den. Lönen för dessa har beräknats efter 16:e löneklassen. I allt skulle lönekostnaderna uppgå till i runt tal 14 500 kronor. Blanketter beräknas draga en kostnad av 1 000 kronor och övriga expenser 2 000 kronor, bl.a. för nödvändig utökning av registerskåpen. Viss mindre merkostnad torde även uppstå för publicerandet av resultaten.

Med hänvisning till vad ovan anförts får statistiska centralbyrån hemställa

dels att statistiska centralbyrån bemyndigas att tjänstgöra som samordningsorgan för transportstatistiken, att utgiva en transportstatistisk årsbok, att på detta område i samråd med de statistikproducerande organen svara för det internordiska och internationella samarbetet och att till de internationella organen lämna de uppgifter som erfordras för den internationella transportstatistiken,

dels att det uppdrages åt de statistikproducerande organen att ställa expertis till förfogande och att lämna de uppgifter som efter samråd med dessa kunna anses nödvändiga, för att statistiska centralbyrån skall kunna fullgöra sin samordnande uppgift,

dels att Kungl. Maj:t ville för detta ändamål ställa till
förfogande för budgetåret 1953/54 15 800 kronor
på anslaget till icke-ordinarie personal, 8 600
kronor på anslaget till rörligt tillägg och
1 000 kronor på omkostnadsanslaget, samt

dels att Kungl. Maj:t ville för utvidgning av statistiken
över företagens intäkter, kostnader och vinster
ställa till förfogande likaledes för budgetåret
1953/54 9 300 kronor på anslaget till icke-ordi-
narie personal, 5 200 kronor på anslaget till rörligt till-
lägg och 3 000 kronor på omkostnadsanslaget.

I den slutliga handläggningen av detta ärende ha
deltagit förutom undertecknad Kock, föredragande, byråchef
Sjöstrand och byrådirektör Groth.

Underdånigst

(Karin Kock)

/
(Sten Högberg)

Stockholm den 31 oktober 1952.

F.M.

rörande transportstatistikens organisation.

I. Järnvägarna (publikationer: "Allmän Järnvägsstatistik" och "Statens Järnvägar"). Det dominerande företaget är Statens Järnvägar, som själv bearbetar och publicerar sin transportstatistik med fraktsedlarna som primärmaterial. I fråga om vagnslastgodset lämnas uppgift om kvantitet, transportlängd, varuslag och tillämpad taxa. I fråga om annat gods lämnas samma uppgifter med undantag av varuslaget. Från de enskilda järnvägarna lämnas till Statens Järnvägar uppgift om kvantiteten transporterat gods och om antalet tonkm. De viktigare enskilda järnvägarna torde emellertid för eget bruk utarbeta statistik, som visar varuslag och transportlängd.

Dessutom publiceras för samtliga järnvägar uppgifter om antalet resor och antalet passagerarekm.

II. Vägtransporterna (publiceras i Statistisk tidskrift). Regelbundna statistiska uppgifter lämnas i fråga om den yrkesmässiga svenska lastbilstrafiken och bearbetas av Statens Biltrafiknämnd, som publicerar uppgift om bl.a. godsvikt, medeltransportlängd, frakt och antal tonkm vid körning enligt kmtaxa samt om frakt och körtid vid körning enligt timtaxa. Ur de körrapporter till lastbilscentralerna, som bilda primärmaterial för denna statistik, kan emellertid uppgift erhållas även om godsslag samt vid körning enligt kmtaxa om transportlängd. Med ledning av de vid utfärdande av maximitaxor gjorda kalkylerna kan därjämte en approximativ beräkning göras av godsvikt och antal tonkm vid körning enligt timtaxa.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förbereder urvalsundersökningar om den totala godstrafiken på vägarna.

Vissa utförliga uppgifter lämnas vid yrkesmässig utrikestrafik med svenska lastbilar.

III. Transporter på inlandsvatten.

a) Sjöfart (publikation: "Sjöfart"). Från kanal- och slussförvaltningar lämnas uppgifter till Kommerskollegium om varutrafiken med angivande av varuslag och myckenhet (i allmänhet nettovikt).

Uppgifter om varutrafiken lämnas också av hamnar och lastageplatser vid inlandsvatten. Med fördelning på varuslag angives kvantiteten lossade varor från inrikes resp. utrikes ort. Motsvarande uppgift lämnas beträffande de till utrikes ort lastade varorna. De till inrikes ort lastade varorna äro på många håll befriade från hamnavgifter, varför uppgift om deras slag eller myckenhet kan lämnas endast för vissa hamnar.

b) Flottningsföreningarna lämna statistiska uppgifter till Skogsstyrelsen. Uppgifterna avse bl.a. den flottade virkeskvantiteten i antal klamppar samt antalet kubikfot, flottningskostnaderna samt de trafikerade flottledernas längd.

IV. Kustfarten (publikation: "Sjöfart"). Hamnar och lastageplatser vid saltsjön lämna samma uppgifter till Kommerskollegium om den inrikes varutrafiken, som enligt ovan lämnas för sjöfart på inlandsvatten, dock med undantag för Göteborg, där uppgifterna om lossade varor avse endast vissa varugrupper.

Svenska rederier lämna uppgifter till Kommerskollegium om på inrikestrafik intjänad bruttofrakt (ej uppdelad på inlandstrafik och kustfart), dels för gods, dels för passagerare.

V. Internationella sjötransporter (publikation: "Sjöfart"). Hamnar och lastageplatser lämna till Kommerskollegium uppgifter om varuslag och kvantitet för varor, som lossats efter ankomst från utrikes ort eller lastats för avgång till utrikes ort.

Svenska rederier lämna uppgift till Kommerskollegium om på utrikestrafik intjänad bruttofrakt med fördelning på trafik mellan

Sverige och utlandet, trafik mellan utrikes orter och tidsbefraktning i utrikes trafik. I fråga om sistnämnda trafik angives ej någon uppdelning på trafik mellan Sverige och utlandet å ena sidan och trafik mellan utrikes orter å andra.

VI. Lufttransporterna (publikation: "Underrättelser från luftfartsmyndigheten"). Från de viktigare flygplatserna lämnas uppgift till Luftfartsstyrelsen om kvantiteten lossat och lastat gods uppdelat på inrikes och utrikes trafik.

SAS lämnar uppgift till Luftfartsstyrelsen för i reguljär trafik befordrat gods om kvantitet och antal tonkm fördelat på inrikes- och utrikestrafik.

VII. Värdet av transportindustriens produktion. Konjunkturinstitutet framlägger för närvarande inga beräkningar över nationalinkomstens (nationalproduktens) fördelning på näringsgrenar vilket främst sammanhänger med brist på statistiskt material. Jfr följande uttalande i "Nationalbokföring 1946-1950" (Medd. från Konjunkturinstitutet, serie 13:13, sid. 4): "Ett annat problem, som i framtiden kommer att kräva ökad statistisk arbetsinsats, är nationalproduktens fördelning på näringsgrenar, varom information vore värdefull bl.a. ur nationalbudgetarbetets synpunkt och för rapportering till internationella organisationer". "Allmän järnvägsstatistik" innehåller bl.a. vinst- och förlusträkningar och balansräkningar för de olika järnvägsföretagen. Med viss komplettering äro dessa uppgifter tillräckliga för här ifrågakommande ändamål, "Sjöfart" ger däremot endast uppgift om bruttointäkter, vilket är otillräckligt. Om övriga transportgrenar torde några ekonomiska uppgifter ej föreligga.

Stockholm den 29 oktober 1952.

P.M.

angående jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1950.

I Kungl. Maj:ts proposition 319/1942 lämnades en redogörelse för jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter under dels åren 1932, 1935 och 1937, dels åren 1938 och 1940, grundad på bearbetningar av självdeklarationer, vilka beträffande de tre förstnämnda åren verkställets av 1938 års jordbruksutredning och beträffande åren 1938 och 1940 av statens livsmedelskommission. Denna redogörelse har sedermera i Kungl. Maj:ts propositioner 246/1943, 253/1944, 303/1945, 267/1946, 280/1947, 275/1948, 212/1949, 245/1950 och 207/1951 kompletterats med liknande undersökningar för åren 1941-49, verkställda av statens livsmedelskommission och statens jordbruksnämnd. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 31 mars 1951 har bl.a. denna arbetsuppgift överflyttats från jordbruksnämnden till statistiska centralbyrån. Efter särskilt bemyndigande den 31 augusti 1951 har centralbyrån nu utfört en motsvarande bearbetning av självdeklarationer, avseende inkomståret 1950, och framlägges i det följande en sammanfattande redogörelse för de härvid erhållna resultaten.

Material och metod.

Såsom framgår av tabell 1 har för undersökningen av jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter år 1950 kunskatutnyttjas sammanlagt 8 747 av jordbrukare avgivna självdeklarationer för av ägaren själv brukade gårdar. Samtliga dessa härröra, liksom fallet varit vid föregående deklara- tionsundersökningar, från brukningsdelar, som deltog i den

av 1938 års jordbruksutredning verkställda undersökningen av jordbrukets driftsförhållanden. Sedan föregående år har antalet undersökta gårdar minskats med 338, vilka fördela sig på olika områden och inom dessa på flertalet storleksgrupper. Minskningen har orsakats dels av att länsstyrelserna av olika skäl ej kunnat avstå vissa deklarationer, dels av att gårdar bytt ägare eller utlämnats på arrende, på grund varav brukningsdelarna måst uteslutas vid denna bearbetning. Det skulle kräva omfattande undersökningar för att nu i detalj bedöma verkningarna av dessa förändringar i primärmaterialets omfattning; de synas dock icke nämnvärt inverka på jämförbarheten med föregående års resultat. Deklarationsmaterialets fördelning på olika storleksgrupper inom vart och ett av de tre huvudområdena har, såsom framgår av tabell 2, endast obetydligt förändrats sedan föregående år.

I detta sammanhang vill centralbyrån meddela, att det är ämbetsverkets avsikt, att med hjälp av primärmaterialet till 1951 års allmänna jordbruksräkning göra ett aktuellt, på modern samplingmetodik grundat urval av jordbruk, vilket i fortsättningen skall ligga till grund för undersökningar av detta slag. I samband härmed ämnar centralbyrån även i övrigt ompröva metoden för dessa undersökningar. Här föreliggande redogörelse för år 1950 torde därför vara den sista, som oförändrat utföres enligt hittills använd metod.

Beträffande sättet för materialets bearbetning ha utförliga redogörelser lämnats i de ovan nämnda sammanfattningarna av de föregående deklarationsundersökningarna. Såsom däri framhållits ha de ur självdeklarationernas A-bilaga erhållna uppgifterna rörande jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter omräknats dels till totalsiffror för ri-

ket, dels till siffror per hektar jordbruksjord. Vid beräkningen av arealen jordbruksjord har arealen ängsmark omräknats till åker med ledning av den officiella statistikens uppgifter om avkastningen på åker och äng. Beräkningen av totalsiffrorna för riket grundar sig på en för varje särskild storleksgrupp och varje produktionsområde enligt den officiella jordbruksstatistikens indelning verkställd uppräkningsavskattning av självdeklarationernas uppgifter. Härvid har förhållandet mellan den totala åkerarealen enligt 1944 års jordbruksräkning vid samtliga brukningsdelar inom resp. storleksgrupp och område å ena samt åkerarealen vid de undersökta brukningsdelarna inom samma storleksgrupp och område å andra sidan tagits till utgångspunkt för omräkningen.

Vid bedömningen av undersökningens resultat i vad avser kontanta inkomster och kostnader får beaktas, att den icke med säkerhet klargör den ekonomiska utvecklingen inom jordbruket, om man företager en jämförelse över en längre tidsperiod. Nu anført förhållande beror på vissa inom jordbruket under senare tid försiggångna strukturella förändringar. För det första märkes här, att försäljningsinkomsternas andel av totalinkomsterna successivt ökats i samband med övergången från natura- till penninghushållning. Samtidigt har deklarationen av försäljningsinkomster blivit fullständigare. Denna utveckling har varit särskilt markant i norra Sverige. I samband med utflyttningen av arbetskraft från jordbruket har vidare kontantlönernas andel av de totala arbetskostnaderna (om i dessa senare även inräknas lön till brukarna själva) undergått en minskning. Så har framför allt varit fallet inom det större och medelstora jordbruket. I-frågavarande förhållanden medföra, att sedan förkrigstiden dels skett en raskare stegring av jordbrukets kontanta in-

komster än av dess totala inkomster, dels skett en långsam-
mare uppgång av kontantlönerna i jordbruket än av de totala
arbetskostnaderna. Undersökningsresultaten ge på grund här-
av icke en riktig bild av den totala inkomst- och kostnads-
utvecklingen inom jordbruket på längre sikt. Deklarationsun-
dersökningarnas brister i berörda hänseenden hindra emeller-
tid icke, att resultat av dessa komma till användning för
många ändamål, såsom specialundersökningar av olika slag för
jordbrukskalkylen, nämligen i fråga om vissa kostnadsposter,
vilka äro av den natur, att de icke i nämnvärd grad influeras
av förutnämnda strukturella förändringar inom jordbruket.
Vid studium av resultaten från dessa undersökningar bör man
vidare observera, att deklaraionsundersökningarna avse ka-
lenderår och att skogsbruket ingår däri, under det att den
s.k. totalkalkylen för jordbruket avser produktionsår och
ej tar hänsyn till skogsbruket.

Ytterligare bör vid bedömningen av undersökningsresul-
taten beaktas, att de i undersökningen ingående egendomarna
genomsnittligt taget torde representera en något högre pro-
duktionsförmåga och mera rationella driftsförhållanden än
genomsnittsjordbruket. Till följd härav torde de vid under-
sökningen erhållna totalbeloppen för såväl inkomster som ut-
gifter vara något för höga. Deras huvudsakliga uppgift är
emellertid att avspegla de från år till år inträffade föränd-
ringarna i jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter och
icke att ange dessa posters absoluta storlek.

Det bör ytterligare beaktas, att brukningsdelar med
mindre än 2 hektar äro icke ingå i det bearbetade materia-
let. Likaså bör framhållas, att vid upprättande av själv-
deklaration inom jordbruket den s.k. kontantprincipen till-
lämpas. Då hänsyn sällunda icke toges till eventuella lager-

behållningar vid beskattningsårets början och slut, kan nettointäkten av jordbruksfastighet enligt deklarationsuppgifterna växla mera från år till år än vad som eljest skulle varit förhållandet.

I tidigare års redogörelser har 1938 använts som basår. De ovan nämnda strukturella förändringarna ha emellertid nödvändiggjort valet av ett senare jämförelseår. I avvaktan på att nytt basår fastställles för jordbrukskalkylen, har det vid föregående och detta års undersökningar ansetts lämpligt, att år 1946 tillsvidare i tabellerna användes som utgångspunkt för jämförelserna. I samband med planerad omläggning av dessa undersökningar kommer troligen år 1950 att i fortsättningen bli basår. Tabellerna lämna uppgifter för åren 1946, och 1948 - 1950. Textframställningen behandlar emellertid i det stora hela endast utvecklingen mellan åren 1949 och 1950.

Jordbrukets kontanta inkomster.

Resultaten av den beräkning av jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster under år 1950, som verkställets på grundval av de på självdeklarationernas A-bilaga lämnade uppgifterna, redovisas i tabellerna 3 och 4. I tabell 3 återgivas för hela riket och de tre stora huvudområdena - södra och mellersta Sveriges slättbygder samt skogs- och dalbygder och norra Sverige - de till totalsiffror uppräknade inkomstbeloppen, och i tabell 4 ha dessa omräknats till indextal med 1946 och 1949 som basår. I anslutning till A-bilagans uppställning ha inkomsterna fördelats på följande poster: spannmål och frövaror; sockerbeter; potatis jämte rotfrukter; grönsaker och trädgårdsprodukter; hö jämte halm och grönfoder; hästar och nötkreatur; svin och grisar; fjäderfä och ägg; mjölk och produkter därav, dels vid leverans till mejeri, dels vid annan försäljning; diverse produkter (får och

getter, fisk och vilt, lin, ull, hudar och skinn m.m.); inkomster av skogsbruk; arrenden och avgälder; diverse inkomster (körslor, uthyrning av maskiner och dragare; försäljning av döda yttre inventarier samt av sten, grus, torv m.m., ersättning för vägunderhåll och andra ej annorstädes upptagna inkomstposter).

Såsom framgår av tabell 3 ha jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster år 1950 beräknats till 3 737,0 milj. kronor. Inkomstsumman för år 1949 uppskattades till 3 523.6 milj. kronor. I jämförelse med år 1949 föreligger sålunda en ökning av inkomstsumman med 213.4 milj. kronor eller med 6.1 procent.

Av den sammanlagda inkomstsumman härrör över hälften eller 2 266.6 milj. kronor (60.7 procent) från försäljning av animaliska produkter, medan inkomsterna av försålda vegetabiliska produkter stanna vid 834.3 milj. kronor (22.3 procent). Inkomsterna av skogsbruk ha för år 1950 beräknats till 475.8 milj. kronor (12.7 procent). Dessa tre grupper av inkomster omfattade nära 96 procent av samtliga inkomster.

I förhållande till år 1949 ökade inkomsterna av försålda jordbruksprodukter med 229.7 milj. kronor eller 8.0 procent. Härav kommo på animaliska produkter 199.4 milj. kronor (ökning 9.6 procent) och på vegetabiliska produkter 33.6 milj. kronor (4.2 procent). Skogsinkomsterna ha under år 1950 sjunkit med 6.3 milj. kronor (motsvarande 1.3 procent).

Ökningen mellan åren 1949 och 1950 i försäljningen av animaliska produkter, 199.4 milj. kronor, fördelar sig med 59.0 milj. kronor på posten hästar och nötkreatur, 35.5 milj. kronor på posten svin och grisar, 14.5 milj. kronor på posten fjäderfä och ägg samt 90.4 milj. kronor på posten mjölk.

Relativt sett innebära dessa tal en ökning i fråga om samtliga animaliska produkter med som förut nämnts 9.6 procent, samt i fråga om hästar och nötkreatur 14.7 procent, svin och grisar 9.5 procent, fjäderfä och ägg 12.2 procent samt mjölk 7.7 procent.

Ökningarna under år 1950 i inkomsterna av animalier äro ett resultat av produktionsökning och i vissa fall även prishöjning. Slakten av storboskap, större kalv och särskilt svin var större än år 1949. Även i fråga om fjäderfä och ägg synes en produktionsökning ha förekommit, återspeglad i ökad partihandelsinvägning av ägg. Till sist bör framhållas, att mjölkinvägningen vid mejerierna under år 1950 steg till sin dittills största omfattning.

Stegringen av inkomsterna från försålda vegetabiliska produkter hänför sig främst till försäljningen av spannmål och frövaror, som stigit med 25.2 milj. kronor (4.5 procent) samt av sockerbeter, som ökat med 10.9 milj. kronor (9.7 procent). En endast obetydlig ökning föreligger i fråga om försäljningen av potatis m.m., 0.3 milj. kronor (0.3 procent), medan en minskning redovisas från försäljningen av hö, halm och grönfoder med 2.8 milj. kronor (16.2 procent).

Inkonstökningen av sockerbeter sammanhänger med den under år 1950 starkt utökade arealen för detta växtslag, över 5 000 hektar, och därmed följande skördeökning jämte en viss höjning av betpriset.

Inkomsterna av skogsbruk ha efter år 1946 årligen undergått viss minskning. Såsom i föregående års redogörelser framhållits, kännetecknades detta år av ett toppläge i fråga om skogsinkomster, orsakat av prisstoppets upphävande den 1 juli 1946 och i samband därmed ökning av avverkningarna; omläggningen av taxeringsförfarandet torde även ha

8.
medverkat. Nedgången från 1947 till 1948 berodde främst på en minskning av de avverkade kvantiteterna, föranledd av avverkningsplikts upphävande sommaren 1948. Den fortsatta minskningen under 1949 och 1950 torde i första hand sammanhånga med de prissänkningar på massaved, som förekommo under år 1949 och som blevo bestående under större delen av år 1950.

De nu anförda siffrorna avse riket i dess helhet. Mellan de olika områdena föreligga vissa olikheter. I jämförelse med år 1949 ha skogs- och dalbygder i södra och mellersta Sverige den största ökningen av jordbrukets samtliga kontanta inkomster, nämligen 7.9 procent, under det att inkomstökningen för slättbygder är 6.9 procent. För norra Sverige däremot konstateras en minskning med 1.0 procent. Enligt tabell 4 förklaras den för norra Sverige mindre gynnsamma utvecklingen av att inkomsterna av skogsbruk samt "diverse inkomster" (körslor, avverkningar m.m.) starkt minskat. Vidare ha inkomsterna av försålda vegetabiliska produkter gått ner i norra Sverige men stigit i södra och mellersta Sverige. Inkomsterna av animaliska produkter ha däremot ökat ungefär likartat i hela landet.

Förskjutningarna i de viktigaste inkomstposternas inbördes betydelse belysas närmare av följande sammanställning av deras procentuella andel av jordbrukets sammanlagda kontanta inkomster enligt självdeklarationerna:

	1946	1948	1949	1950
Vegetabiliska produkter	19.3	22.3	22.7	22.3
Animaliska produkter	54.9	56.7	58.7	60.7
Skogsbruk	19.7	15.9	13.7	12.7
Diverse inkomster	6.1	5.1	4.9	4.3
Samtliga kontanta inkomster	100.0	100.0	100.0	100.0

I tablån lägger man märke till att de vegetabiliska produkternas andel av inkomstsunnan efter att ha stigit un-

der år 1948 hållit sig nära konstant under de sista tre åren, medan de animaliska produkternas andel stigit från år till år. För skogsbruk och inkomster av diverse inkomster noteras oavbruten nedgång.

De vegetabiliska respektive animaliska produkternas andel storleksgruppsvis i inkomsterna av samtliga försålda jordbruksprodukter belyses i tabell 5. I denna framträder tydligt det kända förhållandet, att de vegetabiliska produkternas relativa betydelse ökar starkt med stigande egendomsstorlek samt att den genomgående är vida större inom slättbygderna i södra och mellersta Sverige än i skogs- och dalbygderna och i norra Sverige.

Göres en uppdelning av samtliga kontanta inkomster och av försäljningsinkomsterna på tre huvudområden erhålles följande procentuella fördelning:

	1946	1948	1949	1950
<u>Samtliga kontanta inkomster</u>				
Södra och mellersta Sveriges				
slättbygder	50.9	54.1	54.2	54.7
Södra och mellersta Sveriges				
skogs- och dalbygder	31.8	30.9	31.0	31.5
Norra Sverige	17.3	15.0	14.8	13.8
Hela riket	100.0	100.0	100.0	100.0
<u>Inkomster av försålda jordbruksprodukter</u>				
Södra och mellersta Sveriges				
slättbygder	62.0	72.5	61.6	61.3
Södra och mellersta Sveriges				
skogs- och dalbygder	28.7	28.2	28.8	29.1
Norra Sverige	9.3	9.3	9.6	9.6
Hela riket	100.0	100.0	100.0	100.0

Tablån visar, att andelen av jordbrukets samtliga kontanta inkomster år 1950 ökat något för södra och mellersta Sverige men minskat för norra Sverige. Nedgången för detta område beror främst på minskade inkomster av skogsbruket.

Beträffande inkomsterna av försålda jordbruksprodukter har fördelningen på de olika områdena ej undergått nämnvärda förändringar under de två senast undersökta åren.

Jordbrukets kontanta utgifter.

De på självdeklarationernas A-bilaga redovisade kontanta utgifterna ha vid bearbetningen sammanförts i följande grupper: arrenden och kontanta undantagsförmåner; arbetslöner; inköp av spannmål och frövaror; kraftfoder och betmassa; potatis och rotfrukter; hö, halm m.fl. fodermedel; gödselmedel och torvströ; inköp av levande inventarier med fördelning på hästar och nötkreatur, svin och grisar samt får, getter och fjäderfä; inköp av döda inventarier; underhåll av dels inventarier, dels byggnader; diverse driftskostnader (bl.a. elektrisk kraft samt bränn- och smörjolja) jämte räntor. Dessutom ha även uppgifterna rörande kostnaderna för nyuppsättning av yttre inventarier samt för ny-, till- eller ombyggnad bearbetats. Beträffande dessa sistnämnda uppgifter bör emellertid nämnas, att dessa kostnader icke berättiga till avdrag vid taxeringen, varför de kunna antagas vara mindre fullständigt redovisade i deklarationerna. Av de vid bearbetningen av dessa poster erhållna resultaten torde därför icke alltför bestämda slutsatser böra dragas.

Resultaten av beräkningarna redovisas i tabellerna 6 och 7.

För hela riket beräknas jordbrukarnas kontanta utgifter år 1950 ha uppgått till sammanlagt 2 605.7 milj. kronor, var- till komma ytterligare 69.8 milj. kronor för nyuppsättning av inventarier och 79.6 milj. kronor för ny-, till- och ombyggnader. Motsvarande utgifter år 1949 utgjorde respektive 2 468.2, 60.2 och 79.9 milj. kronor. I jämförelse med år 1949 ökade således samtliga kontanta utgifter år 1950 med 137.5 milj. kronor eller 5.6 procent. Såsom framgår av ta-

bell 7 ha de relativa utgiftsökningarna varit av ungefär^{12.} samma storleksordning för posterna "inköp av förnödenheter", "inköp av levande och döda inventarier" samt "diverse driftskostnader", som stigit med 8.6-10.4 procent. För posterna "underhåll av inventarier och byggnader" samt "räntor" har ökningen stannat vid 5.0 respektive 4.3 procent. Trots att lantarbetarnas timlöner något höjts under år 1950, ha utgifterna för arbetslöner minskat detta år (0.9 procent). Detta förklaras av den under året fortsatta mekaniseringen av jordbruket; ökat antal traktorer och ökade drivmedelskostnader ge bl.a. bevis därför.

Om man närmare undersöker kostnadsutvecklingen av de i tabell 6 angivna delposterna, framträder stark stegring för två av de under rubriken "inköp av förnödenheter" ingående varugrupperna, nämligen gödselmedel och torvströ samt kraftfoder och betmassa, som stigit med 12.9 respektive 11.3 procent. Obetydlig ökning eller någon minskning känneteckna delposterna spannmål och frövaror, potatis och rotfrukter samt hö, halm n.fl. fodermedel.

De hittills anförda siffrorna för utgifter avse riket i dess helhet. Av tabell 7 framgår den procentuella kostnadsförändringen beträffande huvudposterna inom de 3 huvudområdena i förhållande till åren 1946 och 1949. Vissa regionala olikheter föreligga. Samtliga kontanta utgifter ha i södra och mellersta Sveriges slättbygder samt skogs- och dalbygder ökat med 6.3 respektive 7.3 procent men minskat i norra Sverige med 1.7 procent. Liksom i fråga om utvecklingen av de totala kontanta inkomsterna har alltså ökningen varit störst i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder. Kostnaderna för arbetslöner ha i södra och mellersta Sverige undergått endast obetydlig ökning (0.8

respektive 0.5 procent), medan de i norra Sverige minskat med 11 procent. Denna nedgång sammanhänger med den minskade omfattningen av skogsbruket, vilket för denna del av landet har större relativ betydelse än i de båda övriga områdena; bidragande orsak torde ha varit, att en allt större del av arbetet i såväl jordbruket som skogsbruket utföres av jordbrukarna själva och deras familjemedlemmar i stället för av lejd arbetskraft. Vidare föreligger en betydande regional olikhet i fråga om kostnaderna för underhåll av inventarier och byggnader, som ökat med 4.8 respektive 10.4 procent i södra och mellersta delarna av landet men minskat med 6.7 procent i norra Sverige. Sistnämnda nedgång torde i första hand bero av minskat underhåll av byggnadsbeståndet. Även i övrigt föreligger vissa regionala olikheter i fråga om delposterna för olika slag av förnödenheter och inventarier (jfr. tab. 6).

Av följande sammanställning framgår de viktigaste utgiftsposternas procentuella andel av jordbrukets totala kontanta utgifter under åren 1946 och 1948-1950:

	1946	1948	1949	1950
Arbetslöner	32.5	29.4	27.9	26.2
Inköp av förnödenheter	24.2	25.2	25.8	26.5
Inköp av levande och döda inventarier	12.7	13.1	13.4	13.8
Underhåll av inventarier och byggnader	12.5	13.8	14.0	14.0
Diverse driftskostnader	13.7	14.6	15.1	15.8
Räntor	4.4	3.9	3.8	3.7
Samtliga kontanta utgifter	100.0	100.0	100.0	100.0

Tablån visar en fortgående minskning i arbetslönernas och räntornas andel av de samlade kontanta utgifterna samt motsvarande ökning beträffande kostnaderna för inköp av för-

nödenheter och inventarier av olika slag samt diverse driftskostnader. Underhållskostnadernas andel har de senaste åren stått oförändrad. Uppgifter om arbetslönernas och ränteutgifternas betydelse vid olika egendomsstorlek finnas angivna i tabell 8.

Inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord. Inkomst- och utgiftsutvecklingen inom olika storleksgrupper av jordbruk.

Olikheterna mellan olika storleksgrupper belysas genom den beräkning av de kontanta inkomsterna och utgifterna per hektar jordbruksjord, vars resultat återgivas i tabell 9. Genom detta material erhålles också en ytterligare belysning av förskjutningarna från år till år liksom nya möjligheter till jämförelser mellan de tre huvudområdena.

Det framgår av indextalen i tabell 10, att de kontanta inkomsterna per hektar jordbruksjord mellan åren 1949 och 1950 relativt sett ökat i ungefär lika omfattning inom flertalet storleksgrupper av de båda områdena i södra och mellersta Sverige. För norra Sverige föreligger i den högsta storleksgruppen, 20-30 hektar, en ökning av ungefär samma storleksordning som i södra och mellersta Sverige; i storleksgruppen 10-20 hektar konstateras en obetydlig ökning, i de övriga grupperna en ~~mindre~~ minskning. Beträffande utgifterna per arealenhet föreligger liksom för inkomsterna ökning av ungefär samma storlek för slättbygderna samt skogs- och dalbygderna. För norra Sverige däremot har en nedgång under år 1950 ägt rum inom samtliga storleksgrupper utom den högsta (20-30 hektar).

De kontanta inkomsterna per hektar jordbruksjord ha tidigare i allmänhet varit högre i norra än i södra och mellersta Sverige. Detta förhållande har framförallt berott

därpå, att i regel jämförelsevis stora skogsarealer ingå i brukningsdelarna i norra Sverige, medan den till desamma hörande åkerarealen är förhållandevis liten. Det har således varit inkomsterna av skogsbruket, som verkat höjande på dessa siffror. Under de senaste åren har emellertid en tendens till utjämning tydligt framträtt. Då skogsinkomsterna under år 1950 varit särskilt låga i norra Sverige, ha även de kontanta inkomsterna per hektar jordbruksjord blivit lägre. Det är endast storleksgruppen 20-30 hektar, som detta år tydligt framträder med högre inkomster.

De viktigaste inkomstposternas ekonomiska betydelse vid brukningsdelar av olika storlek och inom olika områden belyses närmare av tabell 11, i vilken inkomsterna i kronor per hektar jordbruksjord av vegetabiliska och animaliska produkter samt av skogsbruk redovisas. På motsvarande sätt redovisas i tabell 12 jordbrukarnas kontanta utgifter, likaledes beräknade per hektar jordbruksjord, för arbetskraft, kraftfoder och betmassa, gödselmedel och torvströ samt för räntor.

Beträffande den relativa betydelsen av jordbrukarnas olika inkomstkällor föreligga markanta olikheter såväl mellan olika områden som mellan olika storleksgrupper. De vegetabiliska produkternas betydelse stiger med växande egendomsstorlek; den är störst inom slättbygderna samt avsevärt mindre inom skogs- och dalbygderna och i norra Sverige. De animaliska produkternas ekonomiska betydelse avtager däremot med stigande areal; den visar obetydlig avvikelse mellan de båda områdena i södra och mellersta delen av landet och inom varje storleksgrupp av dessa områden är den större än i norra Sverige. Endast vid egendomar med mer än 50 hektar åker inom slättbygderna är

betydelsen av vegetabiliska produkter större än av animaliska; i alla övriga grupper dominera animalierna. Inkomsterna av skogsbruk äro givetvis störst i norra Sverige och minst inom slättbygderna i södra och mellersta Sverige.

I jämförelsen med år 1949 ha arbetskostnaderna per hektar jordbruksjord i regel icke undergått några större förändringar år 1950 i de södra och mellersta delarna av landet. I norra Sverige däremot ha arbetskostnaderna sjunkit inom samtliga storleksgrupper; såsom förut nämnts sammanhänger detta med de under året minskade inkomsterna från skogsbruk och "diverse inkomster" (körslor i skogen m.m.). Beträffande brukningsdelar med upp till 30 hektar åker framträder en betydande skillnad i arbetskostnader mellan norra Sverige å ena sidan och södra och mellersta Sverige å andra sidan. De avsevärt större kontanta arbetskostnaderna per hektar jordbruksjord i norra Sverige förklaras av skogsbrukets stora betydelse för brukningsdelar av olika storlekar i denna del av landet. Ett närmare studium av tabellmaterialet visar även en viss samvariation mellan å ena sidan inkomsterna av skogsbruk och å andra sidan löneutgifterna. Det bör emellertid härvid observeras, att löneutgifterna ej i sin helhet höra samman med jordbrukarnas försäljning och avverkning av egen skog. En del av arbetskostnaderna äro avlöningar till skogsarbetare, som jordbrukarna anställa vid avverkningar åt skogsbolagen.

Jordbrukarnas taxerade nettointäkter och jordbrukarefamiliens arbetsinkomster.

Den i det föregående lämnade redogörelsen för utveck-

lingen av jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter grundar sig på en bearbetning av motsvarande uppgifter i den s.k. A-bilagan till självdeklarationerna. Härutöver ha även deklarationernas uppgifter rörande jordbrukarnas taxerade nettointäkter statistiskt bearbetats, varvid desamma dels uppräknats till totalsiffror för hela riket och tre huvudområden, dels beräknats per hektar jordbruksjord och per brukningsdel. Huvudresultaten av denna del av undersökningen redovisas i tabell 13. Det bör observeras, att vad förut anförts om deklarationsundersökningarnas brister vid jämförelser över längre tidsperioder icke gäller i fråga om de taxerade nettointäkterna.

De taxerade nettointäkterna av jordbruksfastighet ha i genomsnitt för riket stigit med 5.8 procent i jämförelse med år 1949. I överensstämmelse med förändringarna i förhållandet mellan kontanta inkomster och kontanta utgifter visa även nettointäkterna, att år 1950 varit något gynnsammare för skogs- och dalbygderna än för slättbygderna i södra och mellersta Sverige. Nettointäkterna av jordbruksfastighet ha nämligen ökat med 7.6 procent i det förra och 7.2 procent i det senare fallet. Norra Sverige däremot har oförändrade nettointäkter av jordbruksfastighet. Beträffande övriga slag av nettointäkter märkas särskilt följande förskjutningar i förhållande till år 1949. Nettointäkterna av tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet ha sjunkit i södra och mellersta Sveriges slättbygder; nettointäkterna av övriga förvärvskällor ha undergått en betydande reduktion i södra och mellersta Sveriges slättbygder samt i norra Sverige men starkt ökat i skogs- och dalbygderna.

För att ytterligare belysa jordbrukarnas ekonomiska förhållanden ha även beräkningar utförts rörande stor-

leken av den arbetsinkomst, som enligt självdeklarationerna kommit jordbrukarefamiljerna till godo. Dessa beräkningar ha verkställts på så sätt, att till nettointäkterna av jordbruksfastighet lagts skuldräntorna, varefter den därvid erhållna summan minskats med ett belopp, som ansetts motsvara "normala ränteanspråk". Detta sistnämnda belopp utgör förräntningen av det i självdeklarationen såsom tillgång redovisade värdet av jordbruksfastigheten, av levande och döda inventarier samt av inneliggande lager. Vid beräkningen av detsamma har man vid de fem senast utförda undersökningarna utgått från en räntefot av 3 procent för fastighetsvärdet och 4 procent för värdet av inventarier och lager. Resultaten av denna beräkning redovisas i tabell 14.

Mellan åren 1949 och 1950 framträder en markerad ökning av arbetsinkomsten för alla storleksgrupper inom de två områdena av södra och mellersta Sverige. I norra Sverige konstateras en motsvarande ökning endast i storleksgrupperna med 10-20 och 20-30 hektar åker; i de lägre grupperna har arbetsinkomsten undergått en mindre minskning.

Vid bedömandet av dessa tal bör beaktas, att det här är fråga om en uppskattande beräkning av den samlade arbetsinkomsten för hela jordbrukarefamiljen. Till denna inkomst kommer - åtminstone vid de större egendomar - icke obetydliga belopp i form av ränta på det egna lantbrukskapitalet. Stockholm den 1 april 1952.

På kungl. statistiska centralbyråns vägnar:

Otto Zetterberg
(Otto Zetterberg) / *Tage Zander*
(Tage Zander)

Tab. 1. Antal i deklarationsundersökningarna ingående bruksningsdelar.

	Storleksgrupper, hektar åker							Samt- liga
	2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
<u>Livsmedelskommissionens undersökning år 1946.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	199	605	1 207	607	490	244	104	3 456
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	874	1 683	1 086	213	124	48	14	4 042
Norra Sverige	1 111	1 143	368	27	-	-	-	2 649
Hela riket	2 184	3 431	2 661	847	614	292	118	10 147
<u>Livsmedelskommissionens undersökning år 1948.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	186	554	1 122	552	435	234	98	3 181
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	839	1 596	1 007	205	100	44	11	3 802
Norra Sverige	948	1 061	326	26	-	-	-	2 361
Hela riket	1 973	3 211	2 455	783	535	278	109	9 344
<u>Jordbruksnämndens undersökning år 1949.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	173	539	1 067	527	427	228	92	3 053
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	838	1 541	957	197	94	43	12	3 682
Norra Sverige	952	1 039	329	30	-	-	-	2 350
Hela riket	1 963	3 119	2 353	754	521	271	104	9 085
<u>Statistiska centralbyråns undersökning år 1950.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	174	513	1 061	523	417	230	97	3 015
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	785	1 469	940	199	95	44	12	3 544
Norra Sverige	890	969	303	26	-	-	-	2 188
Hela riket	1 849	2 951	2 304	748	512	274	109	8 747

Tab. 2. Procentuell fördelning av antalet brukningsdelar på olika storleksgrupper.

	Storleksgrupper, hektar åker							Samtliga
	2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
<u>Samtliga brukningsdelar med över 2 hektar åker enligt 1944 års jordbruksräkning.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	19	25	30	12	8	4	2	100
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	40	37	17	3	2	1	0	100
Norra Sverige	57	34	8	1	0	0	0	100
<u>De i livsmedelskommissionens deklarationsundersökning år 1946 ingående brukningsdelarna.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	6	17	35	18	14	7	3	100
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	22	42	27	5	3	1	0	100
Norra Sverige	42	43	14	1	-	-	-	100
<u>De i livsmedelskommissionens deklarationsundersökning år 1948 ingående brukningsdelarna.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	6	18	35	17	14	7	3	100
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	22	42	27	5	3	1	0	100
Norra Sverige	40	45	14	1	-	-	-	100
<u>De i jordbruksnämndens deklarationsundersökning år 1949 ingående brukningsdelarna.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	6	18	35	17	14	7	3	100
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	23	42	26	5	3	1	0	100
Norra Sverige	41	44	14	1	-	-	-	100
<u>De i statistiska centralbyråns deklarationsundersökning år 1950 ingående brukningsdelarna.</u>								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	6	17	35	17	14	8	3	100
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	22	41	27	6	3	1	0	100
Norra Sverige	41	44	14	1	-	-	-	100

Tab. 3. Jordbrukets kontanta inkomster åren 1946 och 1948 - 1950, miljoner kronor.

	1946	1948	1949	1950
<u>Södra och mellersta Sveriges slättbygder.</u>				
Inkomster av försålda produkter				
därav spannmål och frövaror	304.3	403.1	483.2	504.9
sockerbeter	94.1	105.8	110.9	121.2
potatis m.m.	68.6	73.2	68.7	66.8
hö, halm och grönfoder	12.6	14.8	7.0	5.9
Summa vegetabiliska produkter	479.6	596.9	669.8	698.8
hästar och nötkreatur	191.3	194.9	206.2	240.3
svin och grisar	162.4	208.7	238.6	261.3
fjäderfä och ägg	50.4	69.9	70.5	79.1
mjölk till mejeri	469.3	515.4	561.3	600.4
mjölk till enskilda	18.9	20.8	21.0	20.3
Summa animaliska produkter	892.3	1009.7	1097.6	1201.4
diverse produkter	10.1	11.7	11.8	9.7
Summa inkomster av försålda produkter	1382.0	1618.3	1779.2	1909.9
Diverse inkomster	26.0	28.4	29.7	32.7
därav för körslor	15.5	14.9	14.1	13.7
Inkomster av skogsbruk	90.0	92.9	81.2	80.0
Arrenden och avgälder	19.0	20.4	21.8	21.6
Samtliga kontanta inkomster	1517.0	1760.0	1911.9	2044.2
<u>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.</u>				
Inkomster av försålda produkter				
därav spannmål och frövaror	45.1	58.9	68.9	71.9
sockerbeter	1.8	2.2	1.9	2.5
potatis m.m.	30.9	44.6	41.0	42.2
hö, halm och grönfoder	4.5	6.1	3.2	3.7
Summa vegetabiliska produkter	82.3	111.8	115.0	120.3
hästar och nötkreatur	125.6	123.7	148.6	173.2
svin och grisar	87.9	100.4	120.0	131.1
fjäderfä och ägg	30.6	41.9	43.3	48.1
mjölk till mejeri	292.7	327.4	381.3	412.3
mjölk till enskilda	16.3	18.9	19.4	17.8
Summa animaliska produkter	553.1	612.3	712.6	782.5
diverse produkter	5.3	5.2	4.8	4.2
Summa inkomster av försålda produkter	640.7	729.3	832.4	907.0
Diverse inkomster	36.9	30.4	31.9	30.1
därav för körslor	30.5	23.0	23.4	20.9
Inkomster av skogsbruk	260.8	233.6	215.8	228.1
Arrenden och avgälder	9.1	10.4	11.0	12.3
Santliga kontanta inkomster	947.5	1003.7	1091.1	1177.5

Tab. 3. forts. Jordbrukets kontanta inkomster åren 1946 och 1948 - 1950, miljoner kronor.

	1946	1948	1949	1950
<u>Norra Sverige.</u>				
Inkomster av försålda produkter				
därav spannmål och frövaror	1.2	2.4	3.0	3.5
sockerbetor	-	-	-	-
potatis m.m.	5.1	6.2	5.8	6.8
hö, halm och grönfoder	5.7	8.2	7.1	4.9
Summa vegetabiliska produkter	12.0	16.8	15.9	15.2
hästar och nötkreatur	36.6	40.4	45.3	45.6
svin och grisar	9.2	10.8	14.5	16.2
fjäderfä och ägg	1.8	3.6	4.7	5.8
mjölk till mejeri	135.3	155.9	182.0	204.1
mjölk till enskilda	9.6	10.5	10.5	11.0
Summa animaliska produkter	192.5	221.2	257.0	282.7
diverse produkter	3.9	4.1	3.3	2.7
Summa inkomster av försålda produkter	208.4	242.1	276.2	300.6
Diverse inkomster	67.7	49.6	53.8	41.3
därav för körslor	63.9	45.8	49.8	36.5
Inkomster av skogsbruk	236.3	190.8	185.1	167.7
Arrenden och avgälder	5.2	5.0	5.5	5.7
Samtliga kontanta inkomster	517.6	487.5	520.6	515.3
<u>Hela riket.</u>				
Inkomster av försålda produkter				
därav spannmål och frövaror	350.6	464.4	555.1	580.3
sockerbetor	95.9	108.0	112.8	123.7
potatis m.m.	104.6	124.0	115.5	115.8
hö, halm och grönfoder	22.8	29.1	17.3	14.5
Summa vegetabiliska produkter	573.9	725.5	800.7	834.3
hästar och nötkreatur	353.5	359.0	400.1	459.1
svin och grisar	259.5	319.9	373.1	408.6
fjäderfä och ägg	82.8	115.4	118.5	133.0
mjölk till mejeri	897.3	998.7	1124.6	1216.8
mjölk till enskilda	44.8	50.2	50.9	49.1
Summa animaliska produkter	1637.9	1843.2	2067.2	2266.6
diverse produkter	19.3	21.0	19.9	16.6
Summa inkomster av försålda produkter	2231.1	2589.7	2887.8	3117.5
Diverse inkomster	130.6	108.4	115.4	104.1
därav för körslor	109.9	83.7	87.3	71.1
Inkomster av skogsbruk	587.1	517.3	482.1	475.8
Arrenden och avgälder	33.3	35.8	38.3	39.6
Samtliga kontanta inkomster	2982.1	3251.2	3523.6	3737.0

Tab. 4. Jordbrukets kontanta inkomster åren 1946 och 1948 - 1950. Indextal.

	År 1946 = 100			År 1949 = 100
	1948	1949	1950	1950
<u>Södra och mellersta Sveriges slättbygder.</u>				
Vegetabiliska produkter	124.5	139.7	145.7	104.3
Animaliska produkter	113.1	123.0	134.6	109.5
Samtliga jordbruksprodukter	117.1	128.7	138.2	107.4
Diverse inkomster	108.8	113.9	125.5	110.2
Skogsbruk	103.2	90.2	88.8	98.5
Samtliga kontanta inkomster	116.0	126.0	134.8	106.9
<u>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.</u>				
Vegetabiliska produkter	135.9	139.8	146.3	104.6
Animaliska produkter	110.7	128.9	141.5	109.8
Samtliga jordbruksprodukter	113.8	129.9	141.6	109.0
Diverse inkomster	82.3	86.5	81.6	94.3
Skogsbruk	89.6	82.8	87.5	105.7
Samtliga kontanta inkomster	105.9	115.2	124.3	107.9
<u>Norra Sverige.</u>				
Vegetabiliska produkter	140.1	132.6	126.4	95.3
Animaliska produkter	114.9	133.5	146.8	110.0
Samtliga jordbruksprodukter	116.2	132.5	144.2	108.8
Diverse inkomster	73.3	79.5	61.0	76.8
Skogsbruk	80.7	78.4	71.0	90.6
Samtliga kontanta inkomster	94.2	100.6	99.6	99.0
<u>Hela riket.</u>				
Vegetabiliska produkter	126.4	139.5	145.4	104.2
Animaliska produkter	112.5	126.2	138.4	109.6
Samtliga jordbruksprodukter	116.1	129.4	139.7	108.0
Diverse inkomster	82.9	88.3	79.7	90.2
Skogsbruk	88.1	82.1	81.0	98.7
Samtliga kontanta inkomster	109.0	118.2	125.3	106.1

Tab. 5. Jordbrukets inkomster av vegetabiliska respektive animaliska produkter i procent av inkomster av samtliga försålda produkter inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948 - 1950.

	År	Storleksgrupper, hektar åker							Samtliga
		2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
<u>Södra och mellersta Sveriges slättbygder.</u>									
Vegetabiliska produkter	1946	12.6	17.4	25.5	34.3	40.9	46.2	50.2	34.7
	1948	15.1	19.4	27.6	36.0	42.2	50.1	52.8	36.9
	1949	12.0	18.9	27.2	37.3	44.4	51.8	55.8	37.6
	1950	10.7	18.1	26.6	35.7	42.8	52.0	54.2	36.6
Animaliska produkter	1946	86.6	81.3	73.8	65.1	58.4	53.1	49.2	64.6
	1948	83.8	79.5	71.8	63.2	57.0	49.5	46.6	62.4
	1949	87.4	80.5	72.2	61.8	54.9	47.8	43.6	61.7
	1950	88.8	81.3	73.1	63.7	56.5	47.6	45.2	62.9
<u>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.</u>									
Vegetabiliska produkter	1946	4.8	7.4	12.2	16.6	22.6	34.7	47.0	12.8
	1948	8.1	8.7	14.7	17.7	28.3	36.8	47.3	15.3
	1949	7.0	7.6	12.7	18.2	24.1	31.0	48.7	13.8
	1950	5.4	6.9	12.1	17.7	25.1	33.1	49.6	13.3
Animaliska produkter	1946	94.3	91.8	87.2	82.4	76.4	62.9	52.7	86.3
	1948	91.3	90.4	84.8	81.7	70.4	62.4	52.3	84.0
	1949	92.5	91.8	86.9	81.2	75.1	68.3	50.4	85.6
	1950	94.2	92.6	87.6	81.4	74.1	66.4	50.0	86.3
<u>Norra Sverige.</u>									
Vegetabiliska produkter	1946	3.6	4.9	8.9	17.4	.	.	.	5.8
	1948	4.5	6.5	9.7	19.6	.	.	.	6.9
	1949	3.6	5.0	8.6	20.8	.	.	.	5.8
	1950	2.9	4.6	7.9	17.9	.	.	.	5.0
Animaliska produkter	1946	94.4	93.6	88.9	79.5	.	.	.	92.4
	1948	93.7	92.2	88.4	77.0	.	.	.	91.4
	1949	95.3	94.1	89.9	75.9	.	.	.	93.0
	1950	96.6	94.5	90.5	79.1	.	.	.	94.0

Tab. 6. Jordbrukets kontanta utgifter åren 1946 och 1948 - 1950, miljoner kronor.

	1946	1948	1949	1950
<u>Södra och mellersta Sveriges slättbygder.</u>				
Arrenden och kontanta undantagsförmåner	10.6	12.1	13.4	14.3
Arbetslöner	356.7	394.6	401.9	405.0
Inköp av förnödenheter				
därav spannmål och frövaror	51.5	66.5	70.9	71.4
kraftfoder och betmassa	91.4	115.6	128.9	142.5
potatis och rotfrukter	6.4	6.8	7.3	6.7
hö, halm m.fl. fodermedel	23.6	34.4	32.7	34.5
gödselmedel och torvströ	96.8	111.9	126.8	148.3
Inköp av levande inventarier	82.1	89.2	94.8	106.1
Inköp av döda inventarier	41.5	71.6	86.2	90.3
Underhåll av inventarier	56.5	70.2	75.6	77.2
Underhåll av byggnader	78.3	104.7	112.9	120.2
Diverse driftskostnader	145.7	184.4	208.1	229.7
Räntor	54.4	57.8	59.2	61.4
Samtliga kontanta utgifter	1095.5	1319.8	1418.7	1507.7
Nyuppsättning av inventarier	15.6	39.1	36.2	46.3
Ny-, till- eller ombyggnad	32.3	37.6	39.2	39.1
<u>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.</u>				
Arrenden och kontanta undantagsförmåner	4.7	5.3	5.7	6.2
Arbetslöner	173.5	190.4	193.2	194.2
Inköp av förnödenheter				
därav spannmål och frövaror	28.8	33.3	34.1	34.2
kraftfoder och betmassa	48.4	60.3	73.4	82.0
potatis och rotfrukter	3.7	2.8	3.9	3.9
hö, halm m.fl. fodermedel	12.6	18.5	16.2	17.2
gödselmedel och torvströ	53.5	61.6	66.7	72.5
Inköp av levande inventarier	59.7	63.0	70.5	79.7
Inköp av döda inventarier	26.4	34.6	38.1	41.0
Underhåll av inventarier	26.7	30.8	34.0	35.8
Underhåll av byggnader	51.3	68.4	76.3	86.0
Diverse driftskostnader	71.2	88.9	98.3	110.1
Räntor	23.0	24.6	25.5	27.0
Samtliga kontanta utgifter	583.5	682.5	735.9	789.8
Nyuppsättning av inventarier	9.4	22.8	19.6	18.9
Ny-, till- eller ombyggnad	26.8	27.1	24.7	28.7

Tab. 6. forts. Jordbrukets kontanta utgifter åren 1946 och 1948 - 1950, miljoner
kronor.

	1946	1948	1949	1950
<u>Norra Sverige.</u>				
Arrenden och kontanta undantagsförmåner	2.2	2.2	2.4	2.5
Arbetslöner	103.4	89.8	92.8	82.5
Inköp av förnödenheter				
därav spannmål och frövaror	10.7	11.9	12.5	13.2
kraftfoder och betmassa	15.2	16.8	20.2	23.1
potatis och rotfrukter	1.0	0.7	1.1	1.0
hö, halm m.fl. fodermedel	13.7	17.9	20.2	19.7
gödselmedel och torvströ	15.8	18.5	20.9	21.3
Inköp av levande inventarier	26.3	26.2	25.7	26.0
Inköp av döda inventarier	12.3	17.1	16.0	16.8
Underhåll av inventarier	7.8	9.7	10.3	10.0
Underhåll av byggnader	22.3	33.0	37.8	34.9
Diverse driftskostnader	33.4	41.9	45.3	48.5
Räntor	8.4	8.1	8.4	8.7
Samtliga kontanta utgifter	272.5	293.8	313.6	308.2
Nyuppsättning av inventarier	3.6	7.0	4.4	4.7
Ny-, till- eller ombyggnad	9.7	11.8	16.0	11.9
<u>Hela riket.</u>				
Arrenden och kontanta undantagsförmåner	17.5	19.6	21.5	23.0
Arbetslöner	633.6	674.8	687.9	681.7
Inköp av förnödenheter				
därav spannmål och frövaror	91.0	111.7	117.5	118.8
kraftfoder och betmassa	155.0	192.7	222.5	247.7
potatis och rotfrukter	11.1	10.3	12.3	11.6
hö, halm m.fl. fodermedel	49.9	70.8	69.1	71.4
gödselmedel och torvströ	166.1	192.0	214.4	242.1
Inköp av levande inventarier	168.1	178.4	191.0	211.8
Inköp av döda inventarier	80.2	123.3	140.3	148.1
Underhåll av inventarier	91.0	110.7	119.9	123.0
Underhåll av byggnader	151.9	206.1	227.0	241.1
Diverse driftskostnader	250.3	315.2	351.7	388.3
Räntor	85.8	90.5	93.1	97.1
Samtliga kontanta utgifter	1951.5	2296.1	2468.2	2605.7
Nyuppsättning av inventarier	28.6	68.9	60.2	69.8
Ny-, till- eller ombyggnad	68.8	76.5	79.9	79.6

Tab. 7. Jordbrukets kontanta utgifter åren 1946 och 1948 - 1950. Indextal.

	År 1946 = 100			År 1949 = 100
	1948	1949	1950	1950
<u>Södra och mellersta Sveriges slättbygder.</u>				
Arbetslöner	110.6	112.7	113.5	100.8
Inköp av förnödenheter	124.3	136.0	149.6	110.0
Inköp av levande och döda inventarier	130.1	146.4	158.9	108.5
Underhåll av inventarier och byggnader	129.7	139.7	146.4	104.8
Diverse driftskostnader	126.6	142.9	157.7	110.4
Räntor	106.2	108.8	112.9	103.7
Samtliga kontanta utgifter	120.5	129.5	137.6	106.3
<u>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.</u>				
Arbetslöner	109.7	111.4	111.9	100.5
Inköp av förnödenheter	120.0	132.0	142.7	108.1
Inköp av levande och döda inventarier	113.4	126.2	140.3	111.1
Underhåll av inventarier och byggnader	127.2	141.6	156.3	110.4
Diverse driftskostnader	124.9	138.0	154.6	112.0
Räntor	107.0	111.2	117.2	105.4
Samtliga kontanta utgifter	117.0	126.1	135.4	107.3
<u>Norra Sverige.</u>				
Arbetslöner	86.8	89.7	79.8	89.0
Inköp av förnödenheter	117.1	133.1	139.0	104.4
Inköp av levande och döda inventarier	112.0	108.0	110.7	102.5
Underhåll av inventarier och byggnader	141.5	159.4	148.7	93.3
Diverse driftskostnader	125.5	135.6	145.3	107.2
Räntor	95.4	99.1	103.6	104.5
Samtliga kontanta utgifter	107.8	115.1	113.1	98.3
<u>Hela riket.</u>				
Arbetslöner	106.5	108.6	107.6	99.1
Inköp av förnödenheter	122.1	134.4	146.2	108.8
Inköp av levande och döda inventarier	121.5	133.4	144.9	108.6
Underhåll av inventarier och byggnader	130.4	142.8	149.9	105.0
Diverse driftskostnader	125.9	140.5	155.1	110.4
Räntor	105.4	108.5	113.1	104.3
Samtliga kontanta utgifter	117.7	126.5	133.5	105.6

Tab. 8. Arbetslönernas och ränteutgifternas procentuella andel av jordbrukets kontanta utgifter inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948 - 1950.

	År	Storleksgrupper, hektar åker							Samt- liga
		2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
<u>Södra och mellersta Sveriges slättbygder.</u>									
Arbetslöner	1946	12.2	16.1	25.1	30.8	35.6	40.7	46.2	32.6
	1948	10.2	14.8	21.6	27.8	34.1	38.8	42.2	29.9
	1949	9.3	13.9	20.7	26.5	32.3	36.4	40.9	28.3
	1950	8.3	13.1	19.6	24.8	30.5	34.9	39.4	26.9
Räntor	1946	3.9	5.2	4.5	4.9	5.1	5.3	5.2	5.0
	1948	3.3	4.3	4.0	4.3	4.4	4.7	5.0	4.4
	1949	3.0	4.0	3.8	3.9	4.3	4.7	4.7	4.2
	1950	2.6	3.8	3.6	3.9	4.4	4.5	4.6	4.1
<u>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.</u>									
Arbetslöner	1946	20.2	25.5	31.8	34.5	39.5	44.5	43.5	29.7
	1948	17.8	22.9	29.3	33.5	39.6	42.7	45.6	27.9
	1949	17.3	21.6	26.8	31.1	38.3	40.8	41.7	26.3
	1950	16.0	20.3	25.3	29.7	36.0	37.5	38.8	24.6
Räntor	1946	3.0	3.3	4.0	4.5	4.8	6.4	6.0	3.9
	1948	2.7	3.1	3.5	4.0	4.1	5.9	6.3	3.6
	1949	2.5	3.0	3.5	4.0	4.2	6.1	4.4	3.5
	1950	2.5	2.9	3.6	3.8	4.4	6.0	4.5	3.4
<u>Norra Sverige.</u>									
Arbetslöner	1946	35.4	36.5	42.5	55.2	.	.	.	37.9
	1948	26.3	29.4	36.9	48.9	.	.	.	30.5
	1949	25.0	28.8	37.3	46.4	.	.	.	29.6
	1950	22.0	26.5	34.5	41.0	.	.	.	26.8
Räntor	1946	3.0	3.2	3.1	2.4	.	.	.	3.1
	1948	2.8	2.8	2.9	1.5	.	.	.	2.7
	1949	2.7	2.8	2.8	1.6	.	.	.	2.7
	1950	2.9	2.8	3.0	1.7	.	.	.	2.8
<u>Hela riket.</u>									
Arbetslöner	1946	25.2	25.9	29.2	32.5	36.5	41.5	45.9	32.5
	1948	19.7	22.3	25.7	29.7	35.3	39.5	42.6	29.4
	1949	18.7	21.2	24.4	28.0	33.5	37.2	41.1	27.9
	1950	16.7	19.6	22.9	26.3	31.6	35.4	39.3	26.2
Räntor	1946	3.2	3.8	4.2	4.8	5.0	5.5	5.3	4.4
	1948	2.9	3.3	3.7	4.1	4.3	4.8	5.1	3.9
	1949	2.7	3.2	3.6	3.9	4.2	4.9	4.6	3.8
	1950	2.7	3.1	3.6	3.8	4.3	4.7	4.6	3.7

Tab. 9. Kontanta inkomster och utgifter i kronor per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948 - 1950.

	År	Storleksgrupper, hektar åker							Samt- liga
		2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
<u>Samtliga kontanta inkomster.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	828	744	718	699	709	704	693	714
	1948	996	860	831	831	821	811	792	829
	1949	1 122	947	904	904	897	869	842	900
	1950	1 196	1 022	972	967	959	917	902	963
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	995	897	775	679	675	606	594	816
	1948	1 029	928	836	720	757	664	728	866
	1949	1 137	1 007	891	808	793	681	907	943
	1950	1 219	1 084	973	866	846	792	921	1 018
Norra Sverige	1946	1 190	1 016	909	987	.	.	.	1 056
	1948	1 128	973	828	1 034	.	.	.	1 004
	1949	1 208	1 033	902	1 017	.	.	.	1 070
	1950	1 203	1 003	918	1 098	.	.	.	1 063
<u>Samtliga kontanta utgifter.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	579	478	469	487	524	553	578	516
	1948	718	569	562	595	632	666	696	622
	1949	784	627	610	654	675	708	722	668
	1950	833	677	657	692	717	727	775	710
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	571	502	471	455	499	508	521	502
	1948	659	582	561	526	605	583	637	589
	1949	702	630	601	572	620	586	822	636
	1950	754	681	647	613	657	671	804	683
Norra Sverige	1946	655	502	485	574	.	.	.	556
	1948	696	550	521	741	.	.	.	605
	1949	731	598	580	663	.	.	.	645
	1950	726	578	575	699	.	.	.	636

Tab. 10. Inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden 1946 och 1948 - 1950.

Indextal: 1946 = 100.

		År	Storleksgrupper, hektar åker						Samtliga
			2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	
<u>Samtliga kontanta inkomster.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1948	120.3	115.6	115.9	118.9	115.7	115.3	114.4	116.1
	1949	135.5	127.3	126.0	129.3	126.5	123.5	121.5	126.1
	1950	144.4	137.3	135.5	138.2	135.2	130.3	130.2	134.9
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1948	103.3	103.5	107.9	106.0	112.2	109.5	122.6	106.2
	1949	114.2	112.2	115.0	119.0	117.5	112.2	152.8	115.6
	1950	122.4	120.8	125.5	127.7	125.5	130.6	155.1	124.8
Norra Sverige	1948	94.8	95.8	91.1	104.8	.	.	.	95.1
	1949	101.5	101.6	99.2	103.1	.	.	.	101.3
	1950	101.1	98.7	101.0	111.3	.	.	.	100.6
<u>Samtliga kontanta utgifter.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1948	124.0	118.9	119.9	122.1	120.7	120.4	120.3	120.6
	1949	135.4	131.1	130.1	134.2	128.9	128.0	124.8	129.6
	1950	143.8	141.6	140.1	142.0	136.9	131.4	134.0	137.7
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1948	115.2	116.0	119.2	115.7	121.2	114.9	122.3	117.2
	1949	122.8	125.6	127.7	125.9	124.2	115.4	157.9	126.6
	1950	132.0	135.8	137.4	134.8	131.6	132.2	154.4	135.9
Norra Sverige	1948	106.3	109.5	107.5	129.1	.	.	.	108.8
	1949	111.6	119.1	119.5	115.5	.	.	.	115.9
	1950	110.9	115.2	118.6	121.8	.	.	.	114.3

Tab. 11. Kontanta inkomster i kronor per hektar jordbruksjord vid jordbruks-
fastighet inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948 - 1950.

	År	Storleksgrupper, hektar åker							Samt- liga
		2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
<u>Inkomster av försålda vegetabiliska produkter.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	94	118	168	221	270	293	307	226
	1948	134	153	214	277	325	372	372	281
	1949	123	167	232	319	378	415	417	315
	1950	121	172	245	326	387	439	444	329
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	30	43	66	81	111	159	225	71
	1948	55	57	92	99	167	196	281	96
	1949	56	57	87	118	154	177	374	99
	1950	47	57	93	123	174	212	394	104
Norra Sverige	1946	15	22	38	69	.	.	.	25
	1948	23	33	46	92	.	.	.	35
	1949	22	29	44	103	.	.	.	33
	1950	20	28	43	95	.	.	.	31
<u>Inkomster av försålda animaliska produkter.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	647	548	488	420	385	336	301	420
	1948	741	626	557	487	438	367	328	476
	1949	893	710	616	529	466	383	326	517
	1950	1 004	772	671	582	511	402	371	566
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	576	539	473	404	374	287	253	476
	1948	618	596	529	458	415	333	311	528
	1949	750	693	597	527	480	389	387	616
	1950	830	758	669	565	513	425	397	676
Norra Sverige	1946	387	413	379	317	.	.	.	393
	1948	471	472	415	363	.	.	.	456
	1949	567	543	460	376	.	.	.	528
	1950	661	579	487	419	.	.	.	583
<u>Inkomster av skogsbruk.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	46	50	43	41	34	44	45	42
	1948	64	55	40	47	32	41	49	44
	1949	49	42	36	32	25	39	56	38
	1950	24	48	36	34	29	43	45	38
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	328	268	202	162	143	112	78	225
	1948	300	235	183	134	132	97	97	202
	1949	273	214	175	130	120	78	99	187
	1950	292	230	178	145	118	118	70	197
Norra Sverige	1946	532	467	413	512	.	.	.	482
	1948	447	376	298	504	.	.	.	393
	1949	420	358	332	473	.	.	.	381
	1950	367	318	323	511	.	.	.	346

Tab. 12. Kontanta utgifter i kronor per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden åren 1946 och 1948 - 1950.

	År	Storleksgrupper, hektar åker							Samt- liga
		2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
<u>Arbetslöner.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	71	77	118	150	186	225	267	168
	1948	73	84	121	165	216	258	293	186
	1949	73	87	126	173	218	258	295	189
	1950	69	89	129	171	219	253	305	191
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	116	128	150	157	197	226	226	149
	1948	117	133	164	176	240	249	290	164
	1949	122	136	161	178	238	239	343	167
	1950	121	138	164	182	237	252	312	168
Norra Sverige	1946	232	183	206	317	.	.	.	211
	1948	183	162	192	362	.	.	.	185
	1949	182	172	216	308	.	.	.	191
	1950	160	153	198	287	.	.	.	170
<u>Inköp av kraftfoder och betmassa.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	74	57	47	42	39	36	33	43
	1948	96	71	62	55	51	43	38	55
	1949	113	84	69	62	53	47	41	61
	1950	157	98	76	67	54	48	45	67
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	57	45	40	32	31	28	28	42
	1948	66	57	52	41	38	36	35	52
	1949	83	68	62	49	46	36	59	63
	1950	95	77	71	55	49	40	45	71
Norra Sverige	1946	38	28	25	22	.	.	.	31
	1948	43	32	27	29	.	.	.	35
	1949	52	39	31	26	.	.	.	42
	1950	61	45	35	28	.	.	.	48
<u>Inköp av gödselmedel och torvströ.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	48	44	45	46	46	46	46	46
	1948	59	50	52	54	53	53	53	53
	1949	65	56	56	61	61	64	61	60
	1950	67	62	65	71	74	77	72	70
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	55	48	44	43	41	39	40	46
	1948	62	56	50	47	48	47	49	53
	1949	67	59	54	53	47	45	79	58
	1950	69	64	58	57	61	57	76	63
Norra Sverige	1946	39	30	25	26	.	.	.	32
	1948	46	36	30	30	.	.	.	38
	1949	51	41	34	34	.	.	.	43
	1950	54	41	34	35	.	.	.	44
<u>Räntor.</u>									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	23	25	21	24	27	30	30	26
	1948	24	24	22	26	28	31	35	27
	1949	23	25	23	26	29	34	34	28
	1950	22	26	24	27	31	33	36	29
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	17	17	19	20	24	32	31	20
	1948	18	18	20	21	25	35	40	21
	1949	18	19	21	23	26	35	36	22
	1950	19	20	23	23	29	40	36	23
Norra Sverige.	1946	20	16	15	14	.	.	.	17
	1948	20	15	15	11	.	.	.	17
	1949	20	16	16	11	.	.	.	17
	1950	21	16	17	12	.	.	.	18

Tab. 13. Jordbrukets taxerade nettointäkter inom olika områden, åren 1946 och 1948 - 1950.

	År	Nettointäkter av				Samtliga nettointäkter
		jordbruksfastighet	tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet	kapital	övriga förvärvskällor	
<u>Absoluta tal, milj.kronor</u>						
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	508.0	39.8	23.4	12.8	584.0
	1948	551.9	58.2	25.6	9.3	645.0
	1949	605.0	61.4	25.6	8.3	700.3
	1950	648.6	59.0	26.4	6.2	740.2
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	475.9	43.3	18.0	15.0	552.2
	1948	456.7	65.5	20.8	15.5	558.5
	1949	489.8	66.4	21.6	11.7	589.5
	1950	527.3	67.6	21.9	17.4	634.2
Norra Sverige	1946	321.7	55.8	8.1	10.8	396.4
	1948	283.5	66.2	9.6	11.2	370.5
	1949	295.9	66.9	10.0	11.0	383.8
	1950	296.1	67.1	10.3	8.9	382.4
Hela riket	1946	1305.6	138.9	49.5	38.6	1532.6
	1948	1292.1	189.9	56.0	36.0	1574.0
	1949	1390.7	194.7	57.2	31.0	1673.6
	1950	1472.0	193.7	58.6	32.5	1756.8
<u>Indextal, År 1946 = 100</u>						
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1948	108.6	146.1	109.5	72.2	110.4
	1949	119.1	154.0	109.6	64.6	119.9
	1950	127.7	148.0	113.0	48.4	126.7
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1948	96.0	151.3	115.0	104.0	101.1
	1949	102.9	153.5	119.5	78.1	106.7
	1950	110.8	156.2	121.6	116.2	114.8
Norra Sverige	1948	88.1	118.6	119.1	103.7	93.5
	1949	92.0	119.8	123.3	102.1	96.8
	1950	92.0	120.2	126.8	83.1	96.5
Hela riket	1948	99.0	136.7	113.1	93.3	102.7
	1949	106.5	140.1	115.4	80.3	109.2
	1950	112.7	139.4	118.4	84.4	114.6
<u>Indextal, År 1949 = 100</u>						
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1950	107.2	96.1	103.1	74.9	105.7
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1950	107.6	101.8	101.7	148.8	107.6
Norra Sverige	1950	100.1	100.3	102.8	81.4	99.6
Hela riket	1950	105.8	99.5	102.5	105.1	105.0

Tab. 14. Familjens arbetsinkomst i kronor per brukningsdel åren 1946 och 1948 - 1950.

Områden	År	Storleksgrupper, hektar åker						
		2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1946	1 653	2 746	3 907	5 001	6 327	8 516	14 831
	1948	2 014	3 143	4 457	5 752	6 810	8 512	11 718
	1949	2 187	3 377	4 823	6 184	8 083	10 110	14 805
	1950	2 275	3 630	5 164	6 779	8 842	11 260	17 095
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1946	2 455	3 664	4 564	5 345	6 049	4 979	.
	1948	2 385	3 451	4 192	4 551	5 284	4 531	.
	1949	2 617	3 701	4 485	5 457	5 896	5 776	.
	1950	2 773	3 961	5 094	5 972	6 949	7 199	.
Norra Sverige	1946	2 953	4 660	6 149	10 275	.	.	.
	1948	2 692	4 060	4 710	7 238	.	.	.
	1949	2 868	4 179	4 941	8 221	.	.	.
	1950	2 823	4 134	5 291	9 915	.	.	.

14/6

Nuvarande hästbestånd och framtida hästbehov inom jordbruket.

Genom beslut den 21 december 1951 har Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet bifallit en framställning från 1951 års hästavelsutredning om tillstånd att företaga en stickprovsundersökning bland landets hästägare, vilken skulle ligga till grund för en godtagbar uppskattning av näringslivets nuvarande och framtida hästbehov.

Utredningen framlade följande plan för denna stickprovsundersökning. Urvalet av de hästägare, som skulle tillfrågas, skulle verkställas av statistiska centralbyrån genom uttagning av c:a 6 000 stickprov bland de gårdar, som ingå i den årliga arealinventeringen. Detta urval skulle ske direkt från grundmaterialet efter gårdsstorlekar och efter områden i proportion till den i respektive undergrupper ingående totala åkerarealen. En av centralbyrån iordningställd adresslista skulle överlämnas till Jordbrukets Utredningsinstitut, som skulle trycka blanketter och genom sina kontaktmän inhämta uppgifterna från respektive hästägare. Svaren skulle insändas till institutet, som skulle sköta kompletteringsarbetet och söka få materialet så fullständigt som möjligt. Slutligen skulle bearbetningen av materialet utföras av statistiska centralbyrån efter samråd med institutet.

Sedan centralbyrån nu slutfört denna bearbetning, får ämbetsverket härmed lämna en redogörelse för resultaten.

Material. I det enligt samplingmetod utvalda material på ca 28.000 brukningsenheter med över 2 hektar åker, som av statistiska centralbyrån användes för de årliga, representativa arealinventeringarna, gjordes en "subsample" på 6.341 brukningsenheter.^{1/} Inom varje naturligt jordbruksområde uttogs härvid i storleksgrupperna under 20 hektar åker var 4:de och i storleksgrupperna över 20 hektar åker var 5:te brukningsenhet genom systematiskt urval inom respektive storleksgrupp. Inom dessa voro brukningsenheterna förut ordnade på undergrupper med vissa intervaller. För varje område uppgjordes kommunvis förteckningar över de utvalda brukningsenheterna. Dessa förteckningar överlämnades till Jordbrukets Utredningsinstitut, som anmodade sina lokalombud att från respektive brukningsenheter insamla uppgifter enligt bifogade blankett (bilaga 1). Ombuden införskaffade uppgifterna per post, per telefon eller genom besök, varefter blanketterna insändes till utredningsinstitutet för en första granskning.

Till statistiska centralbyrån hade den 28 april 1952 materialet inkommit fulltaligt för 16 av de 60 naturliga områdena, varefter den slutgiltiga bearbetningen för dessa områden kunde påbörjas. Av de infordrade 6.341 blanketterna ha slutgiltigt 6.090 (96%) kunnat användas. Antal infordrade samt antal inkomna och användbara blanketters fördelning på län och fem huvudområden framgår av tabell 1 och nedanstående tablå.

Område	Antal infordrade blanketter	Antal inkomna och användbara blanketter	
		Antal	%
1. Skåne-Hallands slättbygder	635	614	96,7
2. Sydsvenska mellanbygden	425	412	96,9
3. Mellersta Sveriges slättbygder	2.325	2.235	96,1
4. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	2.091	2.034	97,3
5. Norra Sverige ^{2/}	865	795	91,9
Hela riket ^{2/}	6.341	6.090	96,0

1/ Beträffande de representativa arealinventeringarna hänvisas till redogörelser i "Jordbruksekonomiska Meddelanden" nr.8 1950 sid. 205 ff och nr. 2 1951 sid 59 ff, samt SOS "Årsväxten 1951" sid. 8 ff.

2/ Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

Metod. Efter detaljgranskning och viss komplettering av blanketterna ha dessa grupperats på naturliga jordbruksområden och storleksgrupper med ledning av 1949 års åkerareal. För varje storleksgrupp och område-med undantag av storleksgrupperna på över 20 hektar åker i norrlandsområdena, där uppgifterna äro fåtaliga- har för skattning använts en uppräkningskoefficient, som utgjort kvoten mellan den totala åkerarealen enligt jordbruksräkningen år 1944 och den i det representativa materialet ("subsample") år 1952 redovisade åkerarealen. Storleksgrupperna över 20 hektar åker i norrlandsområdena ha storleksgruppvis summerats och därefter uppräknats med koefficienten mellan den totala åkerarealen år 1944 för hela Norra Sverige och den redovisade åkerarealen för hela Norra Sverige i det representativa materialet år 1952.

För att erhålla tillförlitligare resultat har vid denna undersökning ej använts en mer specificerad områdesindelning. Resultaten framläggas här för de fem större naturliga jordbruksområden, som användas i lantbruksstyrelsens serie jordbruksekonomiska undersökningar, nämligen:

1. Skåne-Hallands slättbygder.
2. Sydsvenska mellanbygden, omfattande mellanbygderna i Skåne och slättbygderna i Kalmar och Blekinge län.
3. Mellersta Sveriges slättbygder, omfattande Öland, Gotland, Ostgötaslätten, Vänerslätten samt Mälar- och Hjälmabygden.
4. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.
5. Norra Sverige, omfattande hela Norrland (utom Gästrikland), norra Värmland samt mellanbygden och fjällbygden i Kopparbergs län.

Representativitet. Representativiteten i materialet till denna undersökning kan bedömas genom kontrollundersökningar.

Det med ledning av det mindre urvalet ("subsample") skattade totala antalet brukningsenheter, som erhållits vid undersökningen, har sålunda jämförts med det med ledning av det större urvalet skattade totala antalet brukningsenheter. Resultaten härav framgå av tabell 2 och nedanstående tablå.

Område	Skattat totalt antal brukningsen-		
	heter över 2 hektar åker Större urvalet	Mindre urvalet	Differens i %
1. Skåne-Hallands slättbygder	18.393	18.528	+ 0,7
2. Sydsvenska mellanbygden	14.188	14.733	+ 3,8
3. Mellersta Sveriges slättbygder	69.873	69.387	- 0,7
4. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	114.342	114.056	- 0,3
5. Norra Sverige ¹⁾	63.044	63.983	+ 1,5
Hela riket ^{1/}	279.836	280.687	+ 0,3

Överensstämmelsen är som synes av tablan i allmänhet god. Enstaka områden kunna dock visa större avvikelser, men för hela riket uppgår avvikelserna endast till 0,3 %. Denna jämförelse visar, att skattningar grundade på det vid denna undersökning använda mindre urvalet ("subsample") kunna väntas ge tillfredsställande resultat.

Ytterligare en kontrollundersökning har företagits. För att prova det mindre urvalets ("subsample") representativitet i förhållande till det större urvalet har för tre naturliga jordbruksområden i 1951 års större urval uttagits samma uppgifter, som ingå i det mindre urvalet för 1952. På grundval av dessa uttagna uppgifter för år 1951 har skattning verkställts av den redovisade åkerarealen och det redovisade antalet hästar i det större urvalet år 1951, dels med ledning av kvoten mellan antalet brukningsenheter i det större och det mindre urvalet (för skattning av den redovisade åkerarealen och det redovisade antalet hästar år 1951, och dels med ledning av kvoten mellan åkerarealen i det större och det mindre urvalet (för skattning av det redovisade antalet hästar år 1951). Överensstämmelsen mellan de sålunda skattade och redovisade uppgifterna visar det mindre urvalets användbarhet för skattning av åkerareal och antal hästar i det större urvalet. Då tidigare verkställda skattningar av dessa och andra data i totalpopulationen på grundval av det större urvalet givit goda resultat, torde tillfredsställande skattningar även erhållas på grundval av det mindre urvalet ("subsample"). -Resultaten av denna

1/ Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

kontrollundersökning framgå av tabell 3. En jämförelse mellan redovisad åkerareal enligt det större urvalet och skattad åkerareal enligt det mindre urvalet ger en god överensstämmelse. Differenserna äro dels positiva, dels negativa, och vid en summering av storleksgrupperna blir differensen för de tre områdena aldrig större än 2 %. Beträffande hästantalet, där skattningen som ovan nämnts utförts på två sätt, kan man a priori ej förvänta en lika god överensstämmelse, då det mindre urvalet dragits med hänsyn till åkerarealens storlek och ej till antalet hästar. Trots detta får överensstämmelsen anses god för områdena i deras helhet tagna. Endast i de storleksgrupper, där ett fåtal brukningsenheter ingå, är differensen större.

De uppgifter, som lämnats vid denna undersökning angående skogsarealen, ha visat sig vara otillförlitliga. Uppgiftslämnarna torde i många fall i skogsmarken ha inräknat även annan mark. Det har också förekommit, att uppgift om skogsarealen av olika skäl ej kunnat lämnas. Uppgifterna om skogsarealen ha därför ej redovisats i tabellerna.

Analys. Nuvarande hästbestånd. Det skattade totala antalet arbetshästar, födda år 1949 eller tidigare, uppgick enligt tab. 4 den 1 februari 1952 till 351.100, varav 7 370 (2.1 %) voro militära ackordshästar. Skattningarna av totala antalet arbetshästar den 1 februari 1952 och det framtida behovet av arbetshästar har utförts med ledning av förhållandet mellan totala åkerarealen enligt jordbruksräkningen år 1944 och åkerarealen i urvalet. Då åkerarealen sannolikt sjunkit sedan år 1944, har det skattade totala antalet hästar blivit något för högt. Denna överskattning har emellertid icke inverkat på den beräknade relativa minskningen i hästbeståndet i framtiden. Det totala antalet hästar har därför icke här korrigerats för nämnda överskattning såsom skett vid 1950 och 1951 års kreatursräkningar. På brukningsenheter mellan 2 och 10 hektar åker funnos omkring 175 000 arbetshästar, nästan 50 %, medan på brukningsenheter över 50 hektar åker funnos endast omkring 24 000 arbetshästar (7 %). I den lägre storleksgruppen var antalet arbetshästar per brukningsenhet 0.9, medan i den högre gruppen antalet arbetshästar uppgick till 3.3 per brukningsenhet.

Framtida hästbehov. Det framtida hästbehovet i hela riket beräknas till 303 600 arbetshästar, som framgår av tab. 5. Detta innebär, att vid fortsatt mekanisering hästbeståndet skulle komma att sjunka med 13.5 %. Av de undersökta brukningsenheterna uppgiva 27.7 %, att de framdeles mer än nu komma att använda traktorer i stället för hästar.

I slättbygderna i södra Sverige beräknas vid en fortsatt mekanisering hästbehovet sjunka med 20 %, och 27 % av brukningsenheterna avse att framdeles använda traktorer i stället för hästar mera än nu. Inom storleksgrupperna över 10 hektar åker ligger sistnämnda procentsiffra t.o.m. över 30.

I mellanbygderna i södra Sverige och slättbygderna i mellersta Sverige, där 24.7 respektive 26.4 % av brukningsenheterna komma att ytterligare mekaniseras, beräknas hästbehovet sjunka med 17.5 respektive 17.6 %. Också här är det främst de större brukningsenheterna, som ämna företaga ytterligare mekanisering.

I skogs- och dalbygderna i södra och mellersta Sverige beräkna 25 % av totala antalet brukningsenheter att framdeles använda traktorer mer i stället för hästar, och hästbehovet kommer vid fortsatt mekanisering att sjunka med 10.1 %.

I norra Sverige räknar 34.8 % av brukningsenheterna med ökad mekanisering; hästantalet väntas därvid sjunka endast med 9.5 %. Här liksom i övriga områden är det främst de stora brukningsenheterna, som ämna ytterligare mekanisera. Huvudsaklig användning av arbetshästarna och antalet brukningsenheter utan arbetshästar. Som framgår av tab. 6 och 7 användas arbetshästarna i södra Sveriges slättbygder huvudsakligen i jordbruksarbete. Detsamma kommer fallet att bli i framtiden. Endast inom den högsta storleksgruppen, över 100 hektar åker, användas hästarna dessutom i skogsbruket. Antalet brukningsenheter med fullständig mekanisering och utan egna hästar beräknas, som framgår av tab. 8, att i framtiden stiga till 23 % mot 16 % för närvarande. Särskilt brukningsenheter på över 30 hektar åker komma att i större omfattning brukas utan hästar; antalet brukningsenheter utan hästar kommer för dessa storleksgrupper att stiga från 11.6 till 22.7 %.

I sydsvenska mellanbygden användas hästarna också huvudsakligen i jordbruket, c:a 75 %. Kombinationen jordbruk och skogsbruk är dock vanlig, drygt 20 %. Den framtida användningen väntas bli ungefär densamma. Antalet bruksenheter utan egna hästar beräknas emellertid stiga. För bruksenheter med mer än 30 hektar åker väntas antalet fullständigt mekaniserade jordbruk stiga från 3.2 till 7.0 %.

På slättbygderna i mellersta Sverige användes c:a 60 % av hästarna huvudsakligen i jordbruk och c:a 40 % i både jordbruk och skogsbruk. I framtiden beräknas förhållandet bli ungefär detsamma. Antalet bruksenheter utan egna hästar beräknas framdeles uppgå till 19 %, vilket innebär en ökning med c:a 3 % i jämförelse med de nuvarande förhållandena.

I skogs- och dalbygderna i södra och mellersta Sverige användas hästarna till 63 % i både jord- och skogsbruk, medan c:a 36 % användas i enbart jordbruk. I framtiden beräknas användningen av hästar i enbart skogsbruk stiga från 1.5 till 4.9 %, medan användningen av hästar i enbart jordbruk kommer att sjunka från 36.4 till 34.2 %. Omkring 14 % av jordbruken drivas utan egna hästar, vilket även synes bli fallet i framtiden.

I norra Sverige användas hästarna huvudsakligen i kombinationen jord- och skogsbruk. En liten förskjutning beräknas äga rum i framtiden, då relativt större antal hästar kommer att användas enbart i skogsbruk. Antalet bruksenheter, som drivas utan egna hästar, väntas öka i obetydlig omfattning. Det är i huvudsak bruksenheterna på 30 - 100 hektar åker, som ämna minska användningen av hästar.

Beräknat framtida hästbestånd med fördelning på några huvudraser. Fördelningen i detta hänseende framgår av tab. 9. Ardennerasen anses som den mest lämpliga för det framtida behovet. Mer än hälften (56 %) av hästbeståndet i hela riket kommer på denna ras och knappt 40 % på den nordsvenska rasen.

För bruksenheterna i slättbygderna i södra Sverige anses arbetshästarna böra till 90 % bestå av ardenner, men i mellanbygden i södra Sverige är motsvarande tal c:a 80 %. I sistnämnda område föreligger även behov av nordsvenska hästar (14 %).

Även i mellersta Sveriges slättbygder föredrages ardennerassen (71 %), men behovet av den nordsvenska hästen är här större (25 %).

Behovet av den nordsvenska hästen i skogs- och dalbygderna i södra och mellersta Sverige stiger till 43 % av det framtida hästbeståndet, medan procenttalet för ardennerassen sjunker till 53 %.

Först i norra Sverige dominerar den nordsvenska rasen i fråga om den för framtiden lämpligaste arbetshästen. Cirka 80 % av hela det framtida hästbehovet beräknas bestå av den nordsvenska rasen. De större bruksenheterna i norra Sverige föredraga dock i många fall ardennerassen.

Nuvarande traktorbestånd. Det skattade totala antalet egentliga traktorer uppgick enligt tab. 10 den 1 februari 1952 till 76 200 samt antalet epatraktorer och jeepar till 10 600. Förekomsten av epatraktorer och jeepar är relativt störst i norra och mellersta Sverige. I norra Sverige finns det 1 epatraktor eller jeep på 2 egentliga traktorer, medan motsvarande tal för slättbygderna i södra Sverige äro 1 på 25.

Epatraktorerna och jeeparna förekomma till 2/3 i storleksgruppen 2 - 10 hektar åker. Antalet egentliga traktorer per bruksenhet stiger med storleken på bruksenheten. Sålunda finns 0,1 egentliga traktorer per bruksenhet i den lägsta storleksgruppen, men 2,9 i den högsta gruppen, över 100 hektar åker.

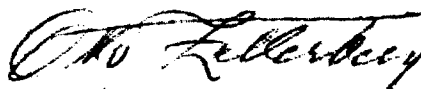
Sambandet mellan antal arbetshästar och antal egentliga traktorer på bruksenheter av olika storlek. I tab. 11 har antalet arbetshästar och antalet egentliga traktorer på de olika storleksgrupperna och inom de fem huvudområdena sammanställts. Av tabellen framgår, att ett tydligt samband finns mellan antalet traktorer och antalet hästar. Av följande tablå framgår, att antalet egentliga traktorer per bruksenhet sjunker med stigande hästantal. Endast för den högsta storleksgruppen, över 100 hektar åker, konstateras en avvikelse härifrån. Detta torde bero på att i denna storleksgrupp ingå mycket stora gårdar, som för sin drift behöva ett flertal traktorer, trots att antalet arbetshästar är stort.

Antal egentliga traktorer per brukningsenhet vid olika hästantal.

Storleksgrupp hektar åker	Antalet hästar per brukningsenhet							Samtliga bruknings- enheter med hästar
	0	1	2	3	4	5	>5	
2 - 10	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	-	-	0.1
10 - 20	0.8	0.6	0.3	0.3	0.2	0.0	-	0.4
20 - 30	1.0	0.9	0.8	0.7	0.5	0.6	0.0	0.8
30 - 50	1.8	1.2	1.1	1.0	1.0	0.8	0.8	1.1
50 - 100	2.1	1.8	1.5	1.4	1.4	1.4	1.2	1.5
över 100	3.2	2.7	2.7	2.6	2.6	2.8	3.1	2.9

Stockholm den 14 juni 1952.

På kungl. statistiska centralbyråns vägnar:

 (Otto Zetterberg)

 / (Erik Berglund)

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik.

Tab. 1. Antalet för undersökningen uttagna brukningsenheter och antalet från dessa inkomna, användbara uppgifter.

Län	Antal uttagna brukningsenheter	Användbara uppgifter	
		Antal	Procent
Stockholms stad och län	245	233	95.1
Uppsala län	233	224	96.1
Södermanlands "	289	254	87.9
Östergötlands "	419	417	99.5
Jönköpings "	224	222	99.1
Kronobergs "	157	151	96.2
Kalmar "	347	344	99.1
Gotlands "	138	136	98.6
Blekinge "	113	111	98.2
Kristianstads "	335	323	96.4
Malmöhus "	541	525	97.0
Hallands "	261	257	98.5
Göteborgs och Bohus län	150	144	96.0
Ärnsborgs "	397	395	99.5
Skaraborgs "	533	516	96.8
Värmlands "	335	316	94.3
Örebro "	267	258	96.6
Västmanlands "	267	262	98.1
Kopparbergs "	222	196	88.3
Gävleborgs "	208	191	91.8
Västernorrlands "	199	186	93.5
Jämtlands " 1)	103	96	93.2
Västerbottens " 2)	186	179	96.2
Norrbottens " 2)	112	104	92.9
Hela riket 3)	6 341	6 090	96.0

1) Med undantag av fjällbygden.

2) Med undantag av inlandet.

3) Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik.

Tab. 2. Skattat totalt antal brukningsenheter över 2 hektar åker enligt det störreoch det mindre urvalet.

Län	Skattat totalt antal enligt		
	större urvalet	mindre urvalet	Differens i %
Stockholms stad och län	6 695	6 564	- 2.0
Uppsala "	6 058	6 000	- 1.0
Södermanlands "	7 227	6 937	- 4.0
Östergötlands "	11 024	11 046	+ 0.2
Jönköpings "	15 181	15 250	+ 0.5
Kronobergs "	12 473	12 318	- 1.2
Kalmar "	12 102	12 395	+ 2.4
Gotlands "	5 102	5 086	- 0.3
Blekinge "	5 440	5 682	+ 4.4
Kristianstads "	16 455	16 633	+ 1.1
Malmöhus "	15 679	15 710	+ 0.2
Hallands "	10 875	10 674	- 1.8
Göteborgs och Bohus "	10 034	10 006	- 0.3
Älvsborgs "	21 444	20 840	- 2.8
Skaraborgs "	19 903	19 943	+ 0.2
Värmlands "1)	15 733	15 762	+ 0.2
Örebro "	9 646	9 960	+ 3.3
Västmanlands "	6 613	6 772	+ 2.4
Kopparbergs "2)	5 632	5 681	+ 0.9
Gästrikland "	3 480	3 445	- 1.0
Norra Sverige 3)	63 040	63 983	+ 1.5
Hela riket 3)	279 836	280 687	+ 0.3

1) Norra Värmland ingår i Norra Sverige.

2) Mellanbygden och Fjällbygden ingår i Norra Sverige.

3) Fjällbygden i Jämtlands län samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län uteslutna.

Tab. 3. Redovisad åkerareal i hektar och redovisat antal hästar, 3 år och däröver, år 1951.

Jämförelse mellan det större urvalet år 1951 och det mindre urvalet för här ifrågavarande undersökning (det senare har uppräknats till jämförbarhet med det större urvalet).

Område, storleks- grupper, hek- tar åker	Inkomna blanket- ter i %	Åkerareal år 1951, hektar			Antal hästar, 3 år och däröver, år 1951				
		Större urva- let.	Mindre urva- let (uppräknat)	Differens i %	Större urva- let	Mindre urva- let (uppräknat) N/n	Mindre urva- let (uppräknat) A/a	Differens i % N/n A/a	
Ostergötlands län									
Östgötaslätten									
2 - 10	100	576	575	- 0.0	87	105	105	+ 20.9	+ 20.9
10 - 20	100	2 738	2 708	- 1.1	282	302	305	+ 6.9	+ 8.0
20 - 30	96.8	4 000	3 982	- 0.5	302	322	324	+ 6.8	+ 7.2
30 - 50	100	10 203	10 467	+ 2.6	617	609	594	- 1.2	- 3.7
50 - 100	100	19 183	19 385	+ 1.1	828	768	760	- 7.2	- 8.2
över 100	100	34 317	34 646	+ 1.0	1 137	1 076	1 065	- 5.4	- 6.3
Samtliga	99.6	71 017	71 763	+ 1.1	3 253	3 182	3 153	- 2.2	- 3.1
Kalmar län (Norra delen)									
Norra kustlandet									
2 - 10	95.2	633	627	- 1.1	112	108	109	- 3.6	- 2.5
10 - 20	100	1 588	1 482	- 6.7	200	187	201	- 6.2	+ 0.4
30 - 50	95.0	3 008	3 181	+ 5.8	268	275	260	+ 2.6	- 3.0
50 - 100	100	3 246	3 302	+ 1.7	180	169	166	- 6.2	- 7.8
över 100	100	5 450	5 596	+ 2.7	263	230	224	+ 12.5	- 14.8
Samtliga	97.6	13 925	14 188	+ 1.9	1 023	969	960	- 5.3	- 6.2
Malmöhus län									
Slättbygden									
2 - 10	97.1	905	846	- 6.5	160	163	175	+ 2.2	+ 9.4
10 - 20	95.7	4 552	4 618	+ 1.5	584	574	566	- 1.7	- 3.2
20 - 30	96.9	8 776	8 711	- 0.7	764	846	852	+ 10.7	+ 11.5
30 - 50	97.5	16 144	15 945	- 1.2	1 096	1 012	1 024	- 7.7	- 6.5
50 - 100	98.1	16 774	16 854	+ 0.5	793	801	797	+ 1.0	+ 0.5
över 100	94.2	49 841	48 597	- 2.5	1 646	1 648	1 691	+ 0.1	+ 2.7
Samtliga	96.6	96 992	95 571	- 1.5	5 043	5 044	5 105	+ 0.0	+ 1.2

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik

Tab. 4. Skattat antal arbetshästar, födda år 1949 eller tidigare, samt antal arbets-
hästar per brukningsenhet och per 100 hektar åker, den 1/2 1952.

Område	Storleks- grupp, hektar åker	Skattat antal arbetshästar			Antal arbets- hästar per bruknings- enhet	Antal arbets- hästar per 100 hektar åker
		Egna	Militära ack.-hästar	Summa		
1. Skåne-	2-10	7 262	197	7 459	1.0	17.0
Hallands	10-20	9 871	-	9 871	1.8	11.7
slätt-	20-30	4 933	-	4 933	2.0	7.6
bygder	30-50	3 814	29	3 843	2.0	5.2
	50-100	1 865	29	1 894	2.6	3.8
	över 100	1 662	13	1 675	4.5	2.4
	Samtliga	29 407	268	29 675	1.6	7.7
2. Sydsvens-	2-10	8 807	-	8 807	1.2	18.9
ka mel-	10-20	7 718	39	7 757	1.8	12.2
lanbygd-	20-30	3 353	32	3 385	2.3	9.3
en	30-50	2 178	-	2 178	2.3	5.9
	50-100	1 064	-	1 064	2.9	4.2
	över 100	968	4	972	5.4	2.8
	Samtliga	24 088	75	24 163	1.6	9.9
3. Mellers-	2-10	25 395	445	25 840	0.9	13.6
ta Sve-	10-20	34 491	527	35 018	1.6	10.6
riges	20-30	15 285	147	15 432	1.8	7.0
slätt-	30-50	11 755	159	11 914	2.0	5.2
bygder	50-100	7 378	77	7 455	2.5	3.5
	över 100	5 768	66	5 834	4.4	2.5
	Samtliga	100 072	1 421	101 493	1.5	7.2
4. Södra	2-10	87 095	1 775	88 870	1.0	17.7
och mel-	10-20	35 095	501	35 596	1.7	12.2
lersta	20-30	7 457	70	7 527	2.0	8.0
Sveri-	30-50	4 793	63	4 856	2.6	6.6
ges	50-100	2 871	38	2 909	3.4	4.7
skogs-	över 100	2 101	14	2 115	6.0	3.8
och dal-	Samtliga	139 412	2 461	141 873	1.2	13.2
bygder						
5. Norra ¹⁾	2- 5	17 355	1 464	18 819	0.5	15.0
Sverige	5-10	23 947	1 210	25 157	1.1	14.2
	10-20	8 170	414	8 584	1.4	10.6
	20-30	790	39	829	1.6	6.5
	30-50	277	16	293	2.0	5.3
	50-100	174	-	174	3.3	5.0
	över 100	47	-	47	4.7	3.8
	Samtliga	50 760	3 143	53 903	0.8	13.3
Hela ¹⁾	2 -10	169 861	5 091	174 952	0.9	16.1
riket	10 -20	95 345	1 481	96 826	1.7	11.4
	20 -30	31 818	288	32 106	1.9	7.5
	30 -50	22 817	267	23 084	2.2	5.5
	50 -100	13 352	144	13 496	2.7	3.8
	över 100	10 546	97	10 643	4.8	2.7
	Samtliga	343 739	7 368	351 107	1.2	10.0

1) Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

Tab. 5. Beräknade förändringar i beståndet av arbetshästar och i användningen av traktorer.

Område	Storleks- grupp, hektar åker.	Skattat antal arbets- hästar 1/2 1952	Beräknat framtidig behov av arbets- hästar.	Beräknad minskning		Procentuell fördelning av svaren på frågan, huruvida traktorer framledes komma att användas mer i stället för hästar.			
				Antal	%	Ja	Eventuellt ja	Nej	Summa
1. Skåne- Hallands slätt- bygder	2 - 10	7 459	6 391	1 068	14.3	18.4	1.3	80.3	100
	10 - 20	9 871	8 045	1 826	18.5	33.1	0.6	66.3	100
	20 - 30	4 933	3 948	985	20.0	31.5	0.9	67.6	100
	30 - 50	3 843	2 764	1 079	28.1	32.8	0.8	66.4	100
	50 - 100	1 894	1 240	654	34.5	34.2	1.3	64.5	100
	över 100	1 675	1 306	369	22.0	30.7	-	69.3	100
	Samtliga	29 675	23 694	5 981	20.2	27.0	1.0	72.0	100
2. Sydsven- ska mel- lanbyg- den	2 - 10	8 807	7 851	956	10.9	16.9	1.3	81.8	100
	10 - 20	7 757	6 063	1 694	21.8	34.9	0.8	64.3	100
	20 - 30	3 385	2 690	695	20.5	32.8	-	67.2	100
	30 - 50	2 178	1 688	490	22.5	23.6	-	76.4	100
	50 - 100	1 064	871	193	18.2	32.1	-	67.9	100
	över 100	972	768	204	21.0	35.0	4.4	60.6	100
	Samtliga	24 163	19 931	4 232	17.5	24.7	1.0	74.3	100
3. Mellersta Sveriges slätt- bygder	2 - 10	25 840	22 502	3 338	12.9	19.8	0.8	79.4	100
	10 - 20	35 018	28 382	6 636	19.0	32.7	1.4	65.9	100
	20 - 30	15 432	12 605	2 827	18.3	28.0	0.6	71.4	100
	30 - 50	11 914	9 733	2 181	18.3	29.3	1.0	69.7	100
	50 - 100	7 455	5 788	1 667	22.4	31.4	1.5	67.1	100
	över 100	5 834	4 596	1 238	21.2	34.9	1.1	64.0	100
	Samtliga	101 493	83 606	17 887	17.6	26.4	1.0	72.6	100
4. Södra och mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder	2 - 10	88 870	82 652	6 218	7.0	22.3	0.9	76.8	100
	10 - 20	35 596	30 292	5 304	14.9	35.3	0.7	64.0	100
	20 - 30	7 527	6 370	1 157	15.4	29.3	-	70.7	100
	30 - 50	4 856	4 245	611	12.6	24.8	1.3	73.9	100
	50 - 100	2 909	2 399	510	17.5	38.7	0.3	61.0	100
	över 100	2 115	1 598	517	24.4	35.7	-	64.3	100
	Samtliga	141 873	127 556	14 317	10.1	25.0	0.9	74.1	100
5. Norra ¹⁾ Sverige	2 - 5	18 819	18 038	781	4.2	26.1	2.8	71.1	100
	5 - 10	25 157	22 241	2 916	11.6	45.2	1.7	53.1	100
	10 - 20	8 584	7 356	1 228	14.3	44.8	3.1	52.1	100
	20 - 30	829	770	59	7.1	29.6	-	70.4	100
	30 - 50	293	207	86	29.4	37.0	-	63.0	100
	50 - 100	174	128	46	26.4	56.6	-	43.4	100
	över 100	47	37	10	21.3	40.0	-	60.0	100
	Samtliga	53 903	48 777	5 126	9.5	34.8	2.4	62.8	100
Hela ¹⁾ riket	2 - 10	174 952	159 675	15 277	8.7	25.0	1.4	73.6	100
	10 - 20	96 826	80 138	16 688	17.2	35.1	1.2	63.7	100
	20 - 30	32 106	26 383	5 723	17.8	29.2	0.5	70.3	100
	30 - 50	23 084	18 637	4 447	19.3	28.7	0.9	70.4	100
	50 - 100	13 496	10 426	3 070	22.7	33.4	1.1	65.5	100
	över 100	10 643	8 305	2 338	22.0	34.3	1.0	64.7	100
	Samtliga	351 107	303 564	47 543	13.5	27.7	1.3	71.0	100

1) Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

Tab. 6. Den huvudsakliga användningen av arbetshästarna den 1/2 1952 och
den beräknade huvudsakliga användningen i framtiden.

Procentuell fördelning av antalet hästar.

Område	Storleks- grupp, hektar åker	Den 1 februari 1952					I framtiden				
		För jord- bruk	För jord- och skogs- bruk	För skogs- bruk	För annat ändamål	Sum- ma	För jord- bruk	För jord- och skogs- bruk	För skogs- bruk	För annat ändamål	Summa
1.	2 - 10	100	-	-	-	100	100	-	-	-	100
Skåne-	10 - 20	97.0	3.0	-	-	100	96.3	3.7	-	-	100
Hallands	20 - 30	96.4	3.6	-	-	100	95.5	4.5	-	-	100
slätt-	30 - 50	97.2	2.8	-	-	100	96.1	3.9	-	-	100
bygder	50 - 100	97.1	2.9	-	-	100	95.6	4.4	-	-	100
	över 100	75.5	23.6	-	0.9	100	72.6	26.0	0.7	0.7	100
	Samtliga	96.5	3.5	-	0.0	100	95.9	4.1	0.0	0.0	100
2.	2 - 10	78.9	17.8	3.3	-	100	74.4	21.9	3.7	-	100
Sydsven-	10 - 20	79.7	20.3	-	-	100	80.1	19.3	0.6	-	100
ska mel-	20 - 30	71.3	28.7	-	-	100	72.6	25.9	1.5	-	100
lan-	30 - 50	71.5	26.9	1.6	-	100	68.5	27.5	4.0	-	100
bygden	50 - 100	81.4	18.6	-	-	100	78.0	21.5	0.5	-	100
	över 100	65.8	32.8	1.4	-	100	65.6	26.7	7.7	-	100
	Samtliga	77.0	21.6	1.4	-	100	75.2	22.3	2.5	-	100
3.	2 - 10	65.8	33.2	0.7	0.3	100	63.5	35.2	0.8	0.5	100
Mellersta	10 - 20	61.9	37.5	0.6	-	100	61.8	36.1	1.9	0.2	100
Sveriges	20 - 30	59.6	40.1	0.3	-	100	56.5	42.1	1.2	0.2	100
slätt-	30 - 50	58.2	40.6	1.1	0.1	100	57.9	39.4	2.5	0.2	100
bygder	50 - 100	53.2	43.0	3.8	-	100	50.0	44.9	5.1	-	100
	över 100	30.2	63.2	6.6	-	100	27.0	59.3	13.3	0.4	100
	Samtliga	59.6	39.1	1.2	0.1	100	58.3	39.0	2.4	0.3	100
4.	2 - 10	35.0	63.6	1.4	-	100	32.6	62.8	4.6	-	100
Södra och	10 - 20	42.0	57.4	0.6	-	100	40.8	53.4	5.5	0.3	100
mellersta	20 - 30	34.7	64.2	1.1	-	100	30.6	67.5	1.9	-	100
Sveriges	30 - 50	31.3	64.0	4.7	-	100	30.2	63.4	6.4	-	100
skogs- o.	50 - 100	29.4	65.9	4.7	-	100	27.1	67.1	5.8	-	100
dalbygder	över 100	27.8	59.6	12.6	-	100	24.9	64.7	10.4	-	100
	Samtliga	36.4	62.1	1.5	-	100	34.2	60.9	4.9	0.0	100
5.	2 - 5	15.6	78.7	5.7	-	100	14.8	78.0	7.1	0.1	100
Norra ¹⁾	5 - 10	26.8	71.0	2.2	-	100	26.8	67.8	5.4	-	100
Sverige	10 - 20	24.6	72.1	2.8	0.5	100	21.6	69.2	9.2	-	100
	20 - 30	16.6	83.4	-	-	100	17.9	79.5	2.6	-	100
	30 - 50	29.6	63.0	7.4	-	100	34.3	52.7	13.0	-	100
	50 - 100	30.5	69.5	-	-	100	32.0	68.0	-	-	100
	över 100	8.5	70.2	21.3	-	100	16.2	75.7	8.1	-	100
	Samtliga	22.4	74.0	3.5	0.1	100	21.4	71.9	6.6	0.1	100
Hela ¹⁾ riket	2 - 10	41.3	56.8	1.9	0.0	100	38.9	56.8	4.2	0.1	100
	10 - 20	56.2	43.0	0.7	0.1	100	55.0	41.2	3.6	0.2	100
	20 - 30	59.6	40.1	0.3	-	100	56.6	42.0	1.3	0.1	100
	30 - 50	60.0	38.2	1.8	0.0	100	58.0	38.6	3.3	0.1	100
	50 - 100	56.2	40.7	3.1	-	100	52.2	43.5	4.3	-	100
	över 100	40.0	53.5	6.4	0.1	100	37.3	52.2	10.2	0.3	100
	Samtliga	48.8	49.5	1.6	0.1	100	46.3	49.7	3.9	0.1	100

1) Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN
Avd. för jordbruksstatistik.

Tab. 7. Den huvudsakliga användningen av arbetshästarna den 1/2 1952 och den beräknade huvudsakliga användningen i framtiden.

Procentuell fördelning av antalet brukningsenheter med hästar.

Område	Storleks- grupp, hektar åker	Den 1 februari 1952					I framtiden				
		För jord- bruk	För jord- o. skogs- bruk	För skogs- bruk	För an- nat än damål	Summa	För jord- bruk	För jord- o. skogs- bruk	För skogs- bruk	För an- nat än damål	Summa
1.	2 - 10	100	-	-	-	100	100	-	-	-	100
Skåne-	10 - 20	96.5	3.5	-	-	100	95.6	4.4	-	-	100
Hallands	20 - 30	96.8	3.2	-	-	100	96.5	3.5	-	-	100
slätt-	30 - 50	97.2	2.8	-	-	100	95.7	4.3	-	-	100
bygder	50 - 100	95.9	4.1	-	-	100	95.2	4.8	-	-	100
	över 100	82.0	16.6	-	1.4	100	82.2	15.0	1.2	1.6	100
	Samtliga	97.5	2.5	-	0.0	100	96.9	3.1	0.0	0.0	100
2.	2 - 10	78.3	20.2	1.5	-	100	75.8	22.6	1.6	-	100
Sydsven-	10 - 20	78.6	21.4	-	-	100	79.4	19.5	1.1	-	100
ska mel-	20 - 30	72.2	27.8	-	-	100	72.3	24.8	2.9	-	100
lanbyg-	30 - 50	74.2	23.8	2.0	-	100	69.3	24.9	5.8	-	100
den	50 - 100	79.9	20.1	-	-	100	76.1	22.5	1.4	-	100
	över 100	75.0	23.3	1.7	-	100	70.9	22.7	6.4	-	100
	Samtliga	77.4	21.7	0.9	-	100	76.0	22.0	2.0	-	100
3.	2 - 10	65.3	33.4	1.0	0.3	100	62.8	35.7	1.0	0.5	100
Meller-	10 - 20	60.2	39.1	0.7	-	100	60.1	37.3	2.2	0.4	100
sta Sve-	20 - 30	56.4	43.3	0.3	-	100	54.7	43.4	1.6	0.3	100
riges	30 - 50	56.2	41.7	1.9	0.2	100	55.9	40.4	3.4	0.3	100
slätt-	50 - 100	51.8	44.0	4.2	-	100	49.0	45.0	6.0	-	100
bygder	över 100	33.2	59.3	7.5	-	100	29.6	55.6	13.6	1.2	100
	Samtliga	60.0	38.7	1.2	0.1	100	58.7	38.7	2.3	0.3	100
4.	2 - 10	34.1	64.2	1.7	-	100	31.9	63.0	5.1	-	100
Södra och	10 - 20	41.1	58.0	0.9	-	100	38.8	54.7	6.3	0.2	100
mellersta	20 - 30	33.8	64.6	1.6	-	100	31.7	66.1	2.2	-	100
Sveriges	30 - 50	35.0	59.9	5.1	-	100	32.7	61.5	5.8	-	100
skogs- o.	50 - 100	32.8	61.7	5.5	-	100	33.3	60.4	6.3	-	100
dalbyg-	över 100	35.1	55.3	9.6	-	100	34.8	55.6	9.6	-	100
der	Samtliga	35.5	62.8	1.7	-	100	33.4	61.4	5.2	0.0	100
5. 1)	2 - 5	16.1	78.5	5.4	-	100	15.1	78.0	6.7	0.2	100
Norra	5 - 10	28.5	69.3	2.2	-	100	27.3	66.9	5.8	-	100
Sverige	10 - 20	26.9	70.0	2.4	0.7	100	23.4	68.1	8.5	-	100
	20 - 30	23.0	77.0	-	-	100	19.2	76.9	3.9	-	100
	30 - 50	34.8	53.9	11.3	-	100	34.9	47.6	17.5	-	100
	50 - 100	38.8	61.2	-	-	100	42.2	57.8	-	-	100
	över 100	20.0	40.0	40.0	-	100	40.0	40.0	20.0	-	100
	Samtliga	23.3	73.1	3.5	0.1	100	21.9	71.5	6.5	0.1	100
Hela ¹⁾ riket	2 - 10	39.8	58.1	2.1	0.0	100	37.4	58.0	4.5	0.1	100
	10 - 20	54.6	44.5	0.8	0.1	100	53.1	42.6	4.1	0.2	100
	20 - 30	57.4	42.1	0.5	-	100	55.5	42.6	1.7	0.2	100
	30 - 50	60.3	37.2	2.3	0.2	100	58.3	37.8	3.8	0.1	100
	50 - 100	56.3	40.1	3.6	-	100	53.6	41.4	5.0	-	100
	över 100	44.7	48.7	6.3	0.3	100	42.1	46.5	10.5	0.9	100
	Samtliga	45.9	52.3	1.7	0.1	100	43.8	51.9	4.2	0.1	100

1) Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

Tab. 8. Antalet brukningsenheter utan egna arbetshästar i procent av det skattade totala antalet brukningsenheter.

Område	Storleks- grupp, hektar åker	Brukningsenheter utan egna hästar, i procent	
		Den 1 februari 1952	I framtiden
1. Skåne- Hallands slätt- bygder	2-10	27.9	36.7
	10-20	6.4	10.3
	20-30	7.2	14.0
	30-50	12.8	24.0
	50-100	11.5	24.5
	över 100	5.4	11.9
	Samtliga	15.9	23.3
2. Syd- svenska mellan- bygden	2-10	16.2	23.2
	10-20	7.7	11.9
	20-30	1.6	1.7
	30-50	3.3	8.2
	50-100	3.3	5.2
	över 100	2.2	4.4
	Samtliga	11.0	16.2
3. Mellersta Sveriges slätt- bygder	2-10	31.0	35.5
	10-20	4.5	6.4
	20-30	4.2	7.4
	30-50	4.2	5.5
	50-100	3.9	8.4
	över 100	4.0	6.6
	Samtliga	15.5	18.7
4. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dal- bygder	2-10	17.4	18.3
	10-20	1.5	2.7
	20-30	3.3	3.0
	30-50	2.5	2.5
	50-100	0.5	0.5
	över 100	1.4	2.3
	Samtliga	13.6	14.6
5. Norra Sverige ¹⁾	2- 5	47.0	48.4
	5-10	8.0	10.5
	10-20	5.3	3.7
	20-30	3.8	3.8
	30-50	4.1	15.0
	50-100	7.5	15.0
	över 100	0.0	0.0
	Samtliga	28.5	30.1
Hela riket ¹⁾	2-10	24.1	26.4
	10-20	3.9	5.6
	20-30	4.2	6.5
	30-50	5.3	8.6
	50-100	4.4	9.2
	över 100	3.7	6.6
	Samtliga	17.5	19.9

1) Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

Tab. 9. Det beräknade framtida behovet av arbetshästar med fördelning på raser.

Område	Storleks- grupp, hektar åker	Ardenner		Nordsvensk		Korsning mellan ardenner och nordsvensk		Varmblod		Övriga och ej angiven ras		Summa	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
1. Skåne- Hallands slätt- bygder	2 - 10	5 896	92.3	298	4.6	-	-	-	-	197	3.1	6 391	100
	10 - 20	7 014	87.2	775	9.6	74	0.9	37	0.5	145	1.8	8 045	100
	20 - 30	3 586	90.9	100	2.5	-	-	56	1.4	206	5.2	3 948	100
	30 - 50	2 509	90.8	117	4.2	-	-	92	3.3	46	1.7	2 764	100
	50 - 100	1 182	95.3	48	3.9	-	-	10	0.8	-	-	1 240	100
	över 100	1 233	94.4	41	3.1	-	-	-	-	32	2.5	1 306	100
	Samtliga	21 420	90.4	1 379	5.8	74	0.3	195	0.8	626	2.7	23 694	100
2. Sydsven- ska mel- lanbyg- den	2 - 10	5 708	72.7	1 674	21.3	123	1.6	165	2.1	181	2.3	7 851	100
	10 - 20	4 723	77.9	730	12.0	154	2.5	116	1.9	340	5.7	6 063	100
	20 - 30	2 332	86.7	279	10.4	-	-	47	1.7	32	1.2	2 690	100
	30 - 50	1 635	96.9	53	3.1	-	-	-	-	-	-	1 688	100
	50 - 100	809	92.9	41	4.7	-	-	-	-	21	2.4	871	100
	över 100	672	87.5	33	4.3	-	-	12	1.6	51	6.6	768	100
	Samtliga	15 879	79.7	2 810	14.1	277	1.4	340	1.7	625	3.1	19 931	100
3. Mellersta Sveriges slätt- bygder	2 - 10	14 228	63.3	7 761	34.5	158	0.7	-	-	355	1.5	22 502	100
	10 - 20	19 935	70.2	6 694	23.6	728	2.6	276	1.0	749	2.6	28 382	100
	20 - 30	9 103	72.2	2 938	23.3	353	2.8	47	0.4	164	1.3	12 605	100
	30 - 50	7 368	75.7	1 940	19.9	185	1.9	59	0.6	181	1.9	9 733	100
	50 - 100	4 677	80.8	800	13.8	107	1.9	135	2.3	69	1.2	5 788	100
	över 100	3 631	79.0	575	12.5	140	3.0	149	3.3	101	2.2	4 596	100
	Samtliga	58 942	70.5	20 708	24.8	1 671	2.0	666	0.8	1 619	1.9	83 606	100
4. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	2 - 10	39 096	47.3	40 436	48.9	1 670	2.0	-	-	1 450	1.8	82 652	100
	10 - 20	18 266	60.3	10 563	34.9	605	2.0	191	0.6	667	2.2	30 292	100
	20 - 30	4 346	68.2	1 909	30.0	92	1.4	-	-	23	0.4	6 370	100
	30 - 50	2 872	67.7	1 122	26.4	127	3.0	56	1.3	68	1.6	4 245	100
	50 - 100	1 790	74.6	439	18.3	132	5.5	10	0.4	28	1.2	2 399	100
	över 100	1 183	74.0	273	17.1	43	2.7	15	0.9	84	5.3	1 598	100
	Samtliga	67 553	53.0	54 742	42.9	2 669	2.1	272	0.2	2 320	1.8	127 556	100
5. Norra ¹⁾ Sverige	2 - 5	1 761	9.8	15 138	83.9	522	2.9	-	-	617	3.4	18 038	100
	5 - 10	2 888	13.0	18 298	82.3	688	3.1	-	-	367	1.6	22 241	100
	10 - 20	1 180	16.0	5 902	68.0	931	12.7	-	-	243	3.3	7 356	100
	20 - 30	197	25.6	533	69.2	40	5.2	-	-	-	-	770	100
	30 - 50	109	52.7	92	44.4	-	-	-	-	6	2.9	207	100
	50 - 100	49	38.3	60	46.9	19	14.8	-	-	-	-	128	100
	över 100	-	-	37	100.0	-	-	-	-	-	-	37	100
	Samtliga	6 184	12.7	39 160	80.3	2 200	4.5	-	-	1 233	2.5	48 777	100
Hela ¹⁾ riket	2 - 10	69 577	43.6	83 605	52.3	3 161	2.0	165	0.1	3 167	2.0	159 675	100
	10 - 20	51 118	63.8	23 764	29.6	2 492	3.1	620	0.8	2 144	2.7	80 138	100
	20 - 30	19 564	74.2	5 759	21.8	485	1.8	150	0.6	425	1.6	26 383	100
	30 - 50	14 493	77.8	3 324	17.8	312	1.7	207	1.1	301	1.6	18 637	100
	50 - 100	8 507	81.6	1 388	13.3	258	2.5	155	1.5	118	1.1	10 426	100
	över 100	6 719	80.9	959	11.5	183	2.2	176	2.1	268	3.3	8 305	100
	Samtliga	169 978	56.0	118 799	39.1	6 891	2.3	1 473	0.5	6 423	2.1	303 564	100

1) Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och
inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

Tab.10. Skattat totalt antal traktorer den 1/2 1952 - egentliga traktorer, epatraktorer,
 och jeepar - samt skattat antal brukare, som anlita traktor med annan ägare.

Område	Storleks- grupp, hektar åker	Skattat antal traktorer			Antal e- gentliga traktorer per bruk- ningsen- het	Antal e- gentliga traktorer per 100 hektar å- ker	Brukare, som anlitar traktor, med annan ägare	
		Egent- liga trak- torer	Epatrak- torer o. jeepar	Summa			Antal	%
1. Skåne- Hallands slätt- bygder	2 - 10	728	98	826	0.1	1.7	4 668	63.3
	10 - 20	2 332	110	2 442	0.4	2.8	2 746	48.8
	20 - 30	2 334	97	2 431	0.9	3.6	714	28.4
	30 - 50	2 436	72	2 508	1.3	3.3	438	23.0
	50 - 100	1 385	10	1 395	1.9	2.8	102	13.8
	över 100	1 269	23	1 292	3.4	1.8	66	17.8
	Samtliga	10 484	410	10 894	0.6	2.7	8 734	47.1
2. Sydsven- ska mel- lanbyg- den	2 - 10	519	-	519	0.1	1.1	3 134	41.7
	10 - 20	1 414	-	1 414	0.3	2.2	2 136	49.8
	20 - 30	1 160	-	1 160	0.8	3.2	399	27.6
	30 - 50	1 077	-	1 077	1.1	2.9	160	17.1
	50 - 100	583	-	583	1.6	2.3	66	18.0
	över 100	530	17	547	2.9	1.5	29	16.1
	Samtliga	5 283	17	5 300	0.4	2.2	5 924	40.2
3. Meller- sta Sve- riges slättbyg- der	2 - 10	4 134	1 950	6 084	0.1	2.2	17 278	59.4
	10 - 20	10 943	956	11 899	0.5	3.3	8 978	41.8
	20 - 30	7 455	428	7 883	0.9	3.4	1 828	21.1
	30 - 50	6 228	254	6 482	1.1	2.7	754	12.9
	50 - 100	4 503	95	4 598	1.5	2.1	362	12.1
	över 100	3 730	111	3 841	2.8	1.6	163	12.3
	Samtliga	36 993	3 794	40 787	0.5	2.6	29 363	42.3
4. Södra och mellersta Sveriges skogs- o. dalbyg- der	2 - 10	4 356	2 636	6 992	0.1	0.9	42 139	48.6
	10 - 20	6 734	628	7 362	0.3	2.3	10 575	51.6
	20 - 30	2 998	222	3 220	0.8	3.2	828	21.8
	30 - 50	1 912	91	2 003	1.0	2.6	230	12.2
	50 - 100	1 181	39	1 220	1.4	1.9	57	6.6
	över 100	881	32	913	2.5	1.6	50	14.3
	Samtliga	18 062	3 648	21 710	0.2	1.7	53 879	47.2
5. Norra ¹⁾ Sverige	2 - 5	993	1 394	2 387	0.0	0.8	25 642	74.9
	5 - 10	1 933	1 077	3 010	0.1	1.1	17 583	76.3
	10 - 20	1 855	210	2 065	0.3	2.3	3 739	62.6
	20 - 30	395	-	395	0.7	3.1	79	14.8
	30 - 50	147	11	158	1.0	2.6	27	18.4
	50 - 100	83	8	91	1.6	2.4	-	0.0
	över 100	20	-	20	2.0	1.6	-	0.0
	Samtliga	5 426	2 700	8 126	0.1	1.3	47 070	73.6
Hela ¹⁾ riket	2 - 10	12 663	7 155	19 818	0.1	1.2	110 444	58.8
	10 - 20	23 278	1 904	25 182	0.4	2.7	28 174	48.7
	20 - 30	14 342	747	15 089	0.8	3.4	3 848	22.7
	30 - 50	11 800	428	12 228	1.1	2.8	1 609	15.0
	50 - 100	7 735	152	7 887	1.5	2.2	587	11.7
	över 100	6 430	183	6 613	2.9	1.6	308	13.7
	Samtliga	76 248	10 569	86 817	0.3	2.2	144 970	51.6

1) Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län och inlandet
 i Västerbottens och Norrbottens län.

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN
Avd. för jordbruksstatistik.

§ 11. Antalet bruksdelar, fördelade efter antalet traktorer resp. hästar, storleksgruppvis.

Hela riket.

2.01 - 10.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	342	39	1	1
1	1 068	78	-	-
2	348	16	-	-
3	8	-	-	-
4	1	-	-	-

10.01 - 20.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	17	41	2	1
1	201	315	3	-
2	635	241	-	-
3	72	28	-	-
4	9	3	-	-
5	1	-	-	-

20.01 - 30.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	4	21	4	-
1	13	174	3	-
2	67	293	6	-
3	31	77	1	-
4	14	15	-	-
5	2	3	-	-
6	-	-	-	-
7	1	-	-	-

30.01 - 50.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer				
	0	1	2	3..6	
0	1	9	26	-	1
1	2	103	20	1	-
2	8	317	30	1	-
3	11	101	14	-	-
4	8	45	6	-	-
5	6	10	2	-	-
6	-	5	-	-	-
7	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-
9	1	-	-	-	-

50.01 - 100.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	-	2	21	6
1	-	18	52	4
2	-	118	105	6
3	1	83	55	5
4	1	69	48	1
5	1	21	12	1
6	-	14	6	-
7	-	8	2	-
8	1	2	-	-
9	-	1	-	-

Över 100.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9..13			
0			5	10	1		1	1					
1	1	11	7	4	1								
2	3	43	38	7	1	4							
3	1	37	28	8	2								
4	8	37	30	8	2	1		1					
5	3	22	20	7		1			1				
6		14	9	6	3			1					
7	1	12	7	3	1								
8	2	8	6	1		2		1	1				
9	2	5	4	1	1	1				1			
10	1		1	2	1						2		
11		1	2	1			1						
12		3	2	3		1			1				
13		1	4			2							
14		1	1		1		1	1	1				
15	1	1											
16		1		1	1								
17													
18		2		1									
19													
20				1									
24						1							
31										1			
45								1					

Tab. 11 forts.

1. Skåne-Hallands slättbygder.

2.01 - 10.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1	2
0	18	1	1
1	29	2	-
2	17	2	-
3	1	-	-

10.01 - 20.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1	2
0	1	9	1
1	6	23	-
2	73	29	-
3	10	1	-
4	1	-	-

20.01 - 30.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1	2
0	-	5	3
1	-	12	1
2	10	56	1
3	2	12	1
4	3	2	-

30.01 - 50.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1	2
0	-	3	13
1	1	4	8
2	-	50	15
3	2	12	3
4	1	9	1
5	1	2	1

50.01 - 100.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	-	-	6	3
1	-	1	5	1
2	-	4	20	3
3	-	3	7	2
4	-	7	7	-
5	1	1	5	-
6	-	1	1	-

Över 100.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	..	13	
0				3			1						
1													
2		1	8	6	2		1						
3			2	4	1	2							
4		1	5	4	2	1	1						
5			3	6	2		1			1			
6			3	1	2								
7		1	2										
8			2						1				
9			1				1						
10												2	
11			1										
12			1	1									
13													
14									1				

Tab. 11 forts.

2. Sydsvenska mellanbygden.

2.01 - 10.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer	
	0	1
0	10	4
1	39	1
2	25	1
3	1	-

10.01 - 20.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1	2
0	-	7	1
1	7	13	1
2	60	13	-
3	13	1	-
4	1	1	-

20.01 - 30.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer	
	0	1
0	-	1
1	-	9
2	6	19
3	2	15
4	2	2
5	1	1

30.01 - 50.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1	2
0	-	-	2
1	-	5	4
2	1	21	3
3	1	13	3
4	-	3	1
5	1	1	-

50.01 - 100.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	-	-	1	1
1	-	-	3	-
2	-	7	8	1
3	-	9	5	-
4	-	5	9	1
5	-	2	-	-
6	-	1	-	-

Över 100.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer						
	0	1	2	3	4	5	6
0			1				
1			1	1			
2			1	2	2		1
3			4		2		
4			3	4	3		
5		1	1				
6			2	2			
7			1		1		
8			2		1		1
9			1		1		
10				1			
11							
12			1				
:							
18			1				
.							
24						1	

Tabl 11 fortsat

3. Mellersta Sveriges slättbygder.

2.01 - 10.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	79	18	-	1
1	147	15	-	-
2	59	6	-	-
3	1	-	-	-

10.01 - 20.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	8	16	-	1
1	47	158	1	-
2	213	105	-	-
3	15	15	-	-
4	4	-	-	-

20.01 - 30.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1	2
0	1	12	1
1	7	94	2
2	28	136	2
3	12	29	-
4	4	6	-

30.01 - 50.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	-	3	10	-
1	-	79	4	-
2	3	176	9	1
3	2	50	4	-
4	3	18	1	-
5	2	4	1	-
6	-	2	-	-

50.01 - 100.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	-	2	13	1
1	-	11	35	3
2	-	75	58	3
3	-	47	28	1
4	1	26	17	-
5	-	5	4	1
6	-	7	1	-
7	-	3	-	-
8	-	1	-	-

Över 100 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0				4	6	1			1	
1				8	5	4	1			
2			2	31	25	2	1	1		
3			1	23	21	5				
4			4	20	13	2	1			1
5			1	10	11	3				
6				8	4	1	2			1
7				7	5	2	1			
8		2		3	3			1		1
9		2			2					1
10		1				1	1			
11					1	1				
12						1		1		1
13					3			2		
14				1	1		1		1	1
15				1						
16						1	1			
17										
18						1				
19										
20						1				

4. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder.

20,01 - 30,00 hektar åker.

Förbrukning av traktorer			
Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1	2
0	2	3	-
1	4	47	-
2	20	76	3
3	14	20	-
4	5	4	-
5	1	2	-
6	-	-	-
7	1	-	-

Över 100 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer
	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
0	1
1	2 1
2	3 4 1
3	8 3
4	3 8 9 1
5	1 8 3 2
6	1 2 3 1
7	1 2
8	1 3
9	2 2 1
10	1
11	1 1
12	1 1 2
13	1 1
14	
15	1
16	1
17	
18	1
.	
.	
.	
31	
.	
.	
.	
45	1

Tab. 11 forts.

5. Norra Sverige.

2.01 - 5.00 hektar åker. 5.01 - 10.00 hektar åker. 10.01 - 20.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		Antal hästar	Antal traktorer		Antal hästar	Antal traktorer		
	0	1		0	1		0	1	2
0	101	3	0	20	4	0	5	4	-
1	130	2	1	211	20	1	67	31	1
2	4	-	2	45	2	2	42	17	-
			3	1	-	3	5	4	-
						4	1	1	-
						5	1	-	-

20.01 - 30.00 hektar åker. 30.01 - 50.00 hektar åker. 50.01 - 100.00 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer		Antal hästar	Antal traktorer				Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1		0	1	2	3		0	1	2	3
0	1	-	0	-	1	-	-	0	-	-	-	1
1	2	12	1	1	6	2	1	1	-	-	1	-
2	3	6	2	1	7	-	-	2	-	-	1	-
3	1	1	3	1	4	1	-	3	-	3	1	-
4	-	1	4	-	1	-	-	4	-	2	2	-
			5	-	-	-	-	5	-	2	1	-
			6	-	1	-	-					

Över 100 hektar åker.

Antal hästar	Antal traktorer			
	0	1	2	3
0	-	-	-	-
1	-	1	-	-
2	-	-	-	1
3	-	-	-	-
4	-	-	1	-
5	-	-	-	-
6	-	-	-	-
7	-	-	1	-
8	-	-	-	-
9	-	-	1	-

**JORDBRUKETS
UTREDNING SINSTITUT**

Box 150, Stockholm 1
Telefon 23 64 10

Arbetshästar och traktorer

Brukarens namn

Gård

Kommun Nr

1. Brukningsenhetens areal: Åker hektar
Skogsmark »
2. Hur många arbetshästar, födda år 1949 eller tidigare, hade Ni den 1 februari 1952? Egna hästar st.
Militära ack.-hästar »
3. För vilket huvudsakligt ändamål användes dessa hästar?
(Jordbruk, skogsbruk, annat ändamål)
4. Hur många egna traktorer hade Ni den 1 februari 1952? Egentliga traktorer st.
Epatraktorer, jeepar »
5. Anlitar Ni traktor, som tillhör någon annan?
(Besvaras med ja eller nej)
6. Räknar Ni med att framdeles mer än nu komma att använda traktorer, egna och lånade, i stället för hästar?
(Besvaras med ja eller nej)
7. Hur många arbetshästar, tre år och däröver, anser Ni Eder behöva ha kvar, sedan Edert beräknade behov av traktorer blivit fyllt? st.
8. För vilket huvudsakligt ändamål skulle Ni använda dessa återstående hästar?
(Jordbruk, skogsbruk, annat ändamål)
9. Vilken rastyp av arbetshäst anser Ni bäst för Edert framtida behov? (Varmblod, nordsvensk, ardenner)
10. Övriga anmärkningar och upplysningar:

Uppgifterna insamlade genom:

Kontaktmannens namn

Adress:

Telefon:

Lokalavdelning:

JORDBRUKETS
UTREDNINGSGENINSTITUT

Box 150, Stockholm 1
Telefon 23 64 10

(Vid telefonsamtal i detta ärende
efterfrågas magister Larsson)

Uppgift 2

Nyligen slutfördes vid Jordbrukets utredningsinstitut en undersökning av det svenska hästbeståndets storlek och sammansättning. Det framgick därvid, att antalet hästar minskat starkt under senare år. År 1945 fanns det omkring 600.000 hästar i landet, men 1951 hade siffran sjunkit till 415.000. Med ledning av hästbeståndets åldersfördelning har man räknat ut, att det år 1960 endast kommer att finnas ungefär 220.000 hästar kvar, om den nuvarande utvecklingen fortsätter.

Anledningen till att så många hästar slagits ut är givetvis att finna i den tilltagande mekaniseringen. Man får dock räkna med, att ett visst behov av arbetshästar i jordbruk och skogsbruk kommer att bestå, även om traktoranskaffningen fortsätter. Frågan är nu, om det starkt krympande hästbeståndet i längden kommer att visa sig tillräckligt. Är så icke fallet, måste man i tid vidtaga åtgärder för att bromsa den fortgående minskningen i hästantalet.

För att närmare belysa denna fråga — som är av intresse för hela jordbruket — har en nyligen tillsatt statlig kommitté, benämnd 1951 års hästavelsutredning, under ordförandeskap av godsägare G. Liedberg, anhallit, att Utredningsinstitutet ville insamla de uppgifter, som kan anses vara erforderliga. Sedan materialet till undersökningen inkommit, sker bearbetningen på Statistiska centralbyrån.

Det är inte nödvändigt att fråga alla jordbrukare. Vi kommer endast att begära uppgifter från c:a 6.000 gårdar, vilka är så valda, att de kan anses representera samtliga gårdar i landet. Därför blir denna gång inte heller alla kontaktmän tillfrågade. På bifogade blanketter upptages namnen på de jordbrukare inom Edert avdelningsområde, som skall tillfrågas. Vi ber Eder sätta Eder i förbindelse med dessa personer och få blanketterna ifyllda. Sedan detta skett, insänder Ni dem till oss i bifogade svarskuvert snarast och *senast den 1 mars*. Från ett statligt anslag utbetalas därefter till Eder 50 öre för varje inkommen, fullständigt ifylld blankett.

Det är viktigt, att alla de lantbrukare, som angivits på blanketterna tillfrågas, eftersom de har utvalts bl. a. med hänsyn till gårdarnas storlek. Skulle någon av uppgiftslämnarna ej vara anträffbar under längre tid, önskar vi veta detta. Om någon gård på sista tiden övertagits av ny brukare, skall denne lämna uppgiften. Anledningen till att vi inte

vänder oss till brukarna direkt är, att vi anser det vara en garanti för att alla blanketter kommer in, om vi går via kontaktmännen. Om endast en del av dessa blanketter återkommer eller är ofullständigt ifyllda, är nämligen undersökningen mer eller mindre värdelös.

Följande anvisningar för blankettens ifyllande lämnas.

- Fråga 1** Ange arealen i hektar, *ej* i tunnland. All areal, även arrenderad mark, skall uppges.
- Fråga 2** Endast hästar, som användes i arbete, skall medtagas, alltså *ej* sådana rid- och travhästar samt avelsdjur, som *ej* användes som dragare. Om Ni inte själv har någon häst men mera regelbundet lånar eller hyr annans häst, sätt 0 som svar på fråga 2 och t. ex. »använder annans häst» under övriga anmärkningar och upplysningar!
- Fråga 3** Observera, att det gäller den *huvudsakliga* användningen. Om Ni anlitar hästarna ungefär lika mycket t. ex. i jordbruket som för annat ändamål, antecknar Ni båda användningssätten.
- Fråga 4** Här redovisas endast de traktorer, som Ni *ensam* innehar.
- Fråga 5** Om Ni använder traktor, som Ni äger tillsammans med andra jordbrukare eller som Ni lånar eller hyr av grannar, traktorförening, maskinstation etc., besvaras denna fråga med ja, eljest med nej.
- Fråga 7** Här avses samma slags hästar som i fråga 2. — *Överväg noga denna fråga! Det är av betydelse för hela undersökningens syfte, att den blir riktigt och noggrant besvarad.*
- Fråga 8** Jämför anvisningarna till fråga 3.
- Fråga 10** Här antecknar Ni ev. ytterligare uppgifter, som Ni anser kan belysa berörda förhållanden, särskilt rörande Edert framtida hästbehov.

Blanketterna bifogas i dubbla exemplar för att kontaktmännen skall kunna behålla en kopia för egen räkning.

Till sist hoppas vi, att Institutets kontaktmän med samma beredvillighet som förra gången medverkar till uppgifternas insamlande.

Stockholm i februari 1952.

JORDBRUKETS UTREDNINGSGENOMGÅNG

Första avdelningen

Folke Larsson

2/1

Yrkesfiskarens inkomster och utgifter m.m. år 1950.

I anslutning till de av statens livsmedelskommission och statens jordbruksnämnd tidigare verkställda representativa undersökningarna av yrkesfiskarens taxerade inkomster och utgifter m.m., avseende åren 1938 och 1941-1949¹⁾, har statistiska centralbyrån nu utfört en motsvarande undersökning för år 1950. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 31 mars 1951 har bl.a. denna arbetsuppgift överflyttats från jordbruksnämnden till statistiska centralbyrån.

Som material för undersökningen ha från länsstyrelserna införskaffats självdeklARATIONER, avseende inkomståret 1950, för samma yrkesfiskare, som på representativ väg utvalts att ingå i tidigare undersökningar. Av olika skäl ha fullt användbara uppgifter icke kunnat erhållas för ett mindre antal i undersökningen tidigare ingående fiskare. Materialet har därför i år liksom närmast föregående år måst något reduceras beträffande vissa led i bearbetningen. I övrigt ha även mindre kompletteringar företagits. Dessa mindre förändringar av primärmaterialet torde dock icke nämnvärt inverka på de redovisade resultatens jämförbarhet med tidigare års. I undersökningens huvuddel ingå i år liksom i fjol deklARATIONER för 1860 yrkesfiskare, utgörande 13.6 % av landets år 1938 redovisade yrkesfiskare.

I detta sammanhang vill centralbyrån meddela, att det är ämbetsverkets avsikt att med hjälp av uppgifter från den lokala fiskeriedistributionen och fiskarens organisationer göra ett aktuellt på modern samplingmetodik grundat urval av yrkesfiskare, vilket i fortsättningen skall ligga till grund för undersökningar av detta slag. I samband härmed ämnar centralbyrån även i övrigt ompröva metoderna för dessa undersökningar. Här föreliggande undersökning för år 1950 torde därför vara den sista, som oförändrat utföres enligt hittills använda metoder.

1) Redogörelser härför ha lämnats i Jordbruksekonomiska Uppgifter nr 7 år 1945, nr 5 år 1946, nr 5 år 1947, nr 6 år 1948, nr 6 år 1949 och nr 6 år 1950 samt i Jordbruksekonomiska Meddelanden nr 7 år 1951.

Resultaten av föreliggande undersökning ha liksom fjolårets redovisats på ett något annorlunda sätt, än som skett vid tidigare undersökningar. Tabellerna upptaga sålunda icke längre den tidigare använda grupperingen efter bruttointäkter respektive beräknade kontanta nettointäkter av fiske år 1938. Summor och medeltal av bruttointäkter, nettointäkter och kostnader m.m. i absoluta och relativa tal redovisas endast områdesvis för åren 1948, 1949 och 1950.

A. Yrkesfiskarens inkomster och utgifter.

För beräkning av fiskarens inkomster och de däremot svarande kostnaderna ha endast de deklarationer kunnatläggas till grund, som lämnat fullständig redovisning av fisket. Alla de deklarationer, som endast angivit netto av fiske, ha måst utgällas vid denna bearbetning. Riskerna av denna minskning i materialet ha motverkats av en begränsad områdesindelning. Antalet bearbetade deklarationer med fullständig redovisning uppgick under åren 1948-1950 till 932.

I tabell 1 redovisas bruttointäkt av fiske, kostnader för fiske, beräknat kontant netto av fiske samt summa taxerad nettointäkt dels i medeltal och dels totalt för samtliga i undersökningen ingående yrkesfiskare med fullständig redovisning av fisket. Tabellen visar fiskets ekonomiska utveckling under åren 1948-1950 inom olika områden.

I jämförelse med år 1947 karakteriserades år 1948 av en allmän förbättring i fråga om fiskets lönsamhet; detta år torde närmast kunna jämföras med det för fisket gynnsamma året 1943. Under år 1949 inträffade åter en försämring, och inom de områden, där intäkterna av fisket sjönko mest, ägde en nedgång till 1947 års inkomstläge rum. Under år 1950 minskade nettointäkterna av fiske ytterligare på Ostkusten och framför allt på Västkusten. Fisket på södra Östersjökusten samt insjöfisket däremot visa i jämförelse med år 1949 en viss förbättring.

I tablå A belysas de inbördes relationerna mellan bruttointäkt, kostnader och netto av fiske.

Av tablå framgår, att kostnadernas relativa andel av bruttointäkten år 1950 varierar mellan 35 och 50 procent för ifrågavarande områden. Under åren 1948 och 1949 konsta-

terades en fortgående stegring av de relativa kostnaderna för samtliga områden utom Västkusten, där kostnadernas andel något minskades. År 1950 visar en motsatt utveckling; då ha nämligen de relativa kostnaderna något ökat för Västkusten, medan en nedgång konstateras för de övriga områdena.

Det bör observeras, att tabell 1 liksom tablån ger en ofullständig bild av västkustfisket, då havsfisket i egentlig mening, som bedrivs i båtlag med samfälld inkomst- och kostnadsredovisning för hela båtlaget, icke är representerat i primärmaterialet för dessa sammanställningar. Beträffande båtlagsfisket hänvisas till avdelning C.

B. Yrkesfiskarens nettointäkter och förmögenhet.

Bearbetningen i detta hänseende har kunnat baseras på hela det tillgängliga deklarationsmaterialet, enär de tidigare under A berörda bristfälligheterna i vissa deklarationer endast gälla bruttointäkt- och kostnadsredovisningarna. Områdesindelningen har därför kunnat göras mera detaljerad och anslutas till den officiella statistikens fiskeridistrikt och naturliga jordbruksområden.

Yrkesfiskarens beräknade kontanta netto av fiske, taxerad nettointäkt och förmögenhetsställning redovisas i tabell 2. Någon storleksgruppering med hänsyn till beräknat kontant netto av fiske har, som tidigare nämnts, ej genomförts.

Såsom framgår av tabell 2 är medelinkomsten av fiske avsevärt större på Västkusten än inom övriga områden. Uppsala, Stockholms och Södermanlands län samt insjöfisket i Vänern och Vättern uppvisa det lägsta nettot av fiske. En sammanfattande bild av utvecklingen beträffande yrkesfiskarens inkomst- och förmögenhetsförhållanden inom olika områden under åren 1948-1950 erhålls av tablå B.

Som synes av tablån minskade nettoinkomsten av fisket under år 1949 främst för Norrlandskusten, södra Östersjö-kusten och Västkusten, som uppvisade en nedgång till 1947 års inkomstläge eller därunder. Även insjöfisket försämrades under år 1949 men var dock bättre än under år 1947. Under år 1950 har fiskets lönsamhet ytterligare försämrats, särskilt för Norrland och Västkusten; en mindre nedgång i det beräknade nettot av fisket har förekommit i Uppsala, Stockholms och Södermanlands län, Kalmar

läns södra del, Blekinge och Kristianstads län samt **beträffande insjöfisket i Vänern och Vättern.**

För övriga områden, särskilt Östergötlands län och Kalmar läns norra del framträder en markerad förbättring under år 1950 av inkomsterna av fisket. Den för sistnämnda områden konstaterade inkomstförbättringen torde förklaras av att strömmingsfisket, som dominerar inom detta kustområde, givit bättre resultat under år 1950 än under år 1949.

Under år 1950 har icke någon mer framträdande förändring skett i fiskarenas förmögenhetsställning.

För att erhålla underlag för en jämförelse mellan yrkesfiskarenas och jordbrukarnas ekonomiska förhållanden har i tabell 3 gjorts en fördelning av antalet fiskare med hänsyn tagen till storleken av de taxerade nettointäkterna samt en motsvarande fördelning av antalet självägande jordbrukare med en åkerareal av högst 30 hektar åker. Uppgifterna för jordbrukare ha erhållits från en liknande deklara-tionsundersökning beträffande dessa, för vilken redogörelse lämnats i nr 5/1952 av denna tidskrift.

För jordbrukarna konstateras en gynnsammare inkomstfördelning än för fiskarena. Detta gäller samtliga områden med undantag för Västkusten, där fisket ofta bedrivs i stor skala, varför en direkt jämförelse mellan jordbruk och fiske är svår att göra för detta område.

I anslutning till tabell 3 ha kvartil- och medianinkomster för fiskarena respektive jordbrukarna beräknats. Resultaten redovisas i tabell 4. Tabellen ger en kompletterande bild av de två yrkesgruppernas inkomstfördelning.

För att ytterligare belysa yrkesfiskarenas ekonomiska förhållanden i jämförelse med jordbrukarnas har i tabell 5 fiskarenas medelinkomst och genomsnittliga förmögenhet sammanställts med motsvarande tal för jordbrukare inom olika storleksgrupper mellan 2 och 30 hektar åker. Av tabellen framgår, att yrkesfiskarena i inkomst- och förmögenhetshänseende för år 1950 genomsnittligt sett äro närmast jämförbara med jordbrukare i lägsta storleksgruppen, 2-5 hektar åker. Jordbrukare med större areal redovisa väsentligt högre inkomst- och förmögenhet än fiskarena. Västkustfiskarena utgöra dock ett undantag härifrån.

C. Båtlagsfisket inom vissa kommuner av Göteborgs och Bohus län.

För att erhålla en fullständigare redovisning av västkustfisket ha för åren 1943-1950 specialundersökningar utförts för kommunerna Öckerö, Styrso, Smögen, Tjarnö och Tanum i Göteborgs och Bohus län, för vilka från länsstyrelsen införskaffats samtliga självdeklarationer, som avgivits av yrkesfiskare för berörda år. Det är i första hand de av taxeringsmyndigheterna infordrade s.k. båtbilagorna, som använts i föreliggande avsnitt av deklara-tionsundersökningen. Sammanlagt ha för år 1950 bearbetats bilagor för 534 båtlag.

Ett sammandrag av båtbilagornas uppgifter rörande bruttointäkter, kostnader, nettointäkter och utdelning på båt- och redskapslotter samt manslotter ("arbetslotter") åren 1948-1950 framlägges i tabell 6. Den tidigare genomförda storleksgrupperingen efter bruttoförsäljningssumman har uteslutits. Tabellen redovisar dels summor för samtliga i undersökningen ingående båtlag, dels medeltal per båtlag med indextal (1948=100) för de olika posterna.

Under år 1948 ökade båtlagens nettointäkter avsevärt, varvid ökningen i första hand hänförde sig till de större och medelstora båtarna. Under år 1949 försämrades båtlagsfiskets lönsamhet. Inom Öckerö och Smögens kommuner sjönko nettointäkterna till 1947 års nivå, under det att för Styrso, Tjarnö och Tanum tillbakagången var mindre stark. Under år 1950 har båtlagsfiskets lönsamhet ytterligare försämrats inom samtliga undersökta kommuner med undantag av Öckerö, som uppvisar ungefär oförändrade nettointäkter.

Beträffande utdelningen på båt- och redskapslotter respektive arbetslotter konstaterades under år 1949 en starkare minskning för de förra än för de senare, vilket innebar, att båt- och redskapslotterna erhöilo mindre relativ andel av båtlagens nettointäkter under detta år än under år 1948. Detta sammanhängde delvis med att utgifterna för underhåll av båt och redskap liksom värdeminskningssavdragen i regel ökade, relativt sett, under år 1949 i jämförelse med år 1948. Utgifterna för olja, is, lådor och frakter, proviant m.m. visade inga nämndvärda förändringar i förhållande till bruttointäkten under nämnda år.

Under år 1950 har utdelningen på båt- och redskapslotter respektive arbetslotter ytterligare minskat inom samtliga kommuner med undantag för Öckerö, där arbetslotterna uppvisa en något ökad utdelning. De under året ökade kostnaderna för olja och avgifter liksom även de ökade värdeminskningsavdragen torde till en del ha orsakat denna ytterligare minskning. Kostnaderna för is, lådor, proviant m.m. samt utgifterna för underhåll av båt och redskap äro i stort sett oförändrade i jämförelse med år 1949, vilket framgår av tabell 7, där båtlagens kostnader och nettointäkter i procent av bruttointäkten sammanställts för åren 1948-1950.

Tabell 6 visar nettointäkterna per båtlag, fördelade på båt- och redskapsdel respektive arbetsdel. För att belysa även de enskilda båtlagsfiskarens inkomst- och förmögenhetsförhållanden har en sammanställning gjorts i tabell C av taxerade nettointäkter och deklarerad förmögenhet i medeltal per båtlagsfiskare inom ifrågavarande fem kommuner.

Tablån visar högre nettointäkter och större behållen förmögenhet för deltagare i båtlagsfiske inom Öckerö och Styrso än inom de övriga tre kommunerna. Beträffande utvecklingen under år 1950 konstateras, att båtlagsfiskarens taxerade nettointäkt sjunkit i förhållande till år 1949 inom Styrso, Smögen, Tjärnö och Tanum, medan fiskarna inom Öckerö redovisa oförändrat inkomstläge. Stockholm den 21 juni 1952.

På kungl. statistiska centralbyråns vägnar:

Otto Zetterberg
(Otto Zetterberg)

Tage Zander
(Tage Zander)

Tablå A. Kostnader, beräknat kontant netto och taxerat netto av fiske i procent av bruttointäkten av fiske åren 1948, 1949 och 1950 enligt de i undersökningen ingående deklarationerna med fullständig redovisning av fisket.

	1948	1949	1950
<u>Saltsjöfiske</u>			
1. Ostkusten (med Norrlandskusten)			
Bruttointäkt	100.0	100.0	100.0
Kostnader	42.1	44.0	43.2
Beräknat kontant netto	57.9	56.0	56.8
Taxerat netto av fiske	50.7	47.6	48.9
2. Södra Östersjö- och Öresundskusten			
Bruttointäkt	100.0	100.0	100.0
Kostnader	47.1	50.2	48.9
Beräknat kontant netto	52.9	49.8	51.1
Taxerat netto av fiske	48.8	44.6	46.7
3. Västkusten (utom båtlagsfiske)			
Bruttointäkt	100.0	100.0	100.0
Kostnader	35.6	34.5	35.3
Beräknat kontant netto	64.4	65.5	64.7
Taxerat netto av fiske	62.7	64.0	63.2
<u>Insjöfiske</u>			
4. Mälaren, Hjälmaren, Vänern och Vättern			
Bruttointäkt	100.0	100.0	100.0
Kostnader	39.4	42.3	40.8
Beräknat kontant netto	60.6	57.7	59.2
Taxerat netto av fiske	58.3	55.1	56.8

Tablå B. Beräknat kontant netto av fiske, summa taxerad nettointäkt och behållen förmögenhet.

Indextal, år 1948 = 100

	Beräknat netto av fiske		Summa taxerad nettointäkt		Behållen förmögenhet	
	1949	1950	1949	1950	1949	1950
<u>Saltsjöfiske</u>						
1. Norrland	85.7	77.0	94.5	91.8	100.8	98.9
2. Uppsala, Stockholms och Södermanlands län	99.5	95.5	104.5	106.6	102.7	103.2
3. Östergötlands och norra Kalmar län	94.6	106.6	95.5	106.5	99.4	98.3
4. Öland och Gotland	85.8	87.1	92.3	99.7	94.1	94.4
5. Södra Kalmar, Blekinge och Kristianstads län 1)	83.1	81.0	82.6	84.1	98.3	98.1
6. Malmöhus län och södra Halland 2)	86.3	91.7	90.8	98.9	101.8	102.9
7. Norra Halland, Göteborgs och Bohus län	79.8	70.5	83.0	76.5	98.7	96.3
<u>Insjöfiske</u>						
8. Mälaren och Hjälmaren	89.2	92.9	94.6	102.1	105.3	104.1
9. Vänern och Vättern	93.9	88.1	97.8	95.6	102.8	104.5

1) Ej Öland och Bjärehalvön

2) Även Bjärehalvön

Tablå C. Båtlagsfiskarens taxerade nettointäkter och behållna förmögenhet,
kr. i medeltal per fiskare.

		Antal bearbe- tade själv- deklara- tioner	Taxerad nettointäkt			Behållen förmögen- het
			av fiske	av övriga förvärvs- källor	Summa	
Öckerö	1948	1 077	10 108	403	10 511	19 959
	1949	1 114	7 270	398	7 668	17 821
	1950	1 167	7 272	443	7 715	16 892
Styrsö	1948	411	8 898	96	8 994	16 809
	1949	442	8 225	228	8 453	17 603
	1950	440	7 279	376	7 655	16 742
Smögen	1948	307	7 866	543	8 409	14 096
	1949	321	5 027	626	5 653	14 263
	1950	287	4 395	508	4 903	13 123
Tjärnö	1948	212	6 445	496	6 941	12 873
	1949	207	5 390	337	5 727	10 684
	1950	230	4 082	389	4 471	11 483
Tanum	1948	207	4 069	646	4 715	9 563
	1949	153	4 324	596	4 920	10 341
	1950	168	3 723	466	4 189	9 980

Tabell 1. Bruttointäkt av fiske, kostnader för fiske, beräknat kontant netto av fiske samt summa taxerad nettointäkt enligt i materialet ingående yrkesfiskare med fullständig redovisning av fisket åren 1948, 1949 och 1950.

		Medeltal per yrkesfiskare				Summa för samtliga med fullständig redovisning av fisket		
		Genomsnitt för åren 1948-50	1948	1949	1950	1948	1949	1950
<u>Saltsjöfiske</u>								
1. Ostkusten (med Norrlandskusten)								
Bruttointäkt av fiske	kronor	4 331	4 597	4 277	4 120	2 041 131	1 899 077	1 829 398
	index	100.0	106.1	98.8	95.1			
	"		100.0	93.0	89.6			
Kostnader	kronor	1 865	1 935	1 880	1 779	859 320	834 871	789 760
	index	100.0	103.8	100.8	95.4			
	"		100.0	97.2	91.9			
Beräknat kontant netto	kronor	2 467	2 662	2 397	2 341	1 181 811	1 064 206	1 039 638
	index	100.0	107.9	97.2	94.9			
	"		100.0	90.0	87.9			
Summa taxerad nettointäkt	kronor	3 593	3 650	3 515	3 615	1 620 480	1 561 841	1 605 195
	index	100.0	101.6	97.8	100.6			
	"		100.0	96.3	99.0			
Antal bearbetade deklarationer		444	444	444	444			
2. Södra Östersjö- och Öresundskusten								
Bruttointäkt av fiske	kronor	6 622	7 310	6 306	6 249	1 893 308	1 633 165	1 618 442
	index	100.0	110.4	95.2	94.4			
	"		100.0	86.3	85.5			
Kostnader	kronor	3 224	3 446	3 166	3 059	892 459	819 988	792 150
	index	100.0	106.9	98.2	94.9			
	"		100.0	91.9	88.8			
Beräknat kontant netto	kronor	3 398	3 864	3 140	3 190	1 000 849	813 177	826 292
	index	100.0	113.7	92.4	93.9			
	"		100.0	81.3	82.6			
Summa taxerad nettointäkt	kronor	4 257	4 650	3 933	4 189	1 204 267	1 018 692	1 084 998
	index	100.0	109.2	92.4	98.4			
	"		100.0	84.6	90.1			
Antal bearbetade deklarationer		259	259	259	259			

Tabell 1 (forts.)

		Medeltal per yrkesfiskare			Summa för samtliga med fullständig redovisning av fisket			
		Genomsnitt för åren 1948-50	1948	1949	1950	1948	1949	1950
3. Västkusten (utom båtlagsfiske)								
Bruttointäkt av fiske	kronor	4 138	4 303	4 249	3 862	520 696	514 162	467 301
	index	100.0	104.0	102.7	93.3			
	"		100.0	98.7	89.8			
Kostnader	kronor	1 456	1 534	1 468	1 365	185 650	177 644	165 147
	index	100.0	105.4	100.8	93.8			
	"		100.0	95.7	89.0			
Beräknat kontant netto	kronor	2 682	2 769	2 781	2 497	335 046	336 518	302 154
	index	100.0	103.2	103.7	93.1			
	"		100.0	100.4	90.2			
Summa taxerad nettointäkt	kronor	3 430	3 517	3 515	3 257	425 530	425 368	394 146
	index	100.0	102.5	102.5	95.0			
	"		100.0	99.9	92.6			
Antal bearbetade deklarationer		121	121	121	121			
<u>Insjöfiske</u>								
4. Mälaren, Hjälmarén, Vänern och Vättern								
Bruttointäkt av fiske	kronor	3 824	3 798	3 858	3 815	410 235	416 702	411 949
	index	100.0	99.3	100.9	99.8			
	"		100.0	101.6	100.4			
Kostnader	kronor	1 562	1 496	1 632	1 558	161 590	176 249	168 243
	index	100.0	95.8	104.5	99.7			
	"		100.0	109.1	104.1			
Beräknat kontant netto	kronor	2 262	2 302	2 226	2 257	248 645	240 453	243 706
	index	100.0	101.8	98.4	99.8			
	"		100.0	96.7	98.0			
Summa taxerad nettointäkt	kronor	3 418	3 416	3 352	3 487	368 883	361 987	376 572
	index	100.0	99.9	98.1	102.0			
	"		100.0	98.1	102.1			
Antal bearbetade deklarationer		108	108	108	108			

2
Tabell 4. Beräknat kontant netto av fiske, taxerad nettointäkt och förmögenhetsställ-
ning åren 1948, 1949 och 1950, medeltal per yrkesfiskare och summa för
samtliga i undersökningen ingående yrkesfiskare.

4.

				Antal bearbe- tade dekla- ratio- ner	Beräknat kontant netto av fiske, kronor	Taxerad		nettointäkt, kronor	Förmögenhet, kronor					
						av fastig- het	av övriga förvärvs- källor 3)		Summa	Fastig- heter	Båtar och redskap	Övriga till- gångar	Summa till- gångar	Summa skulder
Saltsjöfiske														
1. Norrland	Medeltal per fiskare	1948		2 981	391	3 261	3 652	4 492	2 497	5 119	12 108	1 621	10 487	
	"	1949		2 555	476	2 974	3 450	4 663	2 505	5 274	12 442	1 873	10 569	
	"	1950		2 294	446	2 907	3 353	4 861	2 661	5 181	12 703	2 330	10 373	
	Samtliga	1948	236	703 602	92 213	769 641	861 854	1059 950	589 366	1208 098	2857 414	382 496	2474 918	
	"	1949	236	602 908	112 216	701 933	814 149	1100 450	591 091	1244 622	2936 163	441 924	2494 239	
	"	1950	236	541 380	105 292	685 994	791 286	1147 290	628 031	1222 662	2997 983	549 891	2448 092	
2. Uppsala, Stockholms och Söder- manlands län	Medeltal per fiskare	1948		1 814	672	2 723	3 395	5 270	2 715	3 918	11 903	1 928	9 975	
	"	1949		1 805	810	2 739	3 549	5 434	2 906	3 936	12 276	2 036	10 240	
	"	1950		1 732	829	2 789	3 618	5 757	2 928	4 100	12 785	2 494	10 291	
	Samtliga	1948	158	286 655	106 131	430 210	536 341	832 650	428 929	619 075	1880 654	304 594	1576 060	
	"	1949	158	285 208	127 999	432 747	560 746	858 600	459 084	621 981	1939 665	321 753	1617 912	
	"	1950	158	273 682	131 053	440 604	571 657	909 700	462 580	647 785	2020 065	394 090	1625 975	
3. Östergöt- lands och norra Kal- mar län	Medeltal per fiskare	1948		2 792	1 243	2 565	3 808	8 663	3 728	8 084	20 475	3 052	17 423	
	"	1949		2 640	1 227	2 411	3 638	9 029	3 643	8 088	20 760	3 435	17 325	
	"	1950		2 977	1 014	3 042	4 056	9 050	3 684	8 138	20 872	3 753	17 119	
	Samtliga	1948	140	390 942	174 047	359 137	533 184	1212 831	521 858	1131 790	2866 479	427 214	2439 265	
	"	1949	140	369 530	171 792	337 566	509 358	1264 087	510 064	1132 313	2906 464	480 909	2425 555	
	"	1950	140	416 796	142 019	425 835	567 854	1266 952	515 779	1139 326	2922 057	525 430	2396 627	
4. Öland och Gotland	Medeltal per fiskare	1948		2 551	654	2 795	3 449	4 514	2 993	4 674	12 181	1 361	10 820	
	"	1949		2 189	682	2 502	3 184	4 342	2 955	4 500	11 797	1 615	10 182	
	"	1950		2 221	676	2 761	3 437	4 529	2 713	4 979	12 221	2 009	10 212	
	Samtliga	1948	62	158 178	40 526	173 311	213 837	279 900	185 542	289 786	755 228	84 390	670 838	
	"	1949	62	135 709	42 258	155 139	197 397	269 200	183 224	278 969	731 393	100 103	631 290	
	"	1950	62	137 718	41 936	171 172	213 108	280 800	168 179	308 733	757 712	124 547	633 165	
5. Södra Kal- mar, Blekinge och Kristi- anstads län ¹⁾	Medeltal per fiskare	1948		4 578	371	4 731	5 102	7 695	4 028	8 190	19 913	3 024	16 889	
	"	1949		3 804	265	3 948	4 213	7 456	4 123	8 492	20 071	3 461	16 610	
	"	1950		3 707	231	4 059	4 290	7 232	4 110	8 579	19 921	3 357	16 564	
	Samtliga	1948	149	682 156	55 224	704 929	760 153	1146 574	600 165	1220 305	2967 044	450 577	2516 467	
	"	1949	149	566 734	39 572	588 216	627 788	1110 907	614 401	1265 357	2990 665	515 731	2474 934	
	"	1950	149	552 343	34 386	604 840	639 226	1077 557	612 419	1278 208	2968 184	500 112	2468 072	
6. Malmöhus län och söd- ra Halland ²⁾	Medeltal per fiskare	1948		3 095	214	3 806	4 020	5 584	2 462	7 572	15 618	2 583	13 035	
	"	1949		2 672	276	3 375	3 651	5 850	2 560	7 643	16 053	2 788	13 265	
	"	1950		2 837	243	3 732	3 975	5 863	2 187	7 964	16 014	2 600	13 414	
	Samtliga	1948	168	520 042	35 955	639 356	675 311	938 185	413 556	1272 029	2623 770	433 912	2189 858	
	"	1949	168	448 829	46 273	567 021	613 294	982 785	430 115	1284 055	2696 955	468 377	2228 578	
	"	1950	168	476 540	40 873	626 882	667 755	985 081	367 384	1337 942	2690 407	436 919	2253 488	
7. Norra Hal- land, Göteborgs och Bohus län	Medeltal per fiskare	1948		6 361	85	7 157	7 242	5 106	7 112	11 337	23 555	1 899	21 656	
	"	1949		5 074	114	5 897	6 011	5 160	6 935	11 360	23 455	2 084	21 371	
	"	1950		4 484	171	5 366	5 537	5 468	7 438	10 837	23 743	2 885	20 858	
	Samtliga	1948	778	4948 967	66 457	5567 803	5634 260	3972 514	5533 233	8820 061	18325 808	1477 851	16847 957	
	"	1949	778	3947 728	88 745	4587 555	4576 300	4014 497	5395 547	8838 163	18248 207	1621 467	16626 740	
	"	1950	778	3488 835	133 426	4174 559	4307 985	4254 060	5787 003	8431 311	18472 374	2245 053	16227 321	

1) Ej Öland och Bjärehalvön

2) Även Bjärehalvön

3) Inklusivt fiske

1) Ej Öland och Bjärehalvön

2) Även Bjärehalvön

3) Inklusive fiske

				Antal bearbe- tade dekla- ratio- ner	Beräknat kontant netto av fiske, kronor	Taxerad		nettointäkt, kronor	Förmögenhet, kronor					
						av fastig- het	av övriga förvärvs- källor		Summa	Fastigheter	Båtar och redskap	Övriga till- gångar	Summa till- gångar	Summa skulder
<u>Insjöfiske</u>														
8. Mälaren	Medeltal per fiskare	1948			2 353	1 459	2 174	3 633	6 044	1 845	6 511	14 400	3 947	10 453
och Hjälmaren	" " "	1949			2 099	1 389	2 049	3 438	6 576	2 044	6 352	14 972	3 965	11 007
	" " "	1950			2 187	1 509	2 201	3 710	6 663	2 087	6 462	15 212	4 329	10 883
	Samtliga	1948	81		190 630	118 196	176 040	294 236	489 550	149 428	527 443	1166 421	319 717	846 704
	"	1949	81		169 992	112 496	165 989	278 485	532 650	165 589	514 498	1212 737	321 131	891 606
	"	1950	81		177 175	122 219	178 301	300 520	539 700	169 018	523 417	1232 135	350 613	881 522
9. Vätern	Medeltal per fiskare	1948			2 143	686	2 507	3 193	5 940	1 743	5 631	13 314	2 237	11 077
och Vättern	" " "	1949			2 012	717	2 405	3 122	6 460	1 685	5 661	13 806	2 414	11 392
	" " "	1950			1 888	701	2 353	3 054	6 731	1 779	6 103	14 613	3 040	11 573
	Samtliga	1948	88		188 569	60 376	220 588	280 964	522 708	153 399	495 533	1171 640	196 851	974 789
	"	1949	88		177 040	63 144	211 631	274 775	568 450	148 314	498 125	1214 889	212 408	1002 481
	"	1950	88		166 144	61 709	207 008	268 717	592 325	156 539	537 059	1285 923	267 533	1018 390

Tabell 6. Procentuell fördelning av antalet yrkesfiskare och självägande jordbrukare (med en åkerareal å högst 30 hektar) efter samtliga taxerade nettointäkter.

	Antal i under- sökning- en ingå- ende yr- kesutövare	Procentuell fördelning efter samtliga taxerade nettointäkter										Samt- liga	Därav		
		högst 1000 kr	1001- 2000 kr	2001- 3000 kr	3001- 4000 kr	4001- 5000 kr	5001- 6000 kr	6001- 7000 kr	7001- 8000 kr	8001- 10000 kr	över 10000 kr		högst 3000 kr	3001- 6000 kr	över 6000 kr
Saltsjöfiske															
1. Norrland															
a) fiskare															
År 1948	236	2	17	22	22	18	11	5	1	1	1	100	41	51	8
" 1949	236	3	15	29	23	17	5	4	1	2	1	100	47	45	8
" 1950	236	2	16	29	25	17	6	2	1	1	1	100	47	48	5
b) jordbrukare															
År 1948	1 551	2	5	12	19	19	14	10	6	7	6	100	19	52	29
" 1949	1 559	1	3	10	17	19	18	12	8	6	6	100	14	54	32
" 1950	1 425	1	4	11	17	19	16	12	7	6	7	100	16	52	32
2. Uppsala, Stockholms och Södermanlands län															
a) fiskare															
År 1948	158	1	18	26	24	17	6	5	2	1	-	100	45	47	8
" 1949	158	3	14	28	17	20	10	4	1	2	1	100	45	47	8
" 1950	158	1	17	23	24	16	9	4	2	3	1	100	41	49	10
b) jordbrukare															
År 1948	357	1	3	9	14	20	16	13	9	8	7	100	13	50	37
" 1949	368	1	2	10	12	18	17	13	9	10	8	100	13	47	40
" 1950	345	1	2	7	11	19	15	12	10	11	12	100	10	45	45

Tabell 6 (forts.) Procentuell fördelning av antalet yrkesfiskare och självvägande jordbrukare (med en åkerareal å högst 30 hektar) efter samtliga taxerade nettointäkter.

	Antal i under- sökning- en ingå- ende yr- kesutövare	Procentuell fördelning efter samtliga taxerade nettointäkter										Samt- liga	Därav		
		högst 1000 kr	1001- 2000 kr	2001- 3000 kr	3001- 4000 kr	4001- 5000 kr	5001- 6000 kr	6001- 7000 kr	7001- 8000 kr	8001- 10000 kr	över 10000 kr		högst 3000 kr	3001- 6000 kr	över 6000 kr
Saltsjöfiske															
3. Östergötlands och Norra Kalmar län															
a) fiskare															
År 1948	140	2	17	19	20	20	10	6	2	2	2	100	38	50	12
" 1949	140	1	14	25	21	17	14	6	1	1	-	100	40	52	8
" 1950	140	1	11	21	19	17	13	9	4	3	2	100	33	49	18
b) jordbrukare															
År 1948	150	1	6	12	13	17	15	11	11	6	8	100	19	45	36
" 1949	147	-	3	11	16	14	16	10	7	13	10	100	14	46	40
" 1950	139	2	2	9	14	16	12	14	9	9	13	100	13	42	45
4. Öland och Gotland															
a) fiskare															
År 1948	62	-	13	43	14	16	5	3	2	2	2	100	56	35	9
" 1949	62	2	27	23	26	9	5	3	2	3	-	100	52	40	8
" 1950	62	8	13	29	22	13	5	5	3	2	-	100	50	40	10
b) jordbrukare															
År 1948	375	0	2	5	15	15	15	13	9	13	13	100	7	45	48
" 1949	374	0	2	3	15	16	15	13	7	12	17	100	5	46	49
" 1950	377	1	2	4	14	14	16	12	8	13	16	100	7	44	49

Tabell X (forts.) Procentuell fördelning av antalet yrkesfiskare och självägande jordbrukare (med en åkerareal å högst 30 hektar) efter samtliga taxerade nettointäkter.

	Antal i under-sökning-en ingående yrkesutövare	Procentuell fördelning efter samtliga taxerade nettointäkter										Samtliga	Därav		
		högst 1000 kr	1001-2000 kr	2001-3000 kr	3001-4000 kr	4001-5000 kr	5001-6000 kr	6001-7000 kr	7001-8000 kr	8001-10000 kr	över 10000 kr		högst 3000 kr	3001-6000 kr	över 6000 kr
<u>Saltsjöfiske</u>															
5. Södra Kalmar, Blekinge och Kristianstads län (ej Öland och Bjärehalvön)															
a) fiskare															
År 1948	149	1	13	20	15	11	13	5	5	8	9	100	34	39	27
" 1949	149	1	13	29	16	13	11	7	1	3	6	100	43	40	17
" 1950	149	2	19	22	13	18	9	4	4	2	7	100	43	40	17
b) jordbrukare															
År 1948	338	1	6	12	15	14	14	10	7	10	11	100	19	43	38
" 1949	318	1	2	9	13	15	12	14	8	14	12	100	12	40	48
" 1950	314	1	2	7	13	13	12	11	10	14	17	100	10	38	52
6. Malmöhus län och södra Halland (även Bjärehalvön)															
a) fiskare															
År 1948	168	3	18	15	27	13	7	6	3	3	5	100	36	47	17
" 1949	168	2	16	25	23	13	12	3	2	2	2	100	43	48	9
" 1950	168	1	19	20	23	12	9	8	2	1	5	100	40	44	16
b) jordbrukare															
År 1948	239	0	1	4	8	13	10	9	10	16	29	100	5	31	64
" 1949	223	1	1	4	3	7	12	12	11	17	32	100	6	22	72
" 1950	215	1	-	4	4	7	8	10	11	19	36	100	5	19	76

Tabell 6 (forts.) Procentuell fördelning av antalet yrkesfiskare och självägande jordbrukare (med en åkerareal å högst 30 hektar) efter samtliga taxerade nettointäkter.

	Antal i under- sökning- en ingå- ende yr- kesutövare	Procentuell fördelning efter samtliga taxerade nettointäkter										Samt- liga	Därav		
		högst 1000 kr	1001- 2000 kr	2001- 3000 kr	3001- 4000 kr	4001- 5000 kr	5001- 6000 kr	6001- 7000 kr	7001- 8000 kr	8001- 10000 kr	över 10000 kr		högst 3000 kr	3001- 6000 kr	över 6000 kr
<u>Saltsjöfiske</u>															
7. Norra Halland, Göteborgs och Bohus län															
a) fiskare															
År 1948	778	2	9	16	11	8	5	7	6	8	28	100	27	24	49
" 1949	778	2	8	16	13	9	11	11	7	10	13	100	26	33	41
" 1950	778	2	10	18	15	11	9	8	7	8	12	100	30	35	35
b) jordbrukare															
År 1948	355	1	5	11	22	20	13	13	7	6	2	100	17	55	28
" 1949	350	-	2	11	18	18	16	14	10	8	3	100	13	52	35
" 1950	341	-	3	8	16	18	17	14	9	10	5	100	11	51	38
<u>Insjöfiske</u>															
8. Mälaren och Hjälmaren															
a) fiskare															
År 1948	81	2	19	21	24	12	10	2	4	6	-	100	42	46	12
" 1949	81	5	17	32	14	16	6	4	2	4	-	100	54	36	10
" 1950	81	4	10	29	23	16	4	8	1	4	1	100	43	43	14
b) jordbrukare															
År 1948	451	1	3	6	14	18	17	14	9	10	8	100	10	49	41
" 1949	460	1	2	7	14	16	18	13	10	10	9	100	10	48	42
" 1950	451	-	2	6	11	17	16	13	9	13	13	100	8	44	48

3
 Tabell 8 (forts.) Procentuell fördelning av antalet yrkesfiskare och självägande jordbrukare (med en åkerareal å högst 30 hektar) efter samtliga taxerade nettointäkter.

	Antal i under- sökning- en ingå- ende yr- kesutövare	Procentuell fördelning efter samtliga taxerade nettointäkter										Samt- liga	Därav		
		högst 1000 kr	1001- 2000 kr	2001- 3000 kr	3001- 4000 kr	4001- 5000 kr	5001- 6000 kr	6001- 7000 kr	7001- 8000 kr	8001- 10000 kr	över 10000 kr		högst 3000 kr	3001- 6000 kr	över 6000 kr
<u>Insjöfiske</u>															
9. Vänern och Vättern															
a) fiskare															
År 1948	88	1	21	32	17	16	6	5	2	-	-	100	54	39	7
" 1949	88	5	23	27	20	10	10	2	2	1	-	100	55	40	5
" 1950	88	7	19	30	21	9	11	2	1	-	-	100	56	41	3
b) jordbrukare															
År 1948	583	2	6	15	19	19	13	12	5	6	3	100	23	51	26
" 1949	545	-	5	12	21	20	14	8	8	7	5	100	17	55	28
" 1950	553	-	4	12	18	16	16	11	8	8	7	100	16	50	34

7
 Tabell 7. Median- och kvartil tal av samma taxerad nettointäkt för yrke fiskare c självägande jordbrukare
 (med en åkerareal av högst 30 hektar åker). 7

	Nedre kvartil, kronor			Median, kronor			Övre kvartil, kronor		
	1948	1949	1950	1948	1949	1950	1948	1949	1950
<u>Saltsjöfiske</u>									
1. Norrland									
a) fiskare	2 291	2 284	2 342	3 499	3 127	3 123	4 460	4 210	4 094
b) jordbrukare	3 317	3 671	3 573	4 669	4 954	4 393	6 321	6 529	6 507
2. Uppsala, Stockholms och Södermanlands län									
a) fiskare	2 202	2 250	2 358	3 191	3 201	3 267	4 390	4 574	4 545
b) jordbrukare	3 894	3 981	4 165	5 077	5 282	5 576	6 910	7 341	7 445
3. Östergötlands och norra Kalmar län									
a) fiskare	2 479	2 473	2 525	3 632	3 393	3 358	4 865	4 708	5 494
b) jordbrukare	3 476	3 683	3 823	5 110	5 351	5 360	6 908	7 386	7 729
4. Öland och Gotland									
a) fiskare	2 245	1 845	2 144	2 734	2 874	2 971	4 041	3 916	4 141
b) jordbrukare	4 233	4 250	4 428	5 847	5 889	5 931	8 121	8 628	8 530
5. Södra Kalmar, Blekinge och Kristianstads län									
a) fiskare	2 602	2 487	2 142	4 114	3 434	3 546	6 481	5 133	5 146
b) jordbrukare	3 350	3 992	4 163	5 070	5 767	6 103	7 345	8 041	7 991
6. Malmöhus län och södra Halland									
a) fiskare	2 347	2 247	2 283	3 425	3 270	3 439	4 838	4 688	5 035
b) jordbrukare	4 941	5 790	6 119	7 328	7 681	8 496	10 452	10 794	11 739
7. Norra Hallands, Göteborgs o. Bohus län									
a) fiskare	2 910	2 958	2 676	5 849	5 156	4 348	10 565	7 671	7 190
b) jordbrukare	3 297	3 816	3 749	4 482	5 090	5 429	6 120	6 711	6 870
<u>Insjöfiske</u>									
8. Mälaren och Hjälmaren									
a) fiskare	2 322	2 117	2 457	3 470	2 817	3 208	5 254	4 364	4 394
b) jordbrukare	4 023	4 040	4 359	5 404	5 401	5 928	7 140	7 372	8 403
9. Väneren och Vättern									
a) fiskare	2 094	1 951	1 908	2 853	2 870	2 674	4 186	4 227	3 804
b) jordbrukare	3 106	3 449	3 462	4 372	4 556	4 979	6 044	6 240	6 790

1) I en serie, där nettointäktsbeloppen ordnats i stigande skala, är medianintäkten det nettointäktsbelopp, som har lika många värden över som under sig. Medianintäkten är sålunda mittvärdet. Nedre kvartilen är det belopp, som har en fjärdedel av värdena under sig och övre kvartilen är det belopp, som har en fjärdedel av värdena över sig.

2) Ej Öland och Bjärehalvön.

3) Även Bjärehalvön.

- 1) Ej Öland och Bjärehalvön
- 2) Även Bjärehalvön

5
Tabell 8 (forts.)

8 (forts.)

	Taxerad nettointäkt					Behållen förmögenhet				
	1948,	1949,	1950,	Index (1948 = 100)		1948,	1949,	1950,	Index (1948 = 100)	
	kronor	kronor	kronor	1949	1950	kronor	kronor	kronor	1949	1950
7. Norra Halland, Göteborgs och Bohus län										
a) yrkesfiskare	7 242	6 011	5 537	83.0	76.5	21 656	21 371	20 858	98.7	96.3
b) jordbrukare med åkerareal										
2 - 5 ha	3 650	4 191	4 128	114.8	113.1	21 781	22 022	23 489	101.1	107.8
5 - 10 "	4 710	5 197	5 457	110.3	115.9	29 264	29 649	30 934	101.3	105.7
10 - 20 "	5 980	6 223	6 711	104.1	112.2	43 809	42 225	43 371	96.4	99.0
20 - 30 "	7 630	9 211	9 739	120.7	127.6	60 941	62 711	68 726	102.9	112.8
<u>Insjöfiske</u>										
8. Mälaren och Hjälmaren										
a) yrkesfiskare	3 633	3 438	3 710	94.6	102.1	10 453	11 007	10 883	105.3	104.1
b) jordbrukare med åkerareal										
2 - 5 ha	3 837	3 957	4 079	103.1	106.3	14 448	15 216	16 974	105.3	117.5
5 - 10 "	4 337	4 422	4 700	102.0	108.4	20 652	21 068	21 902	102.0	106.1
10 - 20 "	5 717	6 008	6 481	105.1	113.4	35 386	35 539	37 647	100.4	106.4
20 - 30 "	7 748	7 580	8 217	97.8	106.1	47 557	48 988	49 699	103.0	104.5
9. Vänern och Vättern										
a) yrkesfiskare	3 193	3 122	3 054	97.8	95.6	11 077	11 392	11 573	102.8	104.5
b) jordbrukare med åkerareal										
2 - 5 ha	2 821	3 089	3 256	109.5	115.4	10 293	10 727	10 115	104.2	98.3
5 - 10 "	3 589	3 896	4 102	108.6	114.3	18 838	19 197	19 805	101.9	105.1
10 - 20 "	5 247	5 510	5 796	105.0	110.5	32 696	33 456	35 604	102.3	108.9
20 - 30 "	5 860	6 527	7 260	111.4	123.9	42 613	45 422	45 182	106.6	106.0

Tabell ⁷ ~~7~~. Båtlagens kostnader och nettointäkter åren 1948, 1949 och 1950 i procent av bruttointäkten. Bruttoförsäljningssumman respektive år = 100,0

		Driftskostnader				Gemensam- ma utgif- ter för underhåll m.m.	Värde- minsk- ning	Netto- intäkt
		Olja och av- gifter	Is, lå- dor och frakter m.m.	Proviant	Summa			
Öckerö	1948	11.3	11.8	1.3	24.4	14.5	2.8	58.3
	1949	11.7	12.5	1.6	25.8	17.5	4.1	52.6
	1950	14.4	13.1	1.5	29.0	17.2	5.1	48.7
Styrsö	1948	12.1	13.7	1.2	27.0	16.7	3.2	53.1
	1949	11.5	14.5	0.7	26.7	17.4	4.2	51.7
	1950	13.7	14.2	0.7	28.6	17.3	5.2	48.9
Smögen	1948	10.2	9.1	0.3	19.6	11.4	1.8	67.2
	1949	9.8	9.6	0.3	19.7	17.1	3.1	60.1
	1950	14.3	9.4	0.5	24.2	16.9	3.7	55.2
Tjärnö	1948	12.6	2.9	0.0	15.5	20.4	3.1	61.0
	1949	13.8	2.3	0.1	16.2	23.0	3.4	57.4
	1950	17.7	2.4	0.2	20.3	23.4	4.4	51.9
Tamm	1948	13.3	0.9	0.3	14.5	16.2	4.3	65.0
	1949	11.1	1.0	0.1	12.2	17.3	2.3	68.2
	1950	14.0	0.7	0.1	14.8	17.3	3.8	64.1

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

Avd. för jordbruksstatistik.

30/6

Svinräkningen den 22 oktober 1951.

Genom kungörelse den 28 september 1951 utfärdade Kungl. Maj:t bestämmelser angående uppgifter för svinräkning den 22 oktober 1951. I enlighet härmed ålåg det envar, som inom Götaland, Svealand och Gästrikland den 22 oktober 1951 innehade svin att efter anmodan av statistiska centralbyrån lämna uppgift om djurens antal. Sedan bearbetningen av materialet nu slutförts av statistiska centralbyrån, lämnas i det följande en redogörelse för räkningen och resultaten därav.

I likhet med svinräkningen i april 1951 har föreliggande räkning utförts i form av en stickprovsundersökning. Uppgifter om antalet svin ha infordrats från ett representativt urval av dels brukningsenheter och dels svininnehavare utan åkerjord. Inom centralbyrån uppgjorda förteckningar över de uppgiftsskyldiga ha tillställts vederbörande kommunala myndigheter (kristidsnämnderna eller motsvarande kommunala organ), som ombesörjt infordrandet och utfört en första granskning av uppgifterna.

I fråga om brukningsenheter med mer än 0.25 hektar åker har använts samma urval som vid räkningen i april 1951. Detta urval har omfattat 29.489 brukningsenheter eller c:a 10 % av totala antalet. Beträffande svininnehavare med högst 0.25 hektar åker har urvalet uttagits bland innehavarna av de svinbesättningar, som redovisades i denna grupp vid den totala räkningen i oktober 1950; härvid ha först samtliga vid sistnämnda tidpunkt redovisade besättningar med 6 svin eller däröver medtagits, varefter var femtonde av de övriga uttagits slumpmässigt. Denna del av urvalet har utgjort 925 besättningar. Det totala urvalet har sålunda omfattat 30 414 urvalsenheter. Beträffande uttagningen av urvalet för brukningsenheter med mer än 0.25 hektar åker hänvisas i övrigt till Jordbruksekonomiska Meddelanden nr 7:1951 (sid. 313), där redogörelse även lämnats för vissa undersökningar av urvalets giltig-

het för skattning av antalet svin.

Vid den slutliga bearbetningen ha använts 30 383 uppgifter, vilket är 99.9 % av samtliga uttagna uppgiftsskyldiga.

Skattningarna av totala antalet svin för brukningsenheter med mer än 0.25 hektar åker ha utförts med ledning av förhållandet mellan totala antalet brukningsenheter år 1949 och antalet i urvalet ingående brukningsenheter i respektive storleksgrupper. För svininnehavare med högst 0.25 hektar åker ha motsvarande beräkningar grundats på antalet uppgifter i denna grupp vid svinräkningen i oktober 1950. I båda fallen ha skattningarna utförts för varje naturligt jordbruksområde.

För att belysa den allmänna utvecklingen under det senaste året mot bakgrunden av utvecklingen under åren 1939-1950 har i följande tablå gjorts en sammanställning av antalet svinbesättningar och antalet svin i Götaland och Svealand enligt hösträkningarna under nämnda år med undantag för år 1942, då ingen räkning företogs. Uppgifter av likartat slag lämnas även i tabell 1.

Tidpunkt för räkningen	Antal besättningar med		Antal svin	
	Absolut ^{svin} antal	Index (1939=100)	Absolut antal	Index (1939=100)
30/9 1939	243 907	100.0	1 499 793	100.0
16/9 1940	250 395	102.7	1 230 664	82.1
6/10 1941	258 477	106.0	1 234 162	82.3
15/10 1943	328 951	134.9	1 293 054	86.2
16/10 1944	296 609	121.6	1 268 730	84.6
15/10 1945	282 246	115.7	1 308 140	87.2
14/10 1946	254 352	104.3	1 319 012	87.9
13/10 1947	241 597	99.1	1 441 573	96.1
1/10 1948	229 242	94.0	1 318 334	87.9
17/10 1949	215 489	88.3	1 399 375	93.3
16/10 1950	187 491	76.9	1 342 991	89.5
22/10 1951	200 956	82.4	1 378 835	91.9

Sedan år 1943, då antalet svinbesättningar var synnerligen högt till följd av den stora förekomsten av hushållssvin, har en fortgående minskning i antalet besättningar ägt rum; under år 1947 sjönk antalet under förkrigsnivån. I förhållande till år 1939 föreligger nu en minskning med nära 18 %. Under år 1951 har en mindre uppgång ägt rum i förhållande till år 1950; denna torde bl.a. stå i samband med att antalet hushållssvin åter ökat.

Trots ökat antal besättningar gick antalet svin ned under de första krigsåren, beroende på minskning i de stora besättningarna. Svinstammen har alltsedan år 1940 varit mindre än år 1939. Under år 1951 har antalet svin i Götaland och Svealand sedan närmast föregående år ökat med nära 3 %, men antalet i oktober 1951 understiger dock 1939 års antal med omkring 8 %.

För en mera detaljerad kännedom om svinbeståndets storlek samt de förändringar, som inträffat under det senaste året, hänvisas till tabell 2, där länsuppgifter lämnas rörande antalet svin vid årets representativa räkning i jämförelse med fjolårets totala räkning och 1937 års jordbruksräkning. För att belysa svinräkningens omfattning kan nämnas, att vid den senaste totala husdjursräkningen, den 1 juni 1949, redovisades omkring 94 % av landets hela svinstam inom det nu undersökta området.

Av tab. 2 framgår, att totala antalet svin i Götaland, Svealand och Gästrikland i oktober 1951 uppgick till nära 1 383 000, vilket innebär en ökning med drygt 36 000 eller nära 3 % i jämförelse med antalet vid samma tidpunkt närmast föregående år. I förhållande till år 1937 föreligger en uppgång med c:a 3 %. Fler-talet län förete ökning under det senaste året. Den relativa ökningen har varit störst i Östergötlands län (19 %). Relativt sett uppvisa även Södermanlands, Kronobergs, Gotlands, Värmlands län och Gästrikland framträdande ökning. Minskning i antalet svin har ägt rum i Stockholms, Blekinge, Hallands, Skaraborgs och Västmanlands län. Vid jämförelser med närmast föregående år bör emellertid beaktas, att redovisningen av antalet svin sannolikt ej var helt fullständig i vissa områden vid fjolårets totala räkning. I förhållande till år 1937 konstateras en betydande relativ nedgång i svinantalet för Stockholms, Södermanlands, Blekinge, Kopparbergs län och Gästrikland, medan Hallands och Skaraborgs län förete synnerligen stark ökning.

Avelssvinens antal uppgick i oktober 1951 till omkring 132 000, fördelade på 4 000 fargaltar och 128 000 modersuggor. I olikhet mot tidigare hösträkningar ha denna gång skilda uppgifter inhämtats om antalet suggor,

dräktiga första gången och antalet övriga modersuggor. Antalet fördelar sig med 27 000 på den förra gruppen och 101 000 på den senare. Endast obetydlig avvikelse från fjolårets antal föreligger för såväl fargaltarna (- 0.6 %) som modersuggorna (+ 0.6 %). På grund av viss osäkerhet i de enskilda länssiffrorna har antalet fargaltar, som uppgår till små tal, ej redovisats separat länsvis. Jämfört med år 1937 har antalet avelssvin sjunkit med drygt 4 %; minskning sedan sistnämnda år föreligger för samtliga län utom Hallands, Älvsborgs, Skaraborgs och Värmlands län.

Gödsvinen uppgick till över 1 250 000, varav nära 687 000 svin 3 månader och däröver och drygt 563 000 grisar under 3 månader. Gödsvinen ha ökat med c:a 36 000 eller nära 3 % sedan föregående år. Ökningen hänför sig helt till svin på 3 månader och däröver, som stigit i antal med nära 47 000 eller över 7 %. Med undantag för Stockholms samt Göteborgs och Bohus län uppvisa samtliga län ökning. Grisar under 3 månader ha däremot sjunkit med 11 000 eller c:a 2 %. Detta förhållande tyder på en minskad rekrytering i jämförelse med föregående höst. Vissa län, såsom Södermanlands och Östergötlands län, förete dock en väsentlig ökning även för denna grupp. I förhållande till år 1937 konstateras för hela det undersökta området likartade avvikelser som i jämförelse med år 1950.

Ur materialet till räkningen ha även uppgifter om antalet hushållssvin erhållits. Vid årets räkning utgjorde det sammanlagda antalet dylika svin omkring 207 000 mot 193 000 år 1950; ökningen motsvarar drygt 7 %. Det ökade antalet gödsvin förklaras sålunda till en del av ökad förekomst av hushållssvin. Den uppmaning, som av jordbruksorganisationerna under senare tid riktats till jordbrukarna, att hålla hushållssvin för tillgodoseende av det egna behovet, synes således ha blivit hörsammad. Av hushållssvinen har gruppen 3 månader och däröver ökat i samtliga undersökta län, för hela området drygt 10 %. Däremot har antalet grisar under 3 månader minskat i flertalet län och i hela området med 3 %.

Slutligen må framhållas, att utanför det egentliga jordbruket funnos vid höstensräkning omkring 24 000 svin (1.8 % av totala antalet svin) fördelade på 8 300 besättningar (4.1 % av samtliga besättningar).

Stockholm den 31 december 1951.

Otto Zetterberg
(Otto Zetterberg)

/ *Torsten Söderlind*
(Torsten Söderlind)

Svin- och hönsräkningen den 21 april 1952.

Genom kungörelse den 21 mars 1952 utfärdade Kungl. Maj:t bestämmelser angående uppgifter för svin- och hönsräkning den 21 april 1952. I enlighet härmed skulle räkningen omfatta Götaland, Svealand och Gästrikland; skyldig att lämna uppgift var var och en som av statistiska centralbyrån därom anmodades. Sedan bearbetningen av uppgiftsmaterialet nu slutförts, framlägger centralbyrån härmed en redogörelse för räkningen och resultaten därav.

I likhet med svin- och hönsräkningen i april 1951 har föreliggande räkning utförts i form av en stickprovsundersökning. Uppgifter om antalet svin och höns ha infordrats från ett representativt urval av dels brukningsenheter, dels svin- och hönsinnehavare utan åkerjord. Inom centralbyrån uppgjorda förteckningar över de uppgiftsskyldiga ha tillställts vederbörande kommunala myndigheter (kristidsnämnder eller motsvarande kommunala organ), som ombesörjt infordrandet och utfört en första granskning av uppgifterna. Trots att svårigheter kunde väntas uppstå till följd av den i år genomförda nya kommunindelningen, ha de kommunala myndigheterna väl ombesörjt insamlingen av uppgifterna, vilket framgår nedan av den obetydliga bortfallsprocenten.

I urvalet ha ingått samma brukningsenheter och övriga uttagna uppgiftsskyldiga som vid räkningen i april 1951. Beträffande urvalets sammansättning och uttagningen därav samt sättet för skattningarna av totala antalet svin och höns hänvisas till Jordbruksekonomiska Meddelanden nr 7:1951 (sid 313), där redogörelse även lämnats för vissa undersökningar av urvalets giltighet för skattningar av antalet svin och höns.

Vid den slutliga bearbetningen ha använts 32 995 uppgifter, vilket är 99.7 % av samtliga uttagna uppgiftsskyldiga.

Svinräkningen.

För att belysa den allmänna utvecklingen under det senaste året mot bakgrunden av utvecklingen under åren

1939-1950 har i följande tablå en sammanställning gjorts av antalet svinbesättningar och antalet svin i april åren 1939-1951, med undantag för åren 1941 och 1949, då räkningar icke företogs. De räkningar, som ägde rum i april 1939 och 1940, omfattade endast Svealand och Götaland med undantag av Gotlands, Värmlands och Kopparbergs län. På grund härav avse siffrorna i tablåen endast de län, för vilka uppgifter föreligga för ifrågavarande år.

Tidpunkt	Antal svin- besättningar	Index 1939=100	Antal svin	Index 1939=100
20/4 1939	156 388	100.0	1 155 064	100.0
20/4 1940	145 892	93.3	1 082 482	93.7
27/4 1942	159 367	101.9	744 084	64.4
19/4 1943	186 998	119.6	879 168	76.1
24/4 1944	173 171	110.7	1 011 709	87.6
16/4 1945	163 747	104.7	1 042 593	90.3
15/4 1946	151 966	97.2	1 082 246	93.7
14/4 1947	148 131	94.7	1 114 982	96.5
19/4 1948	139 588	89.3	1 080 807	93.6
17/4 1950	130 647	83.5	1 147 298	99.3
23/4 1951	132 470	84.7	1 202 849	104.1
21/4 1952	125 077	80.0	1 242 064	107.5

Antalet svinbesättningar har sjunkit sedan närmast föregående år (5.6 %); minskningen under sista året ansluter sig till den kontinuerliga nedgången i antalet besättningar under åren 1943-1950. I jämförelse med år 1939 föreligger en minskning med 20 %. Antalet svin, som sedan år 1942, med undantag för år 1948, oavbrutet stigit, uppvisar en fortsatt ökning och överstiger 1950 och 1939 års antal med resp. 3 och 8 %.

Den under perioden 1939-1952 observerade motsatta utvecklingen av antalet besättningar och antalet svin innebär, att besättningarnas storleksfördelning undergått en fortlöpande förändring och att svinstammens struktur är annorlunda nu än år 1939. För en mera detaljerad kännedom om svinbeståndets storlek samt de förändringar, som inträffat under det senaste året, hänvisas till tabell 1, där länsuppgifter lämnas rörande antalet svin av olika slag den 21 april 1952 i jämförelse med antalet vid motsvarande tidpunkt år 1951. För att belysa svinräkningens omfattning må nämnas, att vid den senaste totala husdjursräkningen, den 1 juni 1944, redovisades omkring 94 % av landets hela svinstam inom det nu undersökta området.

Av tabell 1 framgår, att totala antalet svin i det vid

Årets räkning undersökta området uppgår till 1 306 000, vilket innebär en ökning med 39 000 eller 3 % i jämförelse med år 1951. Flertalet län förte ökning under det senaste året. Relativt sett har uppgången i antalet svin varit störst i Stockholms och Örebro län (17.3 resp. 14.9 %) i absoluta tal uppvisa Malmöhus, Hallands och Skaraborgs län den största ökningen. För vissa län redovisas lägre antal svin än förra året; största minskningen har ägt rum i Blekinge samt Göteborgs och Bohus län med 12 resp. 8 %. Vid jämförelse med år 1940 konstateras synnerligen stark ökning i Hallands och Skaraborgs län (50.1 resp. 46.8 %), under det att totala antalet svin i Södermanlands, Jönköpings samt Göteborgs och Bohus län sjunkit med över 10 %.

Antalet avelssvin i april 1952, nära 159 000, fördelar sig på 4 000 fargaltar, 57 000 modersuggor, dräktiga första gången, och 98 000 övriga modersuggor. För fargaltarna föreligger endast obetydlig ökning (0.2 %) sedan föregående år, medan modersuggor, dräktiga första gången, uppvisa en stark ökning (27.6 %); övriga modersuggor däremot förte nedgång (1.2 %). Det ökade antalet suggor, dräktiga första gången, tyder på att svinstammen kan väntas öka ytterligare, vilket torde sammanhånga med höjningen av fläskpriserna. På grund av viss osäkerhet i de enskilda länssiffrorna har antalet fargaltar, som äro små tal, ej redovisats separat länsvis.

Antalet gödsvin, nära 1 148 000, varav 555 000 svin 3 månader och däröver och 593 000 grisar under 3 månader, har ökat i antal med 28 000 (2.5 %). Ökningen hänför sig helt till svin på 3 månader och däröver, som ökat med 48 000 (9.5 %), medan grisar under 3 månader sjunkit i antal med 20 000 (3.2 %). Liknande utveckling konstateras för flertalet län. I några län, såsom Stockholms, Södermanlands och Örebro, föreligger dock en framträdande ökning för båda slagen av gödsvin.

Ur materialet till räkningen ha även uppgifter om antalet hushållssvin erhållits. Antalet dylika svin i det undersökta området i april 1952 uppgår till 104 000 mot 117 000 år 1951, minskningen motsvarar c:a 11 %. Av hushållssvinen har gruppen grisar under 3 månader minskat i samtliga län, för hela området nära 24 %. Beträffande hushållssvin över 3 månader uppvisa vissa län ökning; i hela

området föreligger nedgång även för denna kategori (1.8 %).

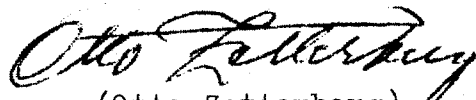
Slutligen må framhållas, att utanför det egentliga jordbruket funnos vid årets räkning endast 16 000 svin (1.2 % av totala antalet), fördelade på 2 300 besättningar (1.7 % av samtliga besättningar).

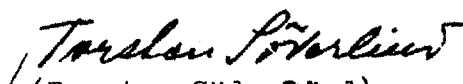
Hönsräkningen.

I det vid föreliggande räkning undersökta området, d.v.s Götaland, Svealand och Gästrikland, redovisades vid 1944 års kreatursräkning c:a 97 % av hönsstammen i hela riket. Antalet höns i detta område i april 1952 uppgår till 8 157 000, vilket är 539 000 eller drygt 6 % mindre än föregående år. Nedgången berör främst höns, kläckta 1950 och tidigare, vilka sjunkit i antal med drygt 10 % mot något över 1 % för höns kläckta 1951. Samtliga län utom Kopparbergs förete minskat antal höns.

Antalet kycklingar i april 1952, 2 934 000, har även sjunkit i jämförelse med antalet förra året; nedgången uppgår till 136 000 (4.4 %). Beträffande kycklingarna har utvecklingen dock växlat i olika län; nära hälften av de undersökta länen uppvisar ökat antal kycklingar. Stockholm den 30 juni 1952.

På kungl. statistiska centralbyråns vägnar:

(Otto Zetterberg)

(Torsten Söderlind)

5/8

Resultat från den representativa husdjursräkningen
den 3 juni 1952.

Statistiska centralbyrån har i samband med arealinventeringen den 3 juni 1952 verkställt en representativ räkning av antalet husdjur vid nämnda tidpunkt. Beträffande uttagningen och sammansättningen av det vid räkningen använda urvalet av brukningsenheter samt bearbetningen av uppgifterna hänvisas till redogörelser härför, som lämnats i nr 2 och 9 år 1951 av "Jordbruksekonomiska Meddelanden" samt "Jordbruk och boskapsskötsel år 1951" (S.O.S.). Här må endast nämnas, att det bearbetade urvalet omfattat 27 396 brukningsenheter eller ca 10 % av det antal brukningsenheter med mer än 2 hektar åker, som redovisades vid 1949 års allmänna arealinventering.¹⁾

./. Resultaten av årets räkning redovisas i bifogade tabell. För jämförelse har i tabellen sammanställning gjorts med antalet husdjur av ifrågavarande slag åren 1937 och 1951. Direkt jämförelse mellan antalet husdjur nämnda år kan emellertid endast göras för brukningsdelar med mer än 2 hektar åker. Beträffande vissa Norrlandsområden (se not 1) samt brukningsenheter med högst 2 hektar, vilka ej äro representerade i det här använda stickprovet, ha uppgifter för tidigare år om antalet husdjur hämtats från publikationen "Jordbruk och boskapsskötsel år 1949".

Hästar. Den under senare år - i samband med den ökade mekaniseringen inom jordbruket - konstaterade minskningen i antalet hästar har fortgått även under det sista året. I förhållande till år 1951 föreligger en minskning med drygt 7 % för totala antalet. Samtliga

1) Från Jämtlands fjällbygd samt Västerbottens och Norrbottens läns inland ha uppgifter ej infordrats.

tre åldersgrupper av hästar uppvisa minskning, hästar 3 år och däröver med nära 7 %, unghästar 1 och 2 år med nära 14 % och föl med nära 8 %. I jämförelse med år 1937 har totala antalet gått ned med 41 %.

Nötkreatur. Totala antalet kor har sjunkit med nära 5 % sedan föregående år. Minskningen av koantalet gäller äldre kor; kor som kalvat endast en gång ha nämligen ökat i antal med nära 2 %. Beträffande kvigor, stutar, tjurar och oxar 1 år och däröver kan jämförelse för särskilda grupper ej göras med antalet föregående år, på grund av att uppgiftsformuläret i år ändrats. År 1951 redovisades nämnda slag av nötkreatur på två grupper, "oxar, stutar och tjurar 1 år och däröver" - "kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver", vilka rubriker i 1952 års formulär ersatts med "tjurar och oxar 1 år och däröver" - "kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg" - "stutar, kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för slakt". Det sammanlagda antalet har under det sista året ökat med över 2 %; huruvida ökningen hänförs till samtliga grupper eller någon därav kan ej med säkerhet avgöras. För kalvar under 1 år konstateras nedgång; särskilt kalvar avsedda för pålägg förete stark minskning (12 %), medan antalet kalvar avsedda för slakt sjunkit något (1 %). Totala antalet nötkreatur har under sista året minskat med 4 %.

I jämförelse med år 1937 konstateras minskning, för antalet kor med nära 18 %, för kvigor, stutar, tjurar och oxar 1 år och däröver med nära 9 % samt för kalvar under 1 år med över 3 %. Hela antalet nötkreatur år 1952 understiger 1937 års antal med drygt 13 %.

Får. Fårstammen, som sedan år 1944 undergått en oavbruten minskning,

har reducerats ytterligare sedan föregående år; nedgången under sista året är emellertid mindre än föregående år (1.7 %). I förhållande till år 1937 uppgår minskningen till 31 %. Stockholm den 5 augusti 1952.

Otto Zetterberg
(Otto Zetterberg)

Torsten Söderlind
(Torsten Söderlind)

Preliminära resultat från den representativa husdjursräkningen den 3 juni 1952 i jämförelse med
vissa tidigare husdjursräkningar.

1952 års representativa husdjursräkning har endast omfattat brukningsdelar med mer än 2 hektar åker.

Avser hela riket.

	Brukningsdelar med över 2.00 hektar åker				Brukningsdelar med 0.26-2.00 hektar åker enligt husdjursräkningen den 1/6 1949	Lägenheter m.m. med högst 0.25 hektar åker enligt jordbruksräkningen den 1/6 1944	Summa husdjur för samtliga brukningsdelar den 3/6 1952
	enligt jordbruksräkningen den 15/9 1937	enligt den representativa husdjursräkningen den 1/6 1951	enligt den representativa husdjursräkningen den 3/6 1952	Ökning resp. minskning, i %, 3/6 1952 i förhållande till			
				15/9 1937	1/6 1951		
Hästar 3 år och däröver	497 076	354 400	330 400	- 33.5	- 6.8	8 245	355 200
Unghästar 1 och 2 år	68 282	25 300	21 800	- 68.1	- 13.8	100	22 000
Föl	44 968	9 100	8 400	- 81.3	- 7.7	36	8 500
Summa hästar	610 326	388 800	360 600	- 40.9	- 7.3	8 381	385 700
Kor som kalvat endast en gång	1762 890	264 800	269 200	- 17.6	+ 1.7	92 900	1549 500
Övriga kor		1259 000	1182 800		- 6.1		
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg			461 900				
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	579 463	517 100 ²⁾	31 000	- 8.6	+ 2.4	9 033	539 200
Tjurar och oxar 1 år och däröver			36 700				
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	438 707	341 900	300 700	- 3.5	- 12.1	8 455	443 100
Kalvar under 1 år avsedda för slakt		123 700	122 600		- 0.9	10 311	
Summa nötkreatur	2781 060	2506 500	2404 900	- 13.5	- 4.1	120 699	2531 800
Får och lamm	326 138	229 100	225 100	- 31.0	- 1.7	24 443	256 800

1) Militärhästar år 1952 inräknade häri.

2) Därav 41 900 oxar, stutar och tjurar 1 år och däröver samt 475 200 kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver

Stockholm den 5 augusti 1952.

Otto Zetserberg
(Otto Zetserberg)

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

Avd. för jordbruksstatistik.

12/8

Några resultat från arealinventeringen den 3 juni 1952.

Genom kungörelse den 9 maj 1952 förordnade Kungl. Maj:t efter framställning från statistiska centralbyrån, att en inventering av åkerarealen skulle verkställas den 3 juni innevarande år. Därvid skulle envar, som innehade brukningsenhet med en åkerareal av mer än 2 hektar och som av statistiska centralbyrån anmodades därom, lämna uppgifter angående brukningsenhetens hela åkerareal och dennas fördelning på olika växtslag.

Liksom vid de två närmast föregående årens inventeringar har man även innevarande år använt samplingmetod och utnyttjat samma representativa urval av brukningsenheter som tidigare. Detta utgör c:a 10 % av antalet brukningsenheter med mer än 2 hektar åker vid 1949 års allmänna arealinventering. Beträffande närmare redogörelse för metoden vid urvalet av brukningsenheterna hänvisas till publikationen "Årsväxten år 1951", sid. 9 - 10. Vid innevarande års inventering uppgingo de utvalda brukningsenheterna till 27 932 och vid bearbetningen ha använts 27 396 inkomna uppgifter, d.v.s. 98.1 %. Bortfallsprocenten uppgår således till endast 1.9. I likhet med föregående år ha kristidsnämnderna eller motsvarande kommunala organ handhaft uppgiftsinsamlingen.

Efter granskning och rättelse har primärmaterialet stratifierats på naturliga jordbruksområden och storleksgrupper efter åkerarealen. Uppskattnings av totalsummor för

de olika växtslagens arealer inom varje storleksgrupp har utförts med ledning av förhållandet mellan den kända totala åkerarealen och den i urvalet redovisade åkerarealen.

Några huvudresultat från denna arealinventering framläggas härmed. Liksom föregående år har man sökt bedöma resultatens tillförlitlighet med hjälp av vissa tillgängliga kontrolluppgifter, och även i år har god överensstämmelse konstaterats. Det kan framhållas, att den vid innevarande års inventering erhållna sockerbetsarealen, 54 200 hektar, sammanfaller med den av Svenska sockerfabriksaktiebolaget uppgivna arealen, 54 166 hektar.

./.

Enligt bifogade tabell omfattar odlingen av brödsäd i år sammanlagt 458 100 hektar. Detta innebär en ökning med 32 300 hektar (7.6 %) i förhållande till år 1951. Vid denna jämförelse bör man beakta, att 1951 års areal för den höstsådda brödsäden blev starkt reducerad på grund av ovanligt stor nederbörd under hösten 1950, varjämte rätt betydande arealer utvintrade 1950-51. Höstsådden 1951 försvärades visserligen även av ogynnsamma väderleksförhållanden i vissa delar av landet, men situationen var dock gynnsammare, vilket resulterade i att höstsädsarealen blev 6 300 hektar större än den hösten 1950 besådda. Den viktigaste orsaken till att 1952 års brödsädsareal som nämnts är 32 300 hektar större än närmast föregående år är dock det förhållandet, att höstsäden övervintrat mycket bra; omsådd har i år förekommit endast i obetydlig omfattning. Den nu genomförda inventeringen ger en något större areal för höstveten än den som erhöles vid inventeringen föregående höst. Vid förfrågningar hos ett stort antal jordbrukare har som förklaring därtill angivits, dels att ytter-

arealerna angivits med viss försiktighet, då svartrostskadat utsäde använts. I jämförelse med den år 1951 skördade arealen är innevarande års areal för höstvet 12 400 hektar (8.4 %) större, och rågarealen har ökat med 28 200 hektar (28.8 %). I motsats till förhållandet under senare år har odlingen av vårvete minskat, nämligen med 8 300 hektar (4.6 %). Sistnämnda förhållande liksom den starka ökningen av rågarealen torde förklaras av svartrostskadorna på vetet föregående år. I jämförelse med år 1939 är brödsädsodlingen nu 54 000 hektar (10.5 %) mindre.

Även fodersädsarealen har i år undergått en ökning i jämförelse med år 1951. Ökningen uppgår till 66 100 hektar (7.1 %), vilket relativt sett nära motsvarar ökningen av brödsädsarealen. Fodersäd odlas i år på sammanlagt 1 001 600 hektar. Det är framförallt kornodlingen, som ökat, nämligen med icke mindre än 43 900 hektar eller nära 40 %. Detta torde förklaras av den på sista tiden förbättrade prissättningen på spannmål och jordbrukarnas önskan att undvika inköp av dyrt foder. Odlingarna av havre och blandsäd förete mindre relativa ökningar (3.2 resp. 1.8 %). Fodersädsarealen har i år för första gången på åttskilliga år närmast sig 1939 års areal och understiger denna med endast 14 700 hektar (1.4 %).

Odlingen av baljväxter har i år minskat i förhållande till år 1951. Arealen för kokärter har sjunkit med 800 hektar (6.5 %) och utgör nu 11 500 hektar. Arealen för foderärter och vicker har reducerats med 1 600 hektar (13.1 %) och uppgår till 10 600 hektar. Förkrigsarealen för dessa odlingar var lägre än nu, särskilt för foderärter och vicker.

Den fältnässiga odlingen av potatis har i jämförelse

med år 1951 ökats med 5 500 hektar (4.2 %) och omfattar nu 136 300 hektar. I jämförelse med år 1939 är potatisodlingen i år 4 300 hektar (3.3 %) större.

Vid sommarens inventering har erhållits en sammanlagd sockerbetsareal av 54 200 hektar eller 100 hektar mer än i fjol. Svenska sockerfabriksaktiebolaget har som förut nämnts uppskattat de ~~kontrakt~~odlade **arealerna** till 54 166 hektar. Under de 3 senaste åren ha sockerbetsarealerna haft nära lika stor omfattning. Denna ligger på ungefär samma nivå som åren 1944-46. År 1939 var odlingen något mindre (3 400 hektar, 6.7 %).

Odlingen av foderrotfrukter, som under en följd av år fortgående reducerats, har i år ytterligare minskats, nämligen med 4 000 hektar (8.6 %). Man får gå tillbaka ända till slutet av 1800-talet för att finna en så låg areal som i år, 42 500 hektar.

Ett annat växtslag, vars odling likaledes reducerats under de senaste åren, är vallhö. Arealen har sedan år 1951 minskat med 36 000 hektar (2.9 %) och uppgår nu till 1 225 200 hektar. Sedan år 1939 har den minskat med 150 500 hektar (10.9 %). Även arealerna för vall till grönfoder och bete samt för grönfoder ha i år undergått fortsatt reducering. Jämfört med närmast föregående år ha de minskat med resp. 3 200 hektar (2.4 %) och 14 800 hektar (14.1 %). Vall till fröskörd och permanent betesvall däremot ha i år liksom närmast föregående år något ökat, nämligen med resp. 1 600 hektar (4.1 %) och 1 000 hektar (0.6 %).

Odlingen av oljeväxter har i år för första gången sedan mitten av 1940-talet minskat i omfattning. År 1951 kulminerade denna odling med sammanlagt 190 100 hektar.

I år har den reducerats med icke mindre än 42 500 hektar (22 %) och omfattar nu endast 147 600 hektar. Det är odlingen av raps, rybs och oljelin som minskat, under det att arealen för övriga oljev växter (främst vitsenap) ökat. Nedgången är störst för vårrapsen, där odlingen reducerats till endast hälften i jämförelse med föregående år. Denna utveckling torde förklaras av att jordbrukarna funnit, att oljeväxtodlingen i visst hänseende suger ut jorden och befrämjar utvecklingen av skadeinsekter. Därtill kommer såsom förut berörts, att prissättningen under den senaste tiden avvägs så att det för närvarande är ungefär lika ekonomiskt lönande att odla brödsäd och fodersäd som oljev växter. De tidigare goda exportmöjligheterna för produkter från oljeväxtodlingen existera dessutom ej längre.

Arealen för spånadsväxter har sedan föregående år minskat med 400 hektar (7.4 %) och uppgår nu till 5 000 hektar.

Odlingen av köksväxter på åkern har reducerats med 800 hektar (8 %) och omfattar i år 8 900 hektar. Det är odlingen av bruna bönor, som starkt minskat, under det att odlingen av övriga köksväxter ökat.

Stockholm den 12 augusti 1952.

(Otto Zetterberg)

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik

Den representativa arealinventeringen den 3 juni 1952 i jämförelse med motsvarande inventering den 1 juni 1951.

Preliminära uppgifter för hela riket.

Växtslag	Den representativa arealinventeringen den 3/6 1952		Den representativa arealinventeringen den 1/6 1951		Ökning resp. minskning 1952 i förhållande till 1951	
	Hektar	I % av hela åkerarealen	Hektar	I % av hela åkerarealen	Hektar	%
Höstvete	160 500	4.3	148 100	4.0	+ 12 400	+ 8.4
Vårvete	171 600	4.6	179 900	4.8	- 8 300	- 4.6
Råg	126 000	3.4	97 800	2.6	+ 28 200	+ 28.8
Summa brödsäd	458 100	12.3	425 800	11.4	+ 32 300	+ 7.6
Korn	153 800	4.1	109 900	3.0	+ 43 900	+ 39.9
Havre	516 600	13.9	500 400	13.4	+ 16 200	+ 3.2
Blandsäd	331 200	8.9	325 200	8.7	+ 6 000	+ 1.8
Summa fodersäd	1001 600	26.9	935 500	25.1	+ 66 100	+ 7.1
Kokärter	11 500	0.3	12 300	0.3	- 800	- 6.5
Foderärter och vicker	10 600	0.3	12 200	0.3	- 1 600	- 13.1
Grönfoder	90 500	2.4	105 300	2.8	- 14 800	- 14.1
Potatis	136 300	3.7	130 800	3.5	+ 5 500	+ 4.2
Sockerbeter	54 200	1.5	54 100	1.5	+ 100	+ 0.2
Foderrotfrukter	42 500	1.1	46 500	1.2	- 4 000	- 8.6
Vall till hö	1225 200	32.8	1261 200	33.8	- 36 000	- 2.9
Vall till fröskörd	40 800	1.1	39 200	1.1	+ 1 600	+ 4.1
Vall till grönfoder och bete	131 100	3.5	134 300	3.6	- 3 200	- 2.4
Permanent betesvall	182 500	4.9	181 500	4.9	+ 1 000	+ 0.6
Höstraps	64 900	1.7	88 700	2.4	- 23 800	- 26.8
Vårraps	18 700	0.5	36 800	1.0	- 18 100	- 49.2
Rybs	24 800	0.7	27 400	0.7	- 2 600	- 9.5
Oljelin	20 500	0.5	23 500	0.6	- 3 000	- 12.8
Övriga oljeväxter	18 700	0.5	13 700	0.4	+ 5 000	+ 36.5
Spånadsväxter	5 000	0.1	5 400	0.1	- 400	- 7.4
Bruna bönor på åkern	700	0.0	2 200	0.1	- 1 500	- 68.2
Övriga köksväxter på åkern	8 200	0.2	7 500	0.2	+ 700	+ 9.3
Andra växtslag	9 600	0.3	9 000	0.2	+ 600	+ 6.7
Belträda och obrukad åkerjord	174 400	4.7	177 500	4.8	- 3 100	- 1.7
Summa åker	3730 400	100.0	3730 400	100.0	+ 0	+ 0.0

Stockholm den 30 juli 1952.

Otto Zetterberg
(Otto Zetterberg)

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik.

2/9 1952.

Svinstammens storlek och sammansättning samt förändringar däri i vissa län åren 1943, 1945 samt 1946 - 1948 (komplement).

Som komplement till den tidigare framlagda redogörelsen för undersökningar av svinstammens struktur i Östergötlands, Kristianstads, Malmöhus och Örebro län åren 1939 - 1948 (stencil den 8 mars 1952) får statistiska centralbyrån härmed framlägga resultaten av liknande undersökningar för Södermanlands, Jönköpings, Kalmar, Hallands, Älvsborgs och Skaraborgs län, avseende åren 1943, 1945 samt 1946 - 1948.

Tab. 1 Antalet svinbesättningar och antalet svin samt deras relativa fördelning på storleksgrupper efter besättningarnas storlek.

Vårräkningarna åren 1943 - 1948.

Södermanlands län.

	19/4 1943	24/4 1944	16/4 1945	15/4 1946	14/4 1947	19/4 1948
Totala antalet svinbesättningar	7 499	6 383	5 719	5 454	5 380	4 790
Index	100.0	85.1	76.3	72.7	71.7	63.9
Storleksgrupper						
1 svin	41.9	32.5	36.1	30.3	31.6	28.8
2 "	26.9	31.2	30.5	31.9	29.1	31.3
3 "	9.7	10.5	10.5	10.2	10.9	11.3
4 "	5.3	5.9	5.4	7.1	8.2	7.0
5 "	2.4	2.9	2.5	2.8	3.5	3.1
6 - 10 "	5.4	7.2	6.2	6.6	6.5	6.9
11 - 20 "	6.7	7.8	6.8	8.6	7.9	8.7
21 - 30 "	1.0	1.2	1.2	1.6	1.2	1.7
31 - 50 "	0.3	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5
51 - 100 "	0.2	0.2	0.2	0.3	0.4	0.4
över 100 "	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3
Samtliga	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Totala antalet svin	27 736	26 919	23 138	24 615	24 414	23 461
Index	100.0	97.1	83.4	88.7	88.0	84.6
Storleksgrupper						
1 svin	11.3	7.7	8.9	6.7	7.0	5.9
2 "	14.5	14.8	15.0	14.2	12.8	12.8
3 "	7.9	7.5	7.8	6.8	7.2	6.9
4 "	5.7	5.6	5.4	6.3	7.3	5.7
5 "	3.2	3.4	3.0	3.1	3.8	3.2
6 - 10 "	11.8	13.6	12.2	11.2	11.0	11.2
11 - 20 "	25.2	25.2	23.0	26.6	24.4	24.9
21 - 30 "	6.8	6.7	7.3	8.4	6.3	8.4
31 - 50 "	3.3	3.2	3.8	3.9	4.2	3.8
51 - 100 "	3.2	2.8	3.0	4.7	6.1	6.1
över 100 "	7.1	9.5	10.6	8.1	9.9	11.1
Samtliga	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Tab. 1 forts.

[illegible]

Tab. 1 forts.

[illegible]

Tab. 1 forts.

Skaraborgs län

	19/4 1943	24/4 1944	16/4 1945	15/4 1946	14/4 1947	19/4 1948
Totala antalet svinbesättningar	15 813	15 602	15 379	14 987	14 984	13 669
Index	100.0	98.7	97.3	94.8	94.8	86.4
Storleksgrupper						
1 svin	26.3	18.0	17.1	14.9	14.1	14.0
2 "	26.9	26.0	25.3	23.5	23.1	21.6
3 "	12.6	13.3	12.7	12.3	12.8	12.0
4 "	8.0	9.6	9.0	9.6	9.4	9.2
5 "	4.0	5.3	5.1	5.2	5.6	5.2
6 - 10 "	8.8	11.3	11.9	13.1	13.7	14.0
11 - 20 "	10.8	12.6	14.0	15.7	15.3	17.2
21 - 30 "	2.0	2.8	3.4	3.8	3.9	4.3
31 - 50 "	0.4	0.7	1.0	1.3	1.4	1.6
51 - 100 "	0.1	0.2	0.3	0.3	0.4	0.6
över 100 "	0.1	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3
Samtliga	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Totala antalet svin	75 386	90 356	97 408	104 276	106 624	105 351
Index	100.0	119.9	129.2	138.3	141.4	139.7
Storleksgrupper						
1 svin	5.5	3.1	2.7	2.1	2.0	1.8
2 "	11.3	9.0	8.0	6.8	6.5	5.6
3 "	7.9	6.9	6.0	5.3	5.4	4.7
4 "	6.7	6.6	5.7	5.5	5.3	4.8
5 "	4.2	4.5	4.0	3.7	3.9	3.4
6 - 10 "	14.3	15.2	14.5	14.6	14.7	14.0
11 - 20 "	31.8	31.0	31.7	32.5	30.9	32.0
21 - 30 "	10.2	11.7	13.1	13.4	13.4	13.9
31 - 50 "	3.4	4.7	5.9	7.0	7.3	8.0
51 - 100 "	2.2	2.8	2.9	3.2	4.0	4.8
över 100 "	2.5	4.5	5.5	5.9	6.6	7.0
Samtliga	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

fördelning på storleksgrupper efter besättningarnas storlek.

Hösträkningarna åren 1943, 1945 och 1946 - 1948

[illegible]

Tab. 2 forts.

[illegible]

Tab. 2 forts.

[illegible]

Tab. 5 Svinstammens storlek och sammansättning på våren och hösten i vissa län år 1948.

	Södermanlands län		Jönköpings län		Kalmar län	
	19/4 1948	1/10 1948	19/4 1948	1/10 1948	19/4 1948	1/10 1948
Totala antalet svinbesättningar	4 790	7 923	10 857	14 186	10 019	15 764
Index	100.0	165.4	100.0	130.7	100.0	157.3
Storleksgrupper						
1 svin	28.8	40.0	24.3	20.8	21.9	31.7
2 "	31.3	27.7	37.5	37.8	31.1	26.9
3 "	11.3	10.6	12.9	13.3	12.4	10.9
4 "	7.0	7.8	8.2	10.2	9.6	10.5
5 "	3.1	2.8	3.5	4.3	4.6	4.5
6 - 10 "	6.9	4.9	6.7	7.9	10.0	8.8
11 - 20 "	8.7	4.5	5.6	4.5	7.3	4.9
21 - 30 "	1.7	0.9	0.9	0.8	1.9	1.0
31 - 50 "	0.5	0.4	0.3	0.3	0.7	0.5
51 - 100 "	0.4	0.2	0.1	0.1	0.3	0.2
över 100 "	0.3	0.2	0.0	0.0	0.2	0.1
Samtliga	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Totala antalet svin	23 461	28 640	39 455	51 627	48 761	61 610
Index	100.0	122.1	100.0	130.9	100.0	126.4
Storleksgrupper						
1 svin	5.9	11.1	6.7	5.7	4.5	8.1
2 "	12.8	15.3	20.6	20.8	12.8	13.8
3 "	6.9	8.8	10.6	10.9	7.7	8.4
4 "	5.7	8.6	9.0	11.2	7.9	10.7
5 "	3.2	3.9	4.8	5.9	4.7	5.7
6 - 10 "	11.2	10.2	13.7	15.8	15.4	16.7
11 - 20 "	24.9	17.6	21.7	17.5	21.3	18.1
21 - 30 "	8.4	6.2	6.2	5.6	9.5	6.3
31 - 50 "	3.8	4.4	3.3	2.9	5.7	4.9
51 - 100 "	6.1	4.2	2.2	2.6	4.6	3.4
över 100 "	11.1	9.7	1.2	1.1	5.9	3.9
Samtliga	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Tab. 5 forts.

	Hallands län		Älvsborgs län		Skaraborgs län	
	19/4 1948	1/10 1948	19/4 1948	1/10 1948	19/4 1948	1/10 1948
Totala antalet svinbesättningar	9 456	11 351	12 164	18 802	13 669	17 678
Index	100.0	120.0	100.0	154.6	100.0	129.3
Storleksgrupper						
1 svin	10.1	10.4	29.1	30.0	14.0	17.0
2 "	13.3	15.3	29.9	31.3	21.6	24.1
3 "	8.8	9.8	12.6	11.2	12.0	11.3
4 "	7.2	7.0	7.7	8.6	9.2	8.5
5 "	4.9	5.4	3.4	4.3	5.2	5.8
6 - 10 "	16.0	15.8	7.1	7.5	14.0	13.5
11 - 20 "	22.7	21.1	7.9	5.5	17.2	14.2
21 - 30 "	9.3	7.9	1.6	1.1	4.3	3.5
31 - 50 "	5.3	5.2	0.5	0.3	1.6	1.4
51 - 100 "	1.8	1.6	0.1	0.1	0.6	0.5
över 100 "	0.6	0.5	0.1	0.1	0.3	0.2
Samtliga	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Totala antalet svin	115 568	129 529	51 838	70 149	105 351	121 371
Index	100.0	112.1	100.0	135.3	100.0	115.2
Storleksgrupper						
1 svin	0.8	0.9	6.8	8.0	1.8	2.5
2 "	2.2	2.7	14.0	16.8	5.6	7.0
3 "	2.2	2.6	8.8	9.0	4.7	4.9
4 "	2.3	2.5	7.3	9.2	4.8	4.9
5 "	2.0	2.3	4.0	5.8	3.4	4.2
6 - 10 "	10.2	10.7	12.7	14.9	14.0	15.0
11 - 20 "	27.5	27.5	26.3	20.6	32.0	29.9
21 - 30 "	18.5	17.1	9.0	7.4	13.9	12.4
31 - 50 "	16.4	17.2	4.6	3.5	8.0	7.9
51 - 100 "	9.6	9.3	2.0	1.4	4.8	4.9
över 100 "	8.3	7.2	4.5	3.4	7.0	6.4
Samtliga	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik

25/11 1952

Antalet kreatur enligt den representativa kreatursräkningen den 3 juni 1952, med fullständig fördelning på storleksgrupper, efter åkerarealen, inom vissa större produktionsområden.

Denna kreatursräkning omfattar endast brukningsenheter med mer än 2.00 hektar åker. Beträffande uppgifter för mindre brukningsenheter och lägenheter hänvisas till publikationen "Jordbruk och boskapsskötsel år 1949".

1. Skåne-Hallands slättbygder.

Djurslag	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa (över 2 ha)
Hästar 3 år och däröver	1 541	5 914	9 477	4 908	4 011	1 888	1 931	29 670
Unghästar 1 och 2 år	1	115	546	382	490	262	443	2 239
Föl	-	68	160	154	220	131	176	909
Summa hästar	1 542	6 097	10 183	5 444	4 721	2 281	2 550	32 818
Tjurar och oxar 1 år och däröver	1	23	604	738	574	295	388	2 623
Kor som kalvat endast en gång	892	3 068	6 774	4 050	4 187	2 383	3 972	25 326
Övriga kor	4 910	12 758	24 238	13 303	12 056	6 910	10 065	84 240
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	1 254	5 140	14 748	10 534	10 810	7 099	10 237	59 822
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	107	465	1 381	988	1 300	1 240	1 092	6 573
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	808	3 651	10 201	6 894	6 813	4 086	6 097	38 550
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	483	1 202	2 676	1 359	1 297	618	797	8 432
Summa nötkreatur	8 455	26 307	60 622	37 866	37 037	22 631	32 648	225 566
Får och lamm	540	933	1 837	868	890	304	3 937	9 309

2. Sydsvenska mellanbygden samt Öland och Gotland.

Djurslag	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa (över 2 ha)
Hästar 3 år och däröver	2 469	8 125	11 661	5 001	3 476	1 499	1 370	33 601
Unghästar 1 och 2 år	46	293	1 003	759	658	419	353	3 531
Föl	24	170	429	299	308	151	190	1 571
Summa hästar	2 539	8 588	13 093	6 059	4 442	2 069	1 913	38 703
Tjurar och oxar 1 år och däröver	70	79	1 137	941	770	257	283	3 537
Kor som kalvat endast en gång	1 245	3 311	8 243	4 216	3 406	1 967	2 156	24 544
Övriga kor	7 876	18 453	30 602	14 328	10 715	5 151	5 977	93 102
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	1 456	6 806	16 343	9 603	8 685	4 663	5 969	53 525
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	46	471	1 497	1 120	1 230	483	766	5 613
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	1 262	4 898	11 647	6 738	5 716	2 912	3 465	36 638
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	901	1 774	3 000	1 714	1 074	539	755	9 757
Summa nötkreatur	12 856	35 792	72 469	38 660	31 596	15 972	19 371	226 716
Får och lamm	2 251	6 224	10 154	12 238	5 869	4 507	4 554	45 797

3. Östgötaslätten och Vänerslätten.

Djurslag	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa (över 2 ha)
Hästar 3 år och däröver	1 854	7 982	12 885	5 376	4 044	2 536	1 925	36 602
Unghästar 1 och 2 år	22	320	907	575	621	398	395	3 238
Föl	21	110	441	285	232	167	149	1 405
Summa hästar	1 897	8 412	14 233	6 236	4 897	3 101	2 469	41 245
Tjurar och oxar 1 år och däröver	117	254	1 132	1 055	977	642	549	4 726
Kor som kalvat endast en gång	1 428	4 391	10 031	5 054	4 714	3 419	3 183	32 220
Övriga kor	10 544	24 095	42 629	20 242	15 993	10 976	9 801	134 280
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	1 884	7 443	16 385	9 499	9 587	7 883	7 642	60 323
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	49	284	649	327	684	409	586	2 988
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	1 630	4 118	10 106	6 096	5 782	4 552	4 847	37 131
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	1 042	1 296	1 668	782	747	378	702	6 615
Summa nötkreatur	16 694	41 881	82 600	43 055	38 484	28 259	27 310	278 283
Får och lamm	890	1 112	2 544	1 090	885	760	2 388	9 669

4. Värmlands slättbygd samt Mälar- och Hjälmabygden.

Djurslag	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa (över 2 ha)
Hästar 3 år och däröver	2 225	8 311	14 484	6 816	5 945	4 266	4 052	46 099
Unghästar 1 och 2 år	17	174	681	379	471	532	668	2 922
Föl	-	130	299	89	104	157	267	1 046
Summa hästar	2 242	8 615	15 464	7 284	6 520	4 955	4 987	50 067
Tjurar och oxar 1 år och däröver	54	302	1 428	1 245	1 286	826	1 225	6 366
Kor som kalvat endast en gång	1 355	4 428	11 459	7 240	7 873	6 321	7 634	46 310
Övriga kor	10 137	25 901	54 423	31 476	28 157	21 178	22 719	193 991
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	1 900	6 201	17 716	12 884	13 599	12 230	16 009	80 539
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	-	212	433	306	538	585	1 056	3 130
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	946	3 093	10 813	7 319	7 674	7 128	9 819	46 792
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	1 391	1 846	2 979	1 344	960	703	1 339	10 562
Summa nötkreatur	15 783	41 983	99 251	61 814	60 087	48 971	59 801	387 690
Får och lamm	318	3 207	4 141	3 038	4 893	3 112	8 345	27 054

5. Sydsvenska höglandet, Östsvenska dalbygden
och Västsvenska dalbygden.

Djurslag	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa (över 2 ha)
Hästar 3 år och däröver	22 456	39 880	24 040	5 010	3 153	1 750	1 293	97 582
Unghästar 1 och 2 år	328	2 405	2 105	592	575	350	361	6 716
Föl	167	671	753	282	205	154	150	2 382
Summa hästar	22 951	42 956	26 898	5 884	3 933	2 254	1 804	106 680
Tjurar och oxar 1 år och däröver	502	3 011	4 606	1 419	956	500	383	11 377
Kor som kalvat endast en gång	12 783	27 867	21 129	5 472	3 907	2 651	1 742	75 551
Övriga kor	78 135	124 388	83 398	19 975	13 223	7 867	5 245	332 231
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	16 889	44 466	39 107	11 629	9 364	5 944	4 311	131 710
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	1 372	2 523	2 100	629	783	482	368	8 257
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	11 387	26 926	25 115	7 592	5 503	3 680	2 812	83 015
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	10 217	15 286	8 192	1 561	1 018	619	529	37 422
Summa nötkreatur	131 285	244 467	183 647	48 277	34 754	21 743	15 390	679 563
Får och lamm	10 627	14 477	9 036	1 834	3 447	2 483	3 394	45 298

6. Södra Bergslagen, Västsvenska dalsjöområdet,
Norra Bergslagen, Östra Dalarna och Gästrikland.

Djurslag	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa (över 2 ha)
Hästar 3 år och däröver	6 807	10 249	7 648	1 859	1 073	874	779	29 289
Unghästar 1 och 2 år	113	355	395	113	87	74	85	1 222
Föl	28	14	115	61	30	21	32	301
Summa hästar	6 948	10 618	8 158	2 033	1 190	969	896	30 812
Tjurar och oxar 1 år och däröver	107	379	817	603	363	263	350	2 882
Kor som kalvat endast en gång	2 937	5 783	5 780	1 762	1 249	1 119	1 350	19 980
Övriga kor	25 308	34 821	27 856	7 949	4 832	4 240	4 241	109 247
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	3 849	6 923	8 065	2 952	2 590	2 455	2 838	29 672
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	96	259	215	93	35	50	191	939
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	2 002	4 239	4 446	1 750	1 456	1 414	2 105	17 412
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	4 275	5 921	2 624	532	343	226	459	14 380
Summa nötkreatur	38 574	58 325	49 803	15 641	10 868	9 767	11 534	194 512
Får och lamm	3 092	3 998	2 746	1 228	1 121	970	280	13 435

7. Norra Sverige, med undantag av Jämtlands läns
fjällbygd samt inlanden i Västerbottens och
Norrbottens län.

Djurslag	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa (över 2 ha)
Hästar 3 år och däröver	17 774	22 333	7 854	821	315	184	56	49 337
Unghästar 1 och 2 år	250	699	549	85	14	37	13	1 647
Förl	72	336	249	12	6	4	5	684
Summa hästar	18 096	23 368	8 652	918	335	225	74	51 668
Tjurar och oxar 1 år och däröver	839	1 521	1 268	296	71	57	13	4 065
Kor som kalvat endast en gång	12 080	18 150	7 359	1 031	272	213	88	39 193
Övriga kor	75 877	91 683	33 061	3 857	1 293	754	223	206 748
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	12 119	18 601	8 757	1 378	468	363	152	41 838
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	664	1 744	547	97	21	13	4	3 090
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	10 683	17 227	6 886	1 053	376	232	103	36 560
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	13 595	13 122	3 827	485	114	41	9	31 193
Summa nötkreatur	125 857	162 048	61 705	8 197	2 615	1 673	592	362 687
Får och lamm	15 568	17 978	7 876	1 170	731	226	31	43 580

Hela riket, med undantag av Jämtlands läns
fjällbygd samt inlanden i Västerbottens och
Norrbottens län.

Djurslag	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa (över 2 ha)
Hästar 3 år och däröver	55 126	102 794	88 049	29 791	22 017	12 997	11 406	322 180
Unghästar 1 och 2 år	777	4 361	6 186	2 885	2 916	2 072	2 318	21 515
Föl	312	1 499	2 446	1 182	1 105	785	969	8 298
Summa hästar	56 215	108 654	96 681	33 858	26 038	15 854	14 693	351 993
Tjurar och oxar 1 år och däröver	1 690	5 569	10 992	6 297	4 997	2 840	3 191	35 576
Kor som kalvat endast en gång	32 720	66 998	70 775	28 825	25 608	18 073	20 125	263 124
Övriga kor	212 787	332 099	296 207	111 130	86 269	57 076	58 271	1 153 839
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	39 351	95 580	121 121	58 479	55 103	40 637	47 158	457 429
Stutar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	2 334	5 958	6 822	3 560	4 591	3 262	4 063	30 590
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	28 718	64 152	79 214	37 442	33 320	24 004	29 248	296 098
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	31 904	40 447	24 966	7 777	5 553	3 124	4 590	118 361
Summa nötkreatur	349 504	610 803	610 097	253 510	215 441	149 016	166 646	2 355 017
Får och lamm	33 286	47 929	38 334	21 466	17 836	12 362	22 929	1) 194 142

1) Det preliminära antalet har korrigerats.

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik

25/11 1952

Åkerjordens användning för olika växtslag år 1952, i hektar, enligt den representativa arealinventeringen den 3 juni 1952, med fullständig fördelning på storleks-grupper, efter åkerarealen, inom vissa större produktionsområden.

Uppgifterna för lägenheter med högst 0.25 hektar åker samt för brukningsenheter med 0.26 - 2.00 hektar åker äro hämtade från 1944 års jordbruksräkning respektive 1949 års arealinventering.

1. Skåne-Hallands slättbygder.

Värtslag	Högst 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa ha
Höstvete	37	194	931	3 707	3 145	4 544	3 358	4 929	20 845
Vårvete	54	181	792	2 717	2 775	3 422	2 262	4 102	16 305
Råg	113	499	2 191	5 685	4 221	5 351	3 514	4 315	25 889
Korn	37	123	609	3 865	5 589	8 752	6 384	8 097	33 456
Havre	280	615	2 357	4 341	3 076	2 599	1 805	3 198	18 271
Blandsäd	1 515	2 685	6 829	16 097	9 897	8 725	4 393	4 170	54 311
Kökärter	3	-	-	2	5	29	5	31	75
Foderärter och vicker	18	16	96	245	140	205	94	134	948
Grönfoder	290	703	1 910	4 720	2 639	2 301	1 027	776	14 366
Potatis	950	727	1 828	4 033	2 516	2 158	1 329	1 131	14 672
Sockerbetor	706	1 001	2 863	7 316	6 245	7 466	4 840	5 317	35 754
Foderrotfrukter	434	630	1 488	2 559	1 371	1 091	531	632	8 736
Vall till hö	940	2 087	6 947	15 630	9 957	9 348	5 377	7 279	57 565
Vall till fröskörd	4	14	72	286	490	901	1 172	2 711	5 650
Vall till grönfoder och bete	204	306	1 387	3 857	2 578	1 772	1 097	2 114	13 315
Permanent betesvall	79	355	962	2 999	2 756	3 706	3 357	7 891	22 105
Höstraps	18	58	276	2 011	2 714	4 059	3 414	4 111	16 661
Vårrops	8	-	-	-	46	65	40	80	239
Rybs	-	-	12	108	162	250	293	470	1 295
Oljelin	17	-	76	740	1 554	2 297	1 266	1 627	7 577
Övriga oljevärter	9	7	151	769	1 442	2 573	2 123	3 112	10 186
Spånadsvärter	5	-	61	151	236	368	518	877	2 216
Bruna bönor på åkern	53	9	11	24	15	17	9	14	152
Övriga köksväxter på åkern	596	421	381	1 007	317	411	375	710	4 218
Andra växtslag	197	235	490	444	360	387	485	763	3 361
Helträda och obrukad åkerjord	92	188	181	1 027	924	1 122	869	1 667	6 070
Summa	6 659	11 054	32 901	84 340	65 170	73 919	49 937	70 258	394 238

2. Sydsvenska mellanbygden samt Öland och Gotland.

Värtslag	Högst 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa ha
Höstvete	108	410	1 333	4 326	3 289	3 322	2 148	1 600	16 536
Vårvete	75	210	731	1 081	981	1 370	916	1 316	6 680
Råg	363	1 369	4 265	9 447	5 974	5 545	3 263	4 205	34 431
Korn	107	726	2 308	4 718	4 071	4 757	3 313	4 127	24 127
Havre	348	949	1 909	2 433	1 088	973	934	1 508	10 142
Blandsäd	1 089	2 912	8 899	18 119	9 457	7 099	3 276	3 854	54 705
Kökärter	6	-	-	11	6	23	7	1	54
Foderärter och vicker	5	29	69	103	74	96	33	100	509
Grönfoder	202	574	1 495	2 384	1 112	811	415	467	7 460
Potatis	1 674	1 719	4 034	7 083	4 061	4 036	2 283	2 144	27 034
Sockerbeter	136	518	1 712	4 489	2 570	2 531	1 283	1 506	14 745
Foderrotfrukter	505	1 006	2 109	3 429	1 533	1 129	465	466	10 642
Vall till hö	2 077	5 164	12 548	23 079	12 821	10 973	5 788	5 828	78 278
Vall till fröskörd	9	27	123	403	138	438	436	644	2 218
Vall till grönfoder och bete	298	686	2 305	4 824	2 799	2 639	1 489	1 303	16 343
Permanent betesvall	174	581	2 074	4 811	3 732	3 835	2 524	4 433	22 164
Höstraps	33	45	684	3 433	3 627	3 819	2 700	2 862	17 203
Värraps	39	82	54	165	115	71	131	21	678
Kybs	19	107	423	1 168	759	773	713	543	4 505
Oljelin	5	1	57	363	491	642	320	427	2 306
Övriga oljevaxter	8	39	2	459	438	797	752	1 340	3 835
Spånadsvaxter	4	3	47	39	170	174	236	156	829
Bruna bönor på åkern	40	6	77	118	110	90	24	19	484
Övriga köksvaxter på åkern	140	115	165	533	236	292	105	83	1 669
Andra värtslag	165	178	298	605	374	398	279	361	2 658
Helträda och obrukad åkerjord	324	818	1 855	3 039	2 233	1 703	1 148	846	11 966
Summa	7 953	18 274	49 576	100 662	62 259	58 336	34 981	40 160	372 201

3. Östgötaslätten och Vänerslätten.

Växtslag	Högst 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa ha
Höstvete	94	482	2 625	8 543	6 444	7 814	7 841	8 093	41 936
Vårvete	290	800	2 341	4 078	2 959	4 302	4 493	4 451	23 714
Råg	190	726	2 487	5 122	2 693	2 689	1 976	2 177	18 060
Korn	13	164	842	2 481	2 307	3 148	4 199	5 098	18 252
Havre	1 563	5 810	15 224	29 847	14 842	11 850	7 773	7 277	94 186
Blandsädd	585	992	3 087	7 758	5 885	6 591	5 594	5 190	35 682
Kokärter	9	18	161	513	330	401	408	321	2 161
Foderärter och vicker	37	75	416	1 035	742	602	363	436	3 706
Grönfoder	226	724	2 406	4 180	1 757	1 051	626	552	11 522
Potatis	755	893	1 422	2 123	881	772	510	631	7 987
Sockerbetor	17	49	97	318	190	319	384	421	1 795
Foderrotfrukter	121	271	637	1 144	513	409	358	434	3 887
Vall till hö	2 628	7 554	19 646	37 257	19 472	17 043	12 526	12 381	128 507
Vall till fröskörd	13	114	602	1 540	1 397	1 963	2 020	1 671	9 320
Vall till grönfoder och bete	278	834	2 578	5 281	2 941	2 819	1 965	1 725	18 421
Permanent betesvall	107	247	1 998	4 312	3 043	2 689	2 996	5 120	20 512
Höstraps	6	1	155	1 047	1 516	2 824	4 441	4 550	14 540
Vårraps	16	-	93	216	399	412	748	1 452	3 336
Rybs	-	-	104	316	584	1 039	1 619	2 069	5 731
Oljelin	19	-	64	458	690	777	944	1 029	3 981
Övriga oljevaxter	1	-	-	85	154	418	783	718	2 159
Spånadsvaxter	1	-	-	-	5	25	14	135	180
Bruna bönor på åkern	3	-	1	3	-	-	-	15	22
Övriga köksvaxter på åkern	79	47	4	13	30	20	42	45	280
Andra växtslag	18	50	5	44	17	11	46	146	337
Helträda och obrukad åkerjord	126	703	2 024	6 979	5 493	6 337	5 864	6 236	33 762
Summa	7 195	20 554	59 019	124 693	75 284	76 325	68 533	72 373	503 976

4. Värmlands slättbygd samt Mälar- och Hjälmabygden.

Värtslag	Höget 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa ha
Höstvete	119	411	2 580	9 208	7 761	9 901	10 243	13 523	53 746
Vårvete	414	1 186	3 622	10 901	10 088	13 498	14 016	15 687	69 412
Råg	58	168	865	2 180	1 310	1 175	1 223	2 039	9 018
Korn	25	67	377	1 860	2 038	3 183	5 188	8 297	21 035
Havre	1 817	4 148	11 885	29 973	19 118	18 924	17 529	17 292	120 686
Blandsäd	1 437	2 896	8 508	21 305	15 069	16 143	12 467	11 389	89 214
Kokärter	43	76	452	1 828	1 356	1 810	1 334	959	7 858
Foderärter och vicker	13	-	110	286	211	278	233	502	1 633
Grönfoder	523	364	1 102	2 573	1 222	1 121	979	1 197	9 081
Potatis	2 302	1 334	2 325	3 735	1 864	1 494	1 060	1 188	15 302
Sockerbeter	-	-	-	-	-	-	2	3	5
Foderrotfrukter	72	76	266	470	302	224	243	454	2 107
Vall till hö	6 006	9 728	24 237	53 718	32 805	33 068	27 906	29 204	216 672
Vall till fröskörd	19	110	312	1 627	1 647	2 269	2 620	3 178	11 782
Vall till grönfoder och bete	341	613	2 028	6 205	4 569	4 268	3 721	4 359	26 104
Permanent betesvall	346	634	1 688	6 075	5 018	6 507	8 331	14 671	43 270
Höstraps	-	-	92	291	638	1 408	3 152	4 978	10 559
Vårtraps	2	-	13	444	839	1 991	3 961	4 988	12 238
Rybs	-	-	20	371	749	1 452	2 896	4 828	10 316
Oljelin	-	-	85	824	806	940	1 039	1 372	5 066
Övriga oljevaxter	-	-	39	129	35	162	368	841	1 574
Spånadsvaxter	1	19	-	85	98	122	243	362	930
Bruna böror på åkern	2	-	-	1	1	-	1	-	5
Övriga köksvaxter på åkern	192	111	57	64	98	64	90	77	753
Andra värtslag	106	158	192	77	67	51	218	344	1 213
Helträda och obrukad åkerjord	287	1 314	4 974	13 288	10 421	12 291	13 263	15 176	71 014
Summa	14 125	23 413	65 829	167 518	118 130	132 344	132 326	156 908	810 593

Sydsvenska höglandet, Östsvenska dalbygden
och Västsvenska dalbygden.

Växtslag	Högst 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa ha
Höstvete	121	981	3 253	4 891	1 804	1 969	1 758	1 868	16 645
Vårvete	1 522	6 319	11 327	8 699	3 466	2 888	2 458	1 779	38 458
Råg	722	4 890	9 390	8 534	2 859	2 616	1 873	1 403	32 287
Korn	57	637	1 168	1 974	954	1 216	1 714	2 007	9 727
Ävire	7 295	32 018	59 092	42 899	11 004	8 074	5 537	3 673	169 592
Blandsäd	1 232	5 611	16 520	19 396	6 898	5 854	3 855	2 675	62 041
Kökärter	12	40	139	221	119	138	91	82	842
Foderärter och vicker	97	274	843	771	245	297	155	75	2 757
Grönfoder	976	2 989	7 547	5 715	1 431	992	666	373	20 689
Potatis	4 684	8 548	13 381	9 582	2 591	1 776	1 069	879	42 510
Sockerbetor	11	55	411	694	266	253	77	149	1 916
Foderrotfrukter	613	2 853	5 330	4 048	978	606	326	263	15 017
Vall till hö	13 825	49 914	88 911	68 304	19 000	14 151	9 190	6 543	269 838
Vall till fröskörd	39	391	888	1 342	582	788	635	604	5 269
Vall till grönfoder och bete	1 310	3 548	9 334	10 778	3 447	2 031	1 709	1 348	33 505
Permanent betesvall	749	4 412	9 854	10 907	4 105	3 780	3 452	3 802	41 061
Höstraps	4	1	101	654	607	1 080	1 130	1 121	4 698
Vårraps	3	-	48	159	162	252	420	421	1 465
Rybs	-	-	91	95	172	392	500	534	1 784
Oljelin	1	-	-	28	50	182	159	235	655
Övriga oljevärter	1	-	38	46	31	131	246	305	798
Spånadsvärter	3	1	5	66	64	60	122	71	392
Bruna böror på åkern	4	-	18	2	1	-	1	-	26
Övriga köksvärter på åkern	145	184	220	176	148	49	15	58	995
Andra växtslag	120	441	218	185	146	65	37	146	1 358
Helträda och obrukad åkerjord	473	2 105	5 259	6 541	2 740	2 431	2 278	1 927	23 754
Summa	34 019	126 212	243 386	206 707	63 870	52 071	39 473	32 341	798 079

6. Södra Bergslagen, Västsvenska dalsjöområdet,
Norra Bergslagen, Östra Dalarna och Gästrikland.

Värtslag	Högst 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 -100 ha	Över 100 ha	Summa ha
Höstvete	100	598	2 274	3 034	1 048	883	1 044	1 296	10 277
Vårvete	696	1 785	3 393	3 267	1 414	874	1 333	1 365	14 127
Råg	163	709	1 123	1 371	552	574	576	456	5 524
Korn	58	236	593	1 014	879	651	1 232	1 521	6 184
Havre	3 309	10 769	20 820	20 111	6 876	4 571	3 823	3 203	73 482
Blandsäd	383	791	1 968	3 492	1 778	1 451	1 614	1 448	12 925
Kökärter	5	7	36	124	109	67	51	91	490
Foderärter och vicker	61	78	145	95	74	44	68	43	608
Grönfoder	1 022	1 849	2 203	2 019	525	344	342	202	8 506
Potatis	1 861	2 102	2 341	1 881	452	316	333	251	9 537
Sockerbetor	-	-	-	-	4	1	7	15	27
Foderrotfrukter	43	126	198	233	93	85	78	108	964
Vall till hö	10 897	25 227	38 448	34 812	11 048	7 176	6 320	5 492	139 420
Vall till fröskörd	40	180	583	763	371	308	420	713	3 378
Vall till grönfoder och bete	322	798	2 482	3 434	1 149	661	868	780	10 494
Permanent betesvall	350	1 562	2 898	4 099	1 450	1 335	1 880	3 078	16 652
Höstraps	1	-	-	80	143	244	263	513	1 244
Vårraps	5	-	-	54	45	84	200	286	674
Rybs	-	-	-	79	62	134	259	609	1 143
Oljelin	8	-	-	74	113	144	179	361	879
Övriga oljevaxter	-	-	-	5	20	32	27	80	164
Spånadsvaxter	3	-	13	31	23	41	3	31	145
Bruna bönor på åkern	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga köksvaxter på åkern	35	21	12	8	3	1	11	2	93
Andra värtslag	32	37	101	20	10	14	37	45	296
Helträda och obrukad åkerjord	433	1 817	4 296	4 970	2 001	1 582	1 729	1 674	18 502
Summa	19 827	48 692	83 927	85 070	30 242	21 617	22 697	23 663	335 735

7. Norra Sverige, med undantag av Jämtlands län
fjällbygd samt inlanden i Västerbottens och
Norrbottens län.

Växtslag	Högst 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 -100 ha	Över 100 ha	Summa ha
Höstvete	57	115	201	46	32	71	31	7	560
Vårvete	221	552	716	985	200	179	39	41	2 933
Råg	116	151	322	141	35	27	11	7	810
Korn	2 341	9 245	17 837	7 620	1 212	540	469	127	39 391
Havre	2 943	7 216	10 433	6 574	1 307	561	318	102	29 454
Blandsäd	1 081	4 281	9 660	5 251	1 026	357	225	91	21 972
Kökärter	4	1	7	22	4	-	-	1	39
Foderärter och vicker	31	44	147	117	30	13	15	2	399
Grönfoder	2 987	5 082	3 347	986	116	60	47	25	12 650
Potatis	3 505	5 217	5 653	2 088	301	104	56	24	16 948
Sockerbetor	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Foderrotfrukter	71	230	457	231	42	24	19	6	1 080
Vall till hö	32 383	88 019	116 263	48 938	6 913	2 657	1 669	511	297 353
Vall till fröskörd	116	391	1 334	967	122	55	47	33	3 065
Vall till grönfoder och bete	577	2 248	5 014	3 249	616	232	127	51	12 114
Permanent betesvall	348	2 531	6 418	4 489	863	576	390	182	15 797
Höstraps	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Vårrops	-	43	-	-	-	-	2	-	45
Rybs	-	-	-	6	4	16	20	-	46
Oljelin	-	-	1	18	3	-	-	-	22
Övriga oljev växter	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spånadsväxter	6	-	111	38	49	38	13	23	278
Bruna bönor på åkern	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga köksväxter på åkern	40	20	34	29	4	2	-	-	129
Andra växtslag	54	120	93	37	2	7	12	1	326
Helträda och obrukad åkerjord	640	2 816	3 010	1 483	215	187	64	33	8 448
Summa	47 521	128 322	181 058	83 318	13 096	5 706	3 574	1 267	463 862

Hela riket, med undantag av Jämtlands läns
fjällbygd samt inlanden i Västerbottens och
Norrbottens län.

Växtslag	Högst 2 ha	2 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 20 ha	20 - 30 ha	30 - 50 ha	50 - 100 ha	Över 100 ha	Summa ha
Höstvete	636	3 191	13 197	33 755	23 523	28 504	26 423	31 316	160 545
Vårvete	3 272	11 033	22 922	31 728	21 883	26 533	25 517	28 741	171 629
Råg	1 725	8 512	20 643	32 480	17 644	17 977	12 436	14 602	126 019
Korn	2 638	11 198	23 734	23 532	17 050	22 247	22 499	29 274	152 172
Havre	17 555	61 525	121 720	136 178	57 311	47 552	37 719	36 253	515 813
Blandsäd	7 322	20 168	55 471	91 418	50 010	46 220	31 424	28 817	330 850
Kökärter	82	142	795	2 721	1 929	2 468	1 896	1 486	11 519
Foderärter och vicker	262	516	1 826	2 652	1 516	1 535	961	1 292	10 560
Grönfoder	6 226	12 285	20 010	22 577	8 802	6 680	4 102	3 592	84 274
Potatis	15 731	20 540	30 984	30 525	12 666	10 656	6 640	6 248	133 990
Sockerbetor	870	1 623	5 083	12 817	9 275	10 570	6 593	7 411	54 242
Foderrotfrukter	1 859	5 192	10 485	12 114	4 832	3 568	2 020	2 363	42 433
Vall till hö	68 756	187 693	307 000	281 738	112 016	94 416	68 776	67 238	1 187 633
Vall till fröskörd	240	1 227	3 914	6 928	4 747	6 722	7 350	9 554	40 682
Vall till grönfoder och bete	3 330	9 033	25 128	37 628	18 099	14 422	10 976	11 680	130 296
Permanent betesvall	2 153	10 322	25 892	37 692	20 967	22 428	22 930	39 177	181 561
Höstraps	62	105	1 308	7 519	9 245	13 434	15 100	18 135	64 908
Vårraps	73	125	208	1 038	1 606	2 875	5 502	7 248	18 675
Rybs	19	107	650	2 143	2 492	4 056	6 300	9 053	24 820
Oljelin	50	1	283	2 505	3 707	4 982	3 907	5 051	20 486
Övriga oljevaxter	19	46	230	1 493	2 120	4 113	4 299	6 396	18 716
Spånadsvaxter	23	23	237	410	645	828	1 149	1 655	4 970
Bruna bönor på åkern	102	15	107	148	127	107	35	48	689
Övriga köksvaxter på åkern	1 227	919	873	1 830	836	839	638	975	8 137
Andra växtslag	692	1 219	1 397	1 412	976	933	1 114	1 806	9 549
Helträda och obrukad åkerjord	2 375	9 761	21 580	37 327	24 027	25 653	25 215	27 559	173 516
Summa	137 299	376 521	715 600	852 308	428 051	420 318	351 521	396 970	3 678 684

8/12

Arealinventeringen i oktober 1952.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 25 september 1952 (SFS nr 643) uppdrogs åt statistiska centralbyrån att verkställa en inventering av de under hösten 1952 med vete, råg, raps och rybs besådda arealerna.. Denna liksom tidigare liknande inventeringar har omfattat samtliga län med undantag av Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens. Inom de sistnämnda länen förekommer knappast någon odling av höstsådda oljeväxter, och höstsädsodlingen är där obetydlig. Inventeringen har utförts enligt stickprovsmetod med samma urval av jordbrukare, som använts vid de senaste årens arealinventeringar och husdjursräkningar. För den härvid tillämpade samplingmetodiken har närmare redogörelse lämnats vid flera tidigare tillfällen, t.ex. i "Jordbruksekonomiska Meddelanden" nr 2 år 1951 och "Årsväxten år 1951". För höstens arealinventering innevarande år ha uppgifter infordrats från 24 850 representativt utvalda jordbrukare och av dessa ha 24 680 eller 99.3 % lämnat användbara uppgifter; bortfallet är således mycket obetydligt liksom det i regel varit vid föregående inventeringar av detta slag. Det lokala arbetet med insamling och första granskning av primärmaterialet har även denna gång skötts fullt tillfredsställande av de kommunala krisorganen. Materialet har bearbetats av statistiska centralbyråns avdelning för jordbruksstatistik.

Åren 1950 och 1951 försvårades och delvis förhindrades höstsådden av ogynnsamma väderleksförhållanden, främst stor nederbörd under såningstiden. I fjol var sålunda särskilt Svealand, nämligen Värmlands, Örebro, Södermanlands, Västmanlands och Kopparbergs län missgynnade i detta hänseende, och i andra landsdelar, särskilt i de östra delarna av Götaland, försvårade stark torka höstsådden. Den milda väderleken föregående höst möjliggjorde emellertid sådd senare än vanligt. Även innevarande år

har höstsådden i vissa delar av landet försvårats och mer eller mindre starkt försenats av stor nederbörd. Detta gäller framförallt sådden av vete och råg inom de mellersta och östra delarna av Götaland. Sådden av oljeväxter däremot, som kunde utföras tidigare, innan regnperioden började i september, synes till större delen ha verkställts i normal tid och under gynnsamma förhållanden. I södra och västra Götaland samt största delen av Svealand ha betingelserna för all höstsädd i allmänhet varit goda.

./.

Resultaten för de 20 län, som inventeringen omfattade, framläggas i bifogade tabell. Beträffande vete och råg ha jämförelser där gjorts med dels den hösten 1949 besådda, dels den i år skördade arealen. Valet av jämförelsesiffror har motiverats dels av att höstsådden 1949 av dessa växtslag kan betraktas som någorlunda normal, då den kunde utföras i rätt tid och under gynnsamma förhållanden, dels av att arealinventeringen sommaren 1952 gav något större areal för höstveten än den, som erhöles vid inventeringen i oktober 1951. Sistnämnda förhållande förklaras av att ytterligare arealer besåddes efter tidpunkten för höstinventeringen och att arealerna delvis angavs med viss försiktighet i de fall, då svartrostskadat utsäde använts och då sådden utförts vid mycket sen tidpunkt. En dylik jämförelse med de i år skördade arealerna kan motiveras även därav, att utvintring förekom i mycket obetydlig omfattning vintern 1951-52. I fråga om raps och rybs har det ansetts lämpligast att jämföra med de i fjol höst besådda arealerna; vid inventeringen sommaren 1952 infordrades ej separat uppgift om höstrybsarealen.

Inom de 20 länen ha i år 349 700 hektar besåts med höstsädd, vilket innebär en ökning med 67 000 hektar (23.7%) i förhållande till den i år skördade arealen och med 36 900 hektar (11.8 %) i jämförelse med den hösten 1949 besådda arealen. För de olika sädesslagen visa resultaten en arealökning av 46 500 hektar (29.0 %) för vete och 20 500 hektar (16.8 %) för råg i förhållande till den i år skördade arealen samt 22 900 hektar (12.5 %) för vete och 14 000 hektar (10.9 %) för råg i jämförelse med 1949 års höstsädd. Till denna utökning av höst-sädsodlingen torde flera faktorer ha bidragit.

Vid en jämförelse med den sommaren 1952 skördade arealen bör beaktas, att höstsådden 1951 i stora områden reducerades genom ogynnsam väderlek. Den genom minskad oljevåxtodling (se nedan) i höst ledigblivna arealen har särskilgen till stor del disponerats för höstsäd. Vidare torde innevarande års ojämna skördeutfall beträffande vårsäd, främst vårvete, ha medfört ökad övergång till höstsädsodling. Ser man på resultaten för de olika länen, finner man, att den i höst besådda arealen, i förhållande till den i somras skördade, ökats i samtliga län utom i Hallands län och Älvsborgs läns södra del. Särskilt framträdande är ökningen inom Svealand, där höstsådden 1951, som ovan nämnts, delvis omöjliggjordes av den regniga väderleken.

Hösten 1951 inträdde för första gången sedan år 1945 en minskning i odlingen av höstraps, medan höstrybsarealen fortfarande utökades. Denna utveckling har fortsatt i år. Den i höst med raps besådda arealen uppgår för de 20 länen till sammanlagt 56 000 hektar mot 72 200 närmast föregående höst, d.v.s. en minskning med 16 200 hektar (22.4 %). Rybsodlingen har ökat med 4 800 hektar (20.8 %). Regionalt framträda karakteristiska drag. Reduceringen av höstrapsodlingen är särskilt stark i Kalmar, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län, som höra till de äldsta odlingsområdena; där går arealen ned med icke mindre än 40 - 80 %. Av de nämnda länen förete samtliga, utom Malmöhus län, och därjämte Kronobergs och Gotlands län reducering även av arealen för höstrybs. Det har tidigare konstaterats, att oljevåxtodlingen visar en tydlig tendens till förskjutning norrut, ett förhållande, som åter bestyrkes av föreliggande arealinventering. Såväl raps- som rybsodlingen ökar nämligen i Östergötland och Svealand, den senare odlingen även i västra Götaland; särskilt framträdande är den både absolut och relativt starka utökningen av rybsarealen i Uppsala och Östergötlands län (69 respektive 65 %). Den, särskilt inom de äldre odlingsområdena, alltmer omfattande skadegörelsen på oljeväxterna, orsakad av olika slags insekter, och därmed följande starkt stegrade kostnader för bekämpningen samt olägenheter i samband med denna, torde vara den primära orsaken till ifrågavarande arealminsk-

ning. Avvägningen i prissättningen under den senaste tiden, varigenom det blivit ungefär lika ekonomiskt lönande att odla säd som oljeväxter, har säkerligen också bidragit.

För bedömning av höstsåddens utveckling föreligga för närvarande ej några fullständiga uppgifter. Höstens onormalt regniga och kyliga väderlek synes emellertid i stor utsträckning ha försenat och hämmat utvecklingen, varigenom möjligheterna för en god övervintring försämrats. Stockholm den 8 december 1952.

På kungl. statistiska centralbyråns vägnar:

(Otto Zetterberg)

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN
 Avd. för jordbruksstatistik
 6/12 1952

Resultat från den representativa arealinventeringen i oktober 1952 beträffande under hösten 1952
besädda arealer.

O m r å d e	Höstvete					Hösttråg				
	Besädd areal hösten 1949 ha	År 1952 skördad areal ha	Besädd areal hösten 1952 ha	Förändring, i %, hösten 1952 i förhållande till		Besädd areal hösten 1949 ha	År 1952 skördad areal ha	Besädd areal hösten 1952 ha	Förändring, i %, hösten 1952 i förhållande till	
				hösten 1949 besädd areal	år 1952 skördad areal				hösten 1949 besädd areal	år 1952 skördad areal
Stockholms stad och län	13 291	12 276	16 125	+ 21.3	+ 31.4	2 278	1 328	2 020	- 11.3	+ 52.1
Uppsala "	11 172	11 940	16 459	+ 47.3	+ 37.8	3 142	905	1 562	- 50.3	+ 72.6
Södermanlands "	18 325	15 144	20 771	+ 13.3	+ 37.2	4 853	3 298	3 934	- 18.9	+ 19.3
Östergötlands "	25 648	26 460	30 788	+ 20.0	+ 16.4	9 530	7 503	9 727	+ 2.1	+ 29.6
Jönköpings "	2 662	2 054	2 115	- 20.5	+ 3.0	5 176	4 779	4 879	- 5.7	+ 2.1
Kronobergs "	945	700	858	- 9.2	+ 22.6	4 459	4 356	4 390	- 1.5	+ 0.8
Kalmar "	9 628	9 444	11 171	+ 16.0	+ 18.3	11 724	12 749	14 325	+ 22.2	+ 12.4
" läns norra del	4 001	3 584	4 193	+ 4.8	+ 17.0	3 300	2 981	3 039	- 7.9	+ 1.9
" " södra "	5 627	5 860	6 978	+ 24.0	+ 19.1	8 424	9 768	11 286	+ 34.0	+ 15.5
Gotlands län	5 120	6 972	7 520	+ 46.9	+ 7.9	2 969	4 832	6 131	+106.5	+ 26.9
Blekinge "	2 124	1 881	2 280	+ 7.3	+ 21.2	4 711	5 025	5 597	+ 18.8	+ 11.4
Kristianstads "	7 724	6 042	7 613	- 1.4	+ 26.0	17 740	20 249	22 044	+ 24.2	+ 8.9
Malmöhus "	19 332	16 125	19 904	+ 3.0	+ 23.4	16 968	20 838	24 181	+ 42.5	+ 16.0
Hallands "	3 082	2 737	2 262	- 26.6	- 17.4	9 341	9 465	8 961	- 4.1	- 5.3
Göt. o. Bohus "	3 458	2 332	3 930	+ 13.6	+ 68.5	2 161	1 283	2 081	- 3.7	+ 62.2
Älvsborgs "	6 246	4 319	5 110	- 18.2	+ 18.3	6 078	4 936	5 706	- 6.1	+ 15.6
" läns norra del	5 456	3 637	4 466	- 18.1	+ 22.8	3 975	2 810	3 645	- 8.3	+ 29.7
" " södra "	790	682	644	- 18.5	- 5.6	2 103	2 126	2 061	- 2.0	- 3.1
Skarabergs län	20 253	20 328	23 243	+ 14.8	+ 14.3	16 812	14 584	16 032	- 4.6	+ 9.9
Värmlands "	9 471	5 381	9 363	- 1.1	+ 74.0	4 043	2 071	3 217	- 20.4	+ 55.3
Örebro "	8 438	4 597	8 409	- 0.3	+ 82.9	3 725	2 258	4 551	+ 22.1	+101.6
Västmanlands "	12 691	8 114	14 601	+ 15.1	+ 79.9	1 717	599	1 327	- 22.7	+121.5
Kopparbergs "	3 964	3 277	3 836	- 3.2	+ 17.1	925	983	1 717	+ 85.6	+ 74.7
Gävleborgs "	533	403	690	+ 29.5	+ 71.2	296	49	238	- 19.6	.
Samtliga 20 län	184 107	160 526	207 048	+ 12.5	+ 29.0	128 648	122 090	142 620	+ 10.9	+ 16.8

Resultat från den representativa arealinventeringen i oktober 1952 beträffande under hösten 1952
besådda arealer.

O m r å d e	Höstraps			Hösttrybs		
	Besådd areal hösten 1951 ha	Besådd areal hösten 1952 ha	Förändring i %	Besådd areal hösten 1951 ha	Besådd areal hösten 1952 ha	Förändring i %
Stockholms stad och län	3 077	3 266	+ 6.1	1 367	1 889	+ 38.2
Uppsala län	2 957	3 331	+ 12.6	1 596	2 692	+ 68.7
Södermanlands "	3 195	4 133	+ 29.4	1 436	1 831	+ 27.5
Östergötlands "	13 223	14 083	+ 6.5	4 630	7 650	+ 65.2
Jönköpings "	504	503	- 0.2	237	242	+ 2.1
Kronobergs "	154	60	.	158	116	- 26.6
Kalmar "	11 096	7 349	- 43.8	1 642	1 090	- 33.6
" läns norra del	1 241	1 063	- 14.3	396	526	+ 32.8
" " södra "	9 855	6 286	- 36.2	1 246	564	- 64.7
Gotlands län	4 621	4 067	- 12.0	3 483	2 828	- 18.8
Blekinge "	2 438	659	- 83.0	186	26	.
Kristianstads "	4 865	1 704	- 65.0	551	233	- 57.7
Malmöhus "	18 691	11 105	- 40.6	975	1 222	+ 25.3
Hallands "	990	382	- 61.4	208	184	- 11.5
Göt. o. Bohus "	89	34	.	65	72	.
Älvsborgs "	366	296	- 19.1	212	294	+ 38.7
" läns norra del	244	218	- 10.7	126	258	+ 104.8
" " södra "	122	78	.	86	36	.
Skaraborgs län	4 141	2 930	- 29.2	2 100	2 906	+ 38.4
Värmlands "	12	16	.	76	151	.
Örebro "	659	685	+ 3.9	2 003	2 029	+ 1.3
Västmanlands "	1 160	1 412	+ 21.7	1 967	2 177	+ 10.7
Kopparbergs "	9	15	.	3	16	.
Gävleborgs "	-	3	.	10	12	.
Samtliga 20 län	72 247	56 033	- 22.4	22 905	27 660	+ 20.8

10/12

I jordbruket den 3 juni 1952 sysselsatt arbetskraft över 15 år och antal under år 1951 lejda dagsverken.

I anslutning till den av statens jordbruksnämnd utförda undersökningen rörande "inom jordbruket den 1 juni 1951 sysselsatt arbetskraft över 15 år" har statistiska centralbyrån nu verkställt en motsvarande utredning beträffande arbetskraftsförhållandena inom jordbruket den 3 juni 1952. Härvid ha uppgifter inhämtats även om totala antalet i jordbruket under år 1951 lejda dagsverken, utförda av såväl fast som tillfälligt anställd arbetskraft.

Båda undersökningarna grunda sig på uppgifter från de representativt utvalda brukningsenheter med över 2 hektar åker (nära 28 000), som ligga till grund för de årligen återkommande arealinventeringarna och husdjursräkningarna; uppgifterna ha infordrats i samband med dessa räkningar i början av juni månad.

Vid 1951 års undersökning skulle uppgifter om arbetskraften lämnas i följande grupper: a) brukaren och hans familjemedlemmar, b) lejd arbetskraft och c) därav tillfälligt anställda. Då denna formulering orsakade en del felaktiga uppgifter, företogs i 1952 års blankett den ändringen, att den lejda arbetskraften skulle uppgivas i två isolerade grupper: fast anställda och tillfälligt anställda. Likaså på grund av erfarenhet vid 1951 års undersökning, insattes i 1952 års blankett en tydligt framträdande anvisning, att uppgifterna om arbetskraften skulle avse en speciell dag, nämligen den 3 juni, och icke någon tidsperiod.

I blanketterna för de båda undersökningarna förekommo i övrigt inga närmare anvisningar för uppgiftslämnandet, t.ex. om avgränsning gentemot hemsysslor, skogsarbete eller annat arbete, som kan vara kombinerat med jordbruksarbete. Avsikten var, att var och en, som

vid respektive tidpunkt arbetade i jordbruket, skulle redovisas.

./.

Bifogade tabell lämnar en sammanställning av resultaten av de bägge årens undersökningar. De för år 1952 erhållna resultaten ligga lägre än 1951 för alla kategorier av arbetskraft inom samtliga områden och storleksgrupper med undantag för södra och mellersta Sveriges slättbygder, där antalet tillfälligt anställda i storleksgruppen över 50 hektar åker överstiger föregående års. Denna lokala ökning av tillfälligt anställd arbetskraft torde sammanhånga med att vårarbetet med sockerbetorna (rensning och gallring), på grund av den genom kylig väderlek försenade utvecklingen av betorna, ej hann avslutas under normal tid vid de medelstora och större gårdarna utan pågick även under första hälften av juni månad. Det förhållandet, att 1952 års undersökning i övrigt gett lägre siffror torde sammanhånga med den förut nämnda förbättringen av blanketten. De vi innevarande års undersökning infordrade dagsverksuppgifterna ha lämnat stöd vid bedömningen av övriga uppgifter, särskilt beträffande den tillfälligt lejda arbetskraften. Man kan därför utgå från att 1952 års undersökning givit mer tillförlitliga resultat än de, som erhöles föregående år.

Vid innevarande års undersökning ha, som ovan nämnts, inhämtats uppgifter även om det totala antalet i jordbruket under år 1951 lejda dagsverken, utförda av såväl fast som tillfälligt anställd arbetskraft. Man torde kunna utgå från att skogs-dagsverken utförda av jordbrukets fast anställda arbetskraft ingå i redovisningen. Man bör även räkna med att enstaka dagsverken, utförda i till gården hörande såg, tegelbruk, grustag m.m. medtagits. De tillfälligt anställdas arbetsinsatser av detta slag torde däremot icke ingå i dagsverksredovisningen, då sådan arbetskraft i regel utför dylikt arbete på ackord vid sidan av den egentliga jordbruksdriften.

Enligt 1952 års undersökning uppgick det totala antalet lejda dagsverken i jordbruket under år 1951 för hela riket till 36 469 000. Med en beräknad genomsnittlig arbetstid av 8 timmar per dag och en tim-

lön av 202:17 öre i medeltal under år 1951 (enligt jordbrukskalkylen) erhålles för dessa lejda dagsverken en total lönekostnad av 589.8 milj. kronor. Som jämförelse må nämnas, att de kontanta utgifterna för arbetslöner enligt deklarationsundersökningen beträffande jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter under år 1950 (resultat för 1951 föreligga ännu ej) uppgingo till 681.7 milj. kronor. Vid denna jämförelse bör beaktas, att deklarationsundersökningen skall ge högre belopp, då den omfattar skogsbrukets totala lönekostnader. Stockholm den 10 december 1952.

(Otto Zetterberg)

(Tage Zander)

I jordbruket den 1 juni 1951 och den 3 juni 1952 sysselsatt arbetskraft över 15 år
samt antal lejda dagsverken under år 1951.
Avser fastigheter med mer än 2 hektar åker.¹⁾

Område, stor- leks- grupp (ha Åker)	Åker- areal år 1944, ha	Antal i jordbruket sysselsatta personer												Totala an- talet lej- da dagsver- ken under år 1951
		Brukaren och hans familjemedlemmar				lejd arbetskraft								
						Fast anställda				Tillfälligt anställda				
		Män		Kvinnor		Män		Kvinnor		Män		Kvinnor		
		1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	
<u>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</u>														
2 - 10 ha	280 382	50 050	48 180	44 040	42 360	1 770	1 220	22 160	1 610	6 220	3 230	3 470	1 460	1 621 060
10 - 20 "	476 844	42 910	41 730	35 280	33 340	4 220	3 930	2 660	2 610	8 540	5 550	5 240	2 960	3 610 990
20 - 30 "	320 610	18 430	17 760	14 150	13 540	5 040	4 850	1 540	1 450	5 020	3 830	3 340	1 760	3 211 950
30 - 50 "	340 694	13 080	12 660	9 220	8 700	7 840	7 630	1 610	1 500	4 390	4 350	3 370	3 060	4 158 150
Över 50 "	625 117	7 320	6 940	4 410	4 060	26 410	25 030	2 400	2 000	4 810	6 150	4 460	4 820	9 760 320
Samtliga över 2 ha	2 043 647	131 790	127 270	107 100	102 000	45 280	42 660	10 370	9 170	28 980	23 110	19 880	14 060	22 362 470
<u>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder</u>														
2 - 10 ha	501 504	107 590	106 060	90 400	85 800	3 470	2 970	5 130	4 070	13 560	6 200	5 720	1 350	3 918 640
Över 10 "	576 976	38 520	38 050	30 360	29 240	13 840	13 270	2 980	2 830	8 230	6 590	2 870	1 700	6 716 690
Samtliga över 2 ha	1 078 480	146 110	144 110	120 760	115 040	17 310	16 240	8 110	6 900	21 790	12 790	8 590	3 050	10 635 330
<u>Norra Sverige</u>														
2 - 10 ha	338 095	81 600	78 970	68 530	66 990	2 280	1 110	3 680	2 830	15 350	7 720	6 810	2 530	2 228 970
Över 10 "	106 341	10 020	9 850	8 000	7 680	1 600	1 630	1 100	1 230	3 310	2 200	1 090	640	1 242 380
Samtliga över 2 ha	444 436	91 620	88 820	76 530	74 670	3 880	2 740	4 780	4 060	18 660	9 920	7 900	3 170	3 471 350
<u>Hela riket</u>														
2 - 10 ha	1119 981	239 240	233 210	202 980	195 150	7 520	5 300	10 970	8 510	35 130	17 150	16 000	5 340	7 768 670
Över 10 "	2446 582	130 280	126 990	101 410	96 560	58 950	56 340	12 290	11 620	34 300	28 670	20 370	14 940	28 700 480
Samtliga över 2 ha	3566 563	369 520	360 200	304 390	291 710	66 470	61 640	23 260	20 130	69 430	45 820	36 370	20 280	36 469 150

1) I tabellen ingår beräknade uppgifter om arbetskraften i Jämtlands läns fjällbygd samt Västerbottens och Norrbottens läns inland, varifrån inga uppgifter infordrats. Arbetskraften inom dessa områden har antagits vara av samma storlek per arealenhet storleksgruppsvis som i närmast angränsande områden.

Område storleks- grupp (ha åker)	Antal i jordbruket sysselsatta personer per 100 hektar åker												Antalet lejd- dagsverken under år 1951 per 100 hektar åker
	Brukaren och hans familjemed- lemmar				Lejd arbetskraft								
					Fast anställda				Tillfälligt anställda				
	Män		Kvinnor		Män		Kvinnor		Män		Kvinnor		
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	
<u>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</u>													
2 - 10 ha	17.8	17.2	15.7	15.1	0.6	0.4	0.8	0.6	2.2	1.2	1.2	0.5	578
10 - 20 "	9.0	8.9	7.4	7.0	0.9	0.8	0.6	0.6	1.8	1.2	1.1	0.6	757
20 - 30 "	5.7	5.5	4.4	4.2	1.5	1.5	0.5	0.5	1.6	1.2	1.0	0.6	1 002
30 - 50 "	3.8	3.7	2.7	2.3	2.3	2.2	0.5	0.4	1.3	1.3	1.0	0.9	1 221
Över 50 "	1.2	1.1	0.7	0.7	4.2	4.0	0.4	0.3	0.8	1.0	0.7	0.8	1 561
Samtliga över 2 ha	6.4	6.2	5.2	5.0	2.2	2.1	0.5	0.4	1.4	1.1	1.0	0.7	1 094
<u>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder</u>													
2 - 10 ha	21.5	21.2	18.0	17.1	0.7	0.6	1.1	0.8	2.7	1.2	1.1	0.3	781
Över 10 "	6.7	6.6	5.3	5.1	2.4	2.3	0.5	0.5	1.4	1.1	0.5	0.3	1 164
Samtliga över 2 ha	13.5	13.4	11.2	10.7	1.6	1.5	0.7	0.6	2.0	1.2	0.8	0.3	986
<u>Norra Sverige</u>													
2 - 10 ha	24.1	23.4	20.3	19.8	0.7	0.3	1.1	0.8	4.5	2.3	2.0	0.8	659
Över 10 "	9.4	9.3	7.5	7.2	1.5	1.0	1.1	0.8	3.1	1.4	1.0	0.6	1 168
Samtliga över 2 ha	20.6	20.0	17.2	16.8	0.9	0.6	1.1	0.9	4.2	2.2	1.8	0.7	781
<u>Hela riket</u>													
2 - 10 ha	21.4	20.8	18.1	17.4	0.7	0.5	1.0	0.8	3.1	1.5	1.4	0.5	694
Över 10 "	5.3	5.2	4.1	4.0	2.4	2.3	0.5	0.5	1.4	1.2	0.8	0.6	1 173
Samtliga över 2 ha	10.4	10.1	8.5	8.2	1.9	1.7	0.7	0.6	1.9	1.3	1.0	0.6	1 023

90/12

Svinräkningen den 13 oktober 1952.

Genom kungörelse den 25 september 1952 utfärdade Kungl. Maj:t bestämmelser angående uppgifter för svinräkning den 13 oktober 1952. I enlighet härmed skulle räkningen omfatta Götaland, Svealand och Gästrikland; skyldiga att lämna uppgift voro de, som anmodades därom av statistiska centralbyrån. Sedan bearbetningen av uppgiftsmaterialet nu slutförts, framlägger centralbyrån följande redogörelse för räkningen och resultaten därav.

I likhet med svinräkningen i oktober 1951 har föreliggande räkning utförts i form av en stickprovsundersökning. Uppgifter om antalet svin ha infordrats från ett representativt urval av dels brukningsenheter och dels svinnehavare utan åkerjord. Inom centralbyrån uppgjorda förteckningar över de uppgiftsskyldiga ha tillställts vederbörande kommunala myndigheter (kristidsnämnder eller motsvarande kommunala organ), som ombesörjt infordrandet och utfört en första granskning av uppgifterna.

I urvalet ha ingått samma brukningsenheter och övriga uppgiftsskyldiga som vid räkningarna i oktober 1951 och april 1952. Beträffande uttagningen av urvalet för brukningsenheter med mer än 0.25 hektar åker hänvisas till Jordbruksekonomiska Meddelanden nr 7 år 1951, där redogörelse även lämnas för vissa undersökningar av urvalets giltighet för skattning av det totala antalet svin. Vid den nu slutförda bearbetningen ha använts 30 336 uppgifter, vilket är 99.8 % av samtliga uttagna uppgiftsskyldiga.

Skattningarna av det totala antalet svin för brukningsenheter med mer än 0.25 hektar åker ha utförts med ledning av förhållandet mellan totala antalet brukningsenheter år 1949 och antalet i urvalet nu ingående brukningsenheter i respektive storleksgrupper. För svinnehavare med högst 0.25 hektar åker ha motsvarande beräkningar grundats på antalet uppgifter i denna grupp vid svinräkningen i oktober 1950. I båda fallen ha skattningarna utförts för varje naturligt jordbruksområde.

För att belysa läget i oktober 1952 mot bakgrunden av utvecklingen under åren 1939-1951 har i följande tablå gjorts en sammanställning av antalet svinbesättningar och antalet svin i Svealand och Götaland enligt hösträkningarna åren 1939-1952; för hösten 1942 saknas emellertid uppgifter, på grund av att ingen räkning då företogs.

Tidpunkt	Antal svin- besättningar	Index 1939 = 100	Antal svin	Index 1939 = 100
30/9 1939	243 907	100.0	1 499 793	100.0
16/9 1940	250 395	102.7	1 230 664	82.1
6/10 1941	258 477	106.0	1 234 162	82.3
15/10 1943	328 951	134.9	1 293 054	86.2
16/10 1944	296 609	121.6	1 268 780	84.6
15/10 1945	282 246	115.7	1 308 149	87.2
14/10 1946	254 352	104.3	1 319 012	87.9
13/10 1947	241 597	99.1	1 441 573	96.1
1/10 1948	229 242	94.0	1 318 334	87.9
17/10 1949	215 489	88.3	1 399 376	93.3
16/10 1950	187 491	76.9	1 342 991	89.5
22/10 1951	200 960	82.4	1 378 840	91.9
13/10 1952	195 200	80.0	1 577 000	105.1

Antalet svinbesättningar ökade betydligt i början av 1940-talet i samband med den starkt ökade förekomsten av hushållssvin. Efter att år 1943 ha uppnått ett maximum, cirka 329 000, har antalet besättningar därefter undergått stor minskning och utgjorde för Svealand och Götaland i oktober 1952 cirka 195 000. I jämförelse med år 1939 föreligger en minskning med 20 %. Under det senaste året har antalet svinbesättningar sjunkit med 3 %, vilket synes sammanhånga med nedgång i antalet hushållssvin. Variationerna i antalet besättningar synas i allmänhet stå i samband med förändringarna i antalet hushållssvin. Till belysning härav ha i följande tablå sammanställts indexserier för antalet svinbesättningar och antalet hushållssvin för de år, som uppgifter om hushållssvin inhämtats vid hösträkningarna, nämligen åren 1943-1952. Respektive antal år 1943 har därvid satts lika med 100.0

Antal svin- besätt- ningar	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Index (1943=100)	100.0	88.3	82.3	70.9	66.6	61.3	60.4	48.7	52.3	49.1

Antal hus- hållssvin	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Index (1943=100)	100.0	70.2	85.8	77.3	73.4	69.7	65.5	57.0	61.1	59.3

Det totala antalet svin visar däremot ingen samvariation med antalet besättningar. Trots ökningen i antalet besättningar gick antalet svin ned under de första krigsåren, beroende av minskning i de stora besättningarna, men det ökade sedan och har vid de senare årens hösträkningar utgjort omkring 90 % av 1939 års antal. Under det senaste året däremot har en **stark** ökning ägt rum, och antalet svin i oktober 1952 är det största, som förekommit i vårt land sedan år 1933.

För en mera detaljerad kännedom om svinbeståndets storlek och sammansättning samt de förändringar, som inträffat under det senaste året, hänvisas till tab. 2, där länsuppgifter lämnas rörande antalet svin av olika slag vid innevarande års räkning i jämförelse med motsvarande antal vid fjolårets räkning och 1937 års jordbruksräkning.

Enligt tab. 2 uppgick det **t o t a l a a n t a l e t** s v i n i Götaland, Svealand och Gästrikland i oktober 1952 till 1 580 600, vilket innebär en ökning med 198 000 eller drygt 14 % i jämförelse med motsvarande tidpunkt närmast föregående år. I förhållande till år 1937 föreligger en ökning med nära 18 %. Samtliga områden utom Gästrikland förete ökning av totala antalet svin under det senaste året. Uppsala, Hallands, Skaraborgs och Västmanlands län uppvisa den största relativa ökningen, över 20 %. För flertalet övriga områden varierar ökningen mellan 10 och 20 %. Endast i Kalmar läns norra del, Blekinge län, Älvsborgs läns norra del och Värmlands län är uppgången mindre än 10 %, och för Gästrikland konstateras en minskning med 3 %. Av den absoluta ökningen kommer mer än hälften (59.2 %) på Kristianstads, Malmöhus, Hallands och Skaraborgs län. Den **stora** ökningen av svinstammen torde främst förklaras av höjningen av fläskpriserna under det senaste året.

Antalet **a v e l s s v i n** i oktober 1952 inom det undersökta området, 159 100, fördelar sig på 4 300 fargaltar, 34 600 modersuggor, dräktiga första gången, och 120 200 övriga modersuggor. För fargaltarna föreligger en ökning med 6 % och för de två kategorierna modersuggor med 27 respektive 19 %. Ökningen av avelssvinen är stor, särskilt i de mellersta delarna av landet, där den uppgår till 35 % eller mer. Jämfört med år 1937 har antalet avelssvin ökat med 15 %. Ökningen i antalet avelssvin ty-

der på en avsikt att ytterligare öka svinproduktionen.

Antalet gödsvin i det undersökta området uppgick i oktober 1952 till 1 421 500, varav 716 000 svin 3 månader och däröver och 705 500 grisar under 3 månader. Det totala antalet gödsvin har ökat med 171 100 (13.7 %) under det sista året. Större delen av ökningen kommer på grisar under 3 månader, nämligen 141 900 (25.2 %); för svin över 3 månader utgör ökningen 29 200 (4.3 %). Antalet grisar under 3 månader har stigit inom samtliga områden, varierande mellan 15 och 40 %; antalet svin över 3 månader däremot har minskat i vissa områden, nämligen Jönköpings, Kronobergs och Blekinge län samt Älvsborgs läns norra del, Värmlands län och Gästrikland.

Ur materialet till räkningen ha även uppgifter om antalet hushållssvin erhållits. I oktober 1952 utgjorde detta 194 800 mot 207 500 år 1951; minskningen motsvarar 6 %. Av hushållssvinen har gruppen svin 3 månader och däröver minskat i samtliga län utom Västmanlands; för hela det undersökta området är nedgången 10 %. Däremot har antalet grisar under 3 månader ökat i flertalet län och i hela området med 10 %.

Utanför det egentliga jordbruket funnos enligt höstens räkning omkring 23 000 svin (1.5 % av det totala antalet), fördelade på 6 800 besättningar (3.5 % av samtliga besättningar). Stockholm den 20 december 1952.

Otto Zetterberg
(Otto Zetterberg)

Torsten Söderlind
(Torsten Söderlind)

Tabell 1. Resultat av den representativa svinräkningen den 13 oktober 1952 i jämförelse med vissa tidigare räkningar.

Tabellen avser Svealand och Götaland.

	Jordbruks- räkningen 15/9 1937	Svin- räkningen 14/10 1946	Svin- räkningen 13/10 1947	Svin- räkningen 1/10 1948	Svin- räkningen 17/10 1949	Svin- räkningen 16/10 1950	Svin- räkningen 22/10 1951	Svin- räkningen 13/10 1952
Fargaltar	8 126	3 325	3 462	3 709	3 846	4 086	4 060	4 320
Modersuggor	129 639	112 660	128 783	119 846	124 083	127 364	128 110	154 690
därav dräktiga första gången	..	..	..	..	..	..	27 270	34 500
övriga modersuggor	..	..	..	..	..	..	100 840	120 190
Övriga svin över 3 månader	638 444	736 184	759 713	702 271	706 047	637 754	684 030	713 660
Grisar under 3 månader	563 371	466 843	549 615	492 508	565 400	573 787	562 630	704 300
Summa svin	1 339 580	1 319 012	1 441 573	1 318 334	1 399 376	1 342 991	1 378 830	1 576 970
Därav hushållssvin	..	277 624	260 984	240 086	236 622	190 903	204 760	192 260

Tab. 1 forts.

	Ökning resp. minskning, i %, 13/10 1952 i förhållande till						
	15/9 1937	14/10 1946	13/10 1947	1/10 1948	17/10 1949	16/10 1950	22/10 1951
Fargaltar	- 46.8	+ 29.9	+ 24.8	+ 16.5	+ 12.3	+ 5.7	+ 6.4
Modersuggor	+ 19.3	+ 37.3	+ 20.1	+ 29.1	+ 24.7	+ 21.5	+ 20.7
därav dräktiga första gången	..	..	..	..	..	..	+ 26.5
övriga modersuggor	..	..	..	..	..	..	+ 19.2
Övriga svin över 3 månader	+ 11.8	- 3.1	- 6.1	+ 1.6	+ 1.1	+ 11.9	+ 4.3
Grisar under 3 månader	+ 25.0	+ 50.9	+ 28.1	+ 43.0	+ 24.6	+ 22.7	+ 25.2
Summa svin	+ 17.7	+ 19.6	+ 9.4	+ 19.6	+ 12.7	+ 17.4	+ 14.4
Därav hushållssvin	..	- 30.7	- 26.3	- 19.9	- 18.7	+ 0.7	- 6.1

Tabell 2. Den representativa svinräkningen den 13 oktober 1952.

Antal svin i jämförelse med jordbruksräkningen den 15 september 1937 och svinräkningen den 22 oktober 1951.

O m r å d e	Totala antalet svin			Ökning resp. minskning 13/10 1952, i %, i för- hållande till		Antalet avelssvin			Ökning resp. minskning 13/10 1952, i %, i för- hållande till	
	Jordbruks- räkningen 15/9 1937	Svinräk- ningen 22/10 1951	Svinräk- ningen 13/10 1952			Jordbruks- räkningen 15/9 1937	Svinräk- ningen 22/10 1951	Svinräk- ningen 13/10 1952		
	15/9 1937	22/10 1951	15/9 1937	22/10 1951	15/9 1937	22/10 1951				
Stockholms stad och län	31 592	24 610	27 970	- 11.5	+ 13.7	2 294	1 230	1 920	- 16.3	+ 56.1
Uppsala "	30 950	30 670	37 600	+ 21.5	+ 22.6	3 450	3 030	4 070	+ 18.0	+ 34.3
Södermanlands "	41 715	32 540	38 370	- 8.0	+ 17.9	4 088	2 560	3 570	- 12.7	+ 39.5
Ostergötlands "	66 300	61 580	70 430	+ 6.2	+ 14.4	5 273	4 340	5 960	+ 13.0	+ 37.3
Jönköpings "	66 621	57 760	63 620	- 4.5	+ 10.1	5 060	4 620	5 780	+ 14.2	+ 25.1
Kronobergs "	56 987	57 480	63 770	+ 11.9	+ 10.9	5 701	5 460	6 810	+ 19.5	+ 24.7
Kalmar "	71 085	66 290	73 510	+ 3.4	+ 10.9	5 293	4 580	5 720	+ 8.1	+ 24.9
därav norra delen	21 416	21 410	23 510	+ 9.8	+ 9.8	1 212	1 240	1 560	+ 28.7	+ 25.8
södra delen	49 669	44 880	50 000	+ 0.7	+ 11.4	4 081	3 340	4 160	+ 1.9	+ 24.6
Gotlands "	30 428	31 770	35 540	+ 16.8	+ 11.9	2 583	2 570	3 510	+ 35.9	+ 36.6
Blekinge "	32 659	24 930	26 640	- 18.4	+ 6.9	2 503	2 090	2 650	+ 5.9	+ 26.8
Kristianstads "	225 223	233 300	261 510	+ 16.1	+ 12.1	28 689	26 520	29 760	+ 3.7	+ 12.2
Malmöhus "	263 432	283 990	313 430	+ 19.0	+ 10.4	29 164	23 420	27 390	- 6.1	+ 17.0
Hallands "	99 885	133 920	163 010	+ 63.2	+ 21.7	12 735	18 600	21 440	+ 68.4	+ 15.3
Göteborgs och Bohus "	37 106	33 840	39 290	+ 5.9	+ 16.1	3 424	2 730	3 630	+ 6.0	+ 33.0
Älvsborgs "	73 214	78 540	89 080	+ 21.7	+ 13.4	7 740	8 530	10 170	+ 31.4	+ 19.2
därav norra delen	32 185	36 620	39 500	+ 22.7	+ 7.9	3 510	4 010	4 430	+ 26.2	+ 10.5
södra delen	41 029	41 920	49 580	+ 20.8	+ 18.3	4 230	4 520	5 740	+ 35.7	+ 27.0
Skaraborgs "	92 781	125 600	156 350	+ 68.5	+ 24.5	12 633	15 220	17 710	+ 40.2	+ 16.4
Värmlands "	36 324	31 560	34 620	- 4.7	+ 9.7	1 599	1 860	2 390	+ 49.5	+ 28.5
Örebro "	32 042	28 260	32 520	+ 1.5	+ 15.1	1 687	1 560	2 120	+ 25.7	+ 35.9
Västmanlands "	29 234	25 660	31 220	+ 6.8	+ 21.7	2 834	2 460	3 330	+ 17.5	+ 35.4
Kopparbergs "	22 002	16 530	18 490	- 16.0	+ 11.9	1 015	790	1 080	+ 6.4	+ 36.7
Gästrikland	5 627	3 770	3 660	- 35.0	- 2.9	202	30	90	- 55.4	..
Svealand, Götaland och Gästrikland	1 345 207	1 382 600	1 580 630	+ 17.5	+ 14.3	137 967	132 200 ¹⁾	159 100 ²⁾	+ 15.3	+ 20.3
Svealand och Götaland	1 339 580	1 378 830	1 576 970	+ 17.7	+ 14.4	137 765	132 170	159 010	+ 15.4	+ 20.3

1) Fördelade på 4 070 fargaltar, 27 280 modersuggor dräktiga första gången och 100 850 övriga modersuggor.

2) " " 4 320 " 34 550 " " " " 120 230 " " "

O m r å d e	Antalet övriga svin									
	3 månader och däröver			Ökning resp. minskning		Grisar under 3 månader			Ökning resp. minskning	
	Jordbruks- räkningen 15/9 1937	Svinräk- ningen 22/10 1951	Svinräk- ningen 13/10 1952	13/10 1952, i %, i för- hållande till		Jordbruks- räkningen 15/9 1937	Svinräk- ningen 22/10 1951	Svinräk- ningen 13/10 1952	13/10 1952, i %, i för- hållande till	
				15/9 1937	22/10 1951				15/9 1937	22/10 1951
Stockholms stad och län	18 398	16 010	17 200	- 6.5	+ 7.4	10 900	7 370	8 850	- 18.8	+ 20.1
Uppsala "	15 205	15 570	17 600	+ 15.8	+ 13.0	12 295	12 070	15 930	+ 29.6	+ 32.0
Södermanlands "	21 452	16 940	19 650	- 8.4	+ 16.0	16 175	13 040	15 150	- 6.3	+ 16.2
Östergötlands "	38 548	33 320	36 880	- 4.3	+ 10.7	22 479	23 920	27 590	+ 22.7	+ 15.3
Jönköpings "	31 619	28 390	27 020	- 14.5	- 4.8	29 942	24 750	30 820	+ 2.9	+ 24.5
Kronobergs "	23 943	24 750	23 250	- 2.9	- 6.1	27 343	27 270	33 710	+ 23.3	+ 23.6
Kalmar "	39 822	36 830	37 620	- 5.5	+ 2.1	25 970	24 880	30 170	+ 16.2	+ 21.3
därav norra delen	13 443	12 480	12 760	- 5.1	+ 2.2	6 761	7 690	9 190	+ 35.9	+ 19.5
södra delen	26 379	24 350	24 860	- 5.8	+ 2.1	19 209	17 190	20 980	+ 9.2	+ 22.0
Gotlands "	16 070	16 070	16 360	+ 1.8	+ 1.8	11 775	13 130	15 670	+ 33.1	+ 19.3
Blekinge "	17 556	13 490	12 360	- 29.6	- 8.4	12 600	9 350	11 630	- 7.7	+ 24.4
Kristianstads "	91 432	105 190	107 770	+ 17.9	+ 2.5	105 102	101 590	123 980	+ 18.0	+ 22.0
Malmöhus "	118 185	151 390	156 500	+ 32.4	+ 3.4	116 083	109 180	129 540	+ 11.6	+ 18.6
Hallands "	41 185	54 020	56 770	+ 37.8	+ 5.1	45 965	61 300	84 800	+ 84.5	+ 38.3
Göteborgs och Bohus "	19 182	17 940	18 700	- 2.5	+ 4.2	14 500	13 170	16 960	+ 17.0	+ 28.8
Älvsborgs "	32 256	34 580	36 350	+ 12.7	+ 5.1	33 218	35 430	42 560	+ 28.1	+ 20.1
därav norra delen	13 499	15 830	15 210	+ 12.7	- 3.9	15 176	16 780	19 860	+ 30.9	+ 18.4
södra delen	18 757	18 750	21 140	+ 12.7	+ 12.7	18 042	18 650	22 700	+ 25.8	+ 21.7
Skaraborgs "	41 186	57 070	64 740	+ 57.2	+ 13.4	38 962	53 310	73 900	+ 89.7	+ 38.6
Värmlands "	23 248	19 450	19 000	- 18.3	- 2.3	11 477	10 250	13 230	+ 15.3	+ 29.1
Örebro "	19 056	17 700	19 190	+ 0.7	+ 8.4	11 299	9 000	11 210	- 0.8	+ 24.6
Västmanlands "	16 107	14 150	15 190	- 5.7	+ 7.3	10 293	9 050	12 700	+ 23.4	+ 40.3
Kopparbergs "	13 994	11 170	11 510	- 17.8	+ 3.0	6 993	4 570	5 900	- 15.6	+ 29.1
Gästrikland "	3 808	2 750	2 370	- 37.8	- 13.8	1 617	990	1 200	- 25.8	+ 21.2
Svealand, Götaland och Gästrikland	642 252	686 780	716 030	+ 11.5	+ 4.3	564 988	563 620	705 500	+ 24.9	+ 25.2
Svealand och Götaland	638 444	684 030	713 660	+ 11.8	+ 4.3	563 371	562 630	704 300	+ 25.0	+ 25.2

Specifikation av antalet "övriga svin".

Område	Hushållssvin						Andra svin än hushållssvin					
	3 månader och däröver			Grisar under 3 månader			3 månader och däröver			Grisar under 3 månader		
	22/10 1951	13/10 1952	Ökn.resp. minskn. år 1952, i %, i förh. till år 1951	22/10 1951	13/10 1952	Ökn.resp. minskn. år 1952, i %, i förh. till år 1951	22/10 1951	13/10 1952	Ökn.resp. minskn. år 1952, i %, i förh. till år 1951	22/10 1951	13/10 1952	Ökn.resp. minskn. år 1952, i %, i förh. till år 1951
Stockholms stad och län	5 680	5 310	- 6.5	1 160	1 420	+ 22.4	10 330	11 890	+ 15.1	6 210	7 430	+ 19.6
Uppsala län	5 540	5 140	- 7.2	1 550	1 570	+ 1.3	10 030	12 460	+ 24.2	10 520	14 360	+ 36.5
Södermanlands "	6 840	6 400	- 6.4	1 380	1 500	+ 8.7	10 100	13 250	+ 31.2	11 660	13 650	+ 17.1
Östergötlands "	9 750	8 730	- 10.5	1 880	1 750	- 6.9	23 570	28 150	+ 19.4	22 040	25 840	+ 17.2
Jönköpings "	9 550	7 820	- 18.5	4 310	4 410	+ 2.3	18 800	19 200	+ 2.1	20 440	26 410	+ 29.2
Kronobergs "	7 770	6 200	- 20.2	3 170	3 620	+ 14.2	16 980	17 050	+ 0.4	24 100	30 090	+ 24.9
Kalmar "	12 290	11 700	- 4.8	2 390	2 530	+ 5.9	24 540	25 920	+ 5.6	22 490	27 640	+ 22.9
därav norra delen	4 360	4 270	- 2.1	730	700	- 4.1	8 120	8 490	+ 4.6	6 960	8 490	+ 22.0
" södra "	7 930	7 430	- 6.3	1 660	1 830	+ 10.2	16 420	17 430	+ 6.2	15 530	19 150	+ 23.3
Gotlands län	5 630	5 500	- 3.3	2 100	2 210	+ 5.2	10 380	10 860	+ 4.6	11 030	13 460	+ 22.0
Blekinge "	6 240	5 200	- 16.7	1 480	1 820	+ 23.0	7 250	7 160	- 1.2	7 870	9 810	+ 24.7
Kristianstads "	12 830	11 360	- 11.3	1 830	2 650	+ 44.8	92 390	96 410	+ 4.4	99 760	121 330	+ 21.6
Malmöhus "	11 470	10 530	- 8.2	1 760	2 100	+ 19.3	139 920	145 970	+ 4.3	107 420	127 440	+ 18.6
Hallands "	5 630	4 730	- 16.0	1 610	1 420	- 11.8	48 390	52 040	+ 7.5	59 690	83 380	+ 39.7
Göteborgs och Bohus län	6 620	5 010	- 24.3	1 150	1 620	+ 40.9	11 320	13 690	+ 20.9	12 020	15 340	+ 27.6
Älvsborgs län	13 290	11 490	- 13.5	4 610	5 150	+ 11.7	21 290	24 860	+ 16.8	30 820	37 410	+ 21.4
därav norra delen	5 590	4 380	- 21.6	1 730	2 110	+ 22.0	10 840	10 830	+ 5.8	15 050	17 750	+ 17.9
" södra "	7 700	7 110	- 7.7	2 880	3 040	+ 5.6	11 050	14 030	+ 27.0	15 770	19 660	+ 24.7
Skaraborgs län	11 920	11 340	- 4.9	2 970	2 910	- 2.0	45 150	53 400	+ 18.3	50 340	70 990	+ 41.0
Värmlands "	11 920	11 200	- 6.0	2 630	2 800	+ 6.5	7 530	7 800	+ 3.6	7 620	10 430	+ 36.9
Örebro "	7 330	6 830	- 6.8	1 650	1 760	+ 6.7	10 370	12 360	+ 19.2	7 350	9 450	+ 28.6
Västmanlands "	6 410	6 510	+ 1.6	1 430	1 470	+ 2.8	7 740	8 680	+ 12.1	7 620	11 230	+ 47.4
Kopparbergs "	7 450	6 780	- 9.0	1 470	1 770	+ 20.4	3 720	4 730	+ 27.2	3 100	4 130	+ 33.2
Gästrikland	2 270	1 880	- 17.2	460	630	+ 37.0	480	490	+ 2.1	530	570	+ 7.5
Svealand, Götaland och Gästrikland	166 500	149 660	- 10.1	40 990	45 110	+ 10.1	520 280	566 370	+ 8.9	522 630	660 390	+ 26.4
Svealand och Götaland	164 230	147 780	- 10.0	40 530	44 480	+ 9.7	519 800	565 880	+ 8.9	522 100	659 820	+ 26.4

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik

18 oktober 1952.

Statistiken över galtar och betäckta suggor.Hela området.

Sammanräkningen av uppgifterna för september månad 1952 har givit följande resultat, varmed jämföras motsvarande siffror för de 12 föregående månaderna.

		Tjänstbara galtar		Betäckta suggor		
		Antal	Index ¹⁾	Antal	Index ¹⁾	Index ²⁾
September	1951	2 983	60	13 373	57	67
Oktober	"	2 994	60	16 076	68	70
November	"	3 029	61	20 139	86	74
December	"	3 101	62	20 130	86	81
Januari	1952	3 047	61	19 104	81	85
Februari	"	3 029	61	17 503	74	89
Mars	"	3 004	60	19 614	83	91
April	"	3 054	61	22 500	96	89
Maj	"	3 070	61	22 288	95	86
Juni	"	3 050	61	18 739	80	85
Juli	"	3 044	61	16 899	72	85
Augusti	"	3 039	61	16 622	71	90
September	"	3 031	61	16 029	68	81

1) Juli 1933 = 100

2) Medeltalet för resp. månader 1/7 1933 - 30/6 1937 = 100

		Tjänstbara galtar		Betäckta suggor	
		Antal		Antal	Index ¹⁾ Index ²⁾
<u>Länsvis, september 1952.</u>					
Stockholms stad		-		-	-
Stockholms län		40		136	39 54
Uppsala "		80		358	67 80
Södermanlands län		88		313	50 61
Östergötlands "		135		468	47 69
Jönköpings "		112		662	76 79
Kronobergs "		117		632	74 72
Valmar "		152		600	76 88
Gotlands "		84		327	65 88
Blekinge "		59		179	49 57
Kristianstads "		532		3 166	63 79
Malmöhus "		652		3 210	57 73
Hallands "		277		2 172	101 119
Göteborgs o. Bohus län		51		263	56 56
Älvsborgs "		160		944	79 76
Skaraborgs "		280		1 819	88 88
Värmlands "		57		179	84 136
Örebro "		52		207	64 99
Västmanlands "		67		299	70 72
Kopparbergs "		36		95	56 77
Summa		3 031		16 029	68 81
Svealand		420		1 587	60 76
Götaland		2 611		14 442	69 81
Skåne och Halland		1 461		8 548	67 84
Svea- och Götaland utom Skåne och Halland		1 570		7 481	70 78
Götaland utom Skåne och Halland		1 150		5 894	73 78

1) Juli 1933 = 100

2) Medeltalet för september 1933 - 1936 = 100

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Avd. för jordbruksstatistik

18 november 1952.

Statistiken över galtar och betäckta suggor.Hela området.

Sammanräkningen av uppgifterna för oktober månad 1952 har givit följande resultat, varmed jämföras motsvarande siffror för de 12 föregående månaderna.

		Tjänstbara galtar		Betäckta suggor		
		Antal	Index ¹⁾	Antal	Index ¹⁾	Index ²⁾
Oktober	1951	2 994	60	16 076	68	70
November	"	3 029	61	20 139	86	74
December	"	3 101	62	20 130	86	81
Januari	1952	3 047	61	19 104	81	85
Februari	"	3 029	61	17 503	74	89
Mars	"	3 004	60	19 614	83	91
April	"	3 054	61	22 500	96	89
Maj	"	3 070	61	22 288	95	86
Juni	"	3 050	61	18 739	80	85
Juli	"	3 044	61	16 899	72	85
Augusti	"	3 039	61	16 622	71	90
September	"	3 031	61	16 029	68	81
Oktober	"	3 029	61	16 962	72	74

1) Juli 1933 = 100

2) Medeltalet för resp. månader 1/7 1933 - 30/6 1937 = 100

		Tjänstbara galtar		Betäckta suggor	
		Antal		Antal	Index ¹⁾ Index ²⁾
<u>Länsvis, oktober 1952.</u>					
Stockholms stad		-		-	-
Stockholms län		41		156	45 50
Uppsala	"	79		448	83 82
Södermanlands	"	94		392	62 52
Östergötlands	"	139		578	59 69
Jönköpings	"	108		653	75 70
Kronobergs	"	117		626	74 62
Kalmar	"	150		607	77 69
Gotlands	"	81		377	75 92
Blekinge	"	65		201	55 47
Kristianstads	"	530		3 286	65 69
Malmöhus	"	651		3 116	56 68
Hallands	"	286		2 391	112 112
Göteborgs o. Bohus	"	52		263	56 45
Älvsborgs	"	158		1 044	87 78
Skaraborgs	"	274		1 951	94 85
Värmlands	"	56		193	91 97
Örebro	"	51		197	61 69
Västmanlands	"	63		382	89 76
Kopparbergs	"	34		101	60 62
Summa		3 029		16 962	72 74
Svealand		418		1 869	70 67
Götaland		2 611		15 093	72 75
Skåne och Halland		1 467		8 793	69 77
Svea- och Götaland utom Skåne och Halland		1 562		8 169	76 71
Götaland utom Skåne och Halland		1 144		6 300	78 72

1) Juli 1933 = 100

2) Medeltalet för oktober 1933 - 1936 = 100

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN
 Avd. för jordbruksstatistik
 18 december 1952.

Statistiken över galtar och betäckta suggor.

Hela området.

Sammanräkningen av uppgifterna för november månad 1952 har givit följande resultat, varmed jämföras motsvarande siffror för de 12 föregående månaderna.

		Tjänstbara galtar		Betäckta suggor		
		Antal	Index ¹⁾	Antal	Index ¹⁾	Index ²⁾
November	1951	3 029	61	20 139	86	74
December	"	3 101	62	20 130	86	81
Januari	1952	3 047	61	19 104	81	85
Februari	"	3 029	61	17 503	74	89
Mars	"	3 004	60	19 614	83	91
April	"	3 054	61	22 500	96	89
Maj	"	3 070	61	22 288	95	86
Juni	"	3 050	61	18 739	80	85
Juli	"	3 044	61	16 899	72	85
Augusti	"	3 039	61	16 622	71	90
September	"	3 031	61	16 029	68	81
Oktober	"	3 029	61	16 962	72	74
November	"	3 036	61	19 324	82	71

1) Juli 1933 = 100

2) Medeltalet för resp. månader 1/7 1933 - 30/6 1937 = 100

		Tjänstbara galtar		Betäckta suggor		
		Antal		Antal	Index ¹⁾	Index ²⁾
<u>Länsvis, november 1952.</u>						
Stockholms stad		-		-	-	-
Stockholms län		42		222	64	49
Uppsala "		76		430	80	64
Södermanlands "		89		507	80	49
Östergötlands "		140		684	69	58
Jönköpings "		109		704	81	67
Kronobergs "		114		757	89	65
Kalmar "		153		791	100	63
Gotlands "		79		356	71	75
Blekinge "		65		313	86	51
Kristianstads "		527	3	508	70	67
Malmöhus "		650	3	219	58	66
Hallands "		284	2	747	128	112
Göteborgs o. Bohus "		54		406	86	54
Älvsborgs "		169	1	288	107	82
Skaraborgs "		280	2	222	107	87
Värmlands "		59		336	158	74
Örebro "		52		246	76	63
Västmanlands "		61		454	106	69
Kopparbergs "		33		134	79	66
Summa		3 036		19 324	82	71
Svealand		412		2 329	88	60
Götaland		2 624		16 995	81	73
Skåne och Halland		1 461		9 474	74	75
Svea- och Götaland utom Skåne och Halland		1 575		9 850	92	68
Götaland utom Skåne och Halland		1 163		7 521	93	71

1) Juli 1933 = 100

2) Medeltalet för november 1933 - 1936 = 100

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN
 Avd. för jordbruksstatistik
 19 januari 1953.

Statistiken över galtar och betäckta suggor.

Hela området.

Sammanräkningen av uppgifterna för december månad 1952 har givit följande resultat, varmed jämföras motsvarande siffror för de 12 föregående månaderna.

		Tjänstbara galtar		Betäckta suggor		
		Antal	Index ¹⁾	Antal	Index ¹⁾	Index ²⁾
December	1951	3 101	62	20 130	86	81
Januari	1952	3 047	61	19 104	81	85
Februari	"	3 029	61	17 503	74	89
Mars	"	3 004	60	19 614	83	91
April	"	3 054	61	22 500	96	89
Maj	"	3 070	61	22 288	95	86
Juni	"	3 050	61	18 739	80	85
Juli	"	3 044	61	16 899	72	85
Augusti	"	3 039	61	16 622	71	90
September	"	3 031	61	16 029	68	81
Oktober	"	3 029	61	16 962	72	74
November	"	3 036	61	19 324	82	71
December	"	3 092	62	20 374	87	82

1) Juli 1933 = 100

2) Medeltalet för resp. månader 1/7 1933 - 30/6 1937 = 100

		Tjänstbara galtar		Betäckta suggor		
		Antal		Antal	Index ¹⁾	Index ²⁾
<u>Länsvis, december 1952.</u>						
Stockholms stad		-		-	-	-
Stockholms län		43		210	60	47
Uppsala "		77		469	87	79
Södermanlands "		84		487	77	54
Östergötlands "		148		956	97	73
Jönköpings "		119		768	89	85
Kronobergs "		117		792	93	80
Kalmar "		159		966	122	79
Gotlands "		80		353	70	74
Blekinge "		65		334	92	62
Kristianstads "		537		3 673	73	79
Malmöhus "		662		3 317	59	69
Hallands "		297		2 933	137	126
Göteborgs o. Bohus "		52		422	90	65
Älvsborgs "		168		1 344	112	94
Skaraborgs "		276		2 177	105	96
Värmlands "		58		334	157	79
Örebro "		53		264	81	77
Västmanlands "		64		444	104	80
Kopparbergs "		33		131	78	73
Summa		3 092		20 374	87	82
Svealand		412		2 339	88	68
Götaland		2 680		18 035	86	84
Skåne och Halland		1 496		9 923	78	84
Svea- och Götaland utom Skåne och Halland		1 596		10 451	97	79
Götaland utom Skåne och Halland		1 184		8 112	100	83

1) Juli 1933 = 100

2) Medeltalet för december 1933 - 1936 = 100